

ЙЫЛМЫМ, ЛИТЕРАТУРЫМ ДА ИСТОРИЙЫМ НАУЧНО
ШЫМЛЫШЕ МАРИЙ ИНСТИТУТ

П. Г. РЫБАКОВА ден З. В. УЧАЕВ

КУРЫК МАРИЙ ДЕН ОЛЫК МАРИЙ МУТ-ВЛАКЫМ ТАҢАСТАРЫМЕ СЛОВАРЬ

(ОЙЫРТЕМАЛТШЕ МУТ-ВЛАК)

КНИГАМ ЛУКШО МАРИЙ ИЗДАТЕЛЬСТВО
1955

ЙЫЛМЫМ, ЛИТЕРАТУРЫМ ДА ИСТОРИЙЫМ НАУЧНО
ШЫМЛЫШЕ МАРИЙ ИНСТИТУТ

П. Г. РЫБАКОВА ден З. В. УЧАЕВ

КУРЫК МАРИЙ ДЕН
ОЛЫК МАРИЙ МУТ-ВЛАКЫМ
ТАНГАСТАРЫМЕ СЛОВАРЬ
(ОЙЫРТЕМАЛТШЕ МУТ-ВЛАК)

КНИГАМ ЛУКШО МАРИЙ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ЙОШКАР-ОЛА * 1955

ОНЧЫЛМУТ

„Курык марий ден олык марий мут-влакым таҥастарыме словарь“ первый гана печатлалтеш. Тудым издательствын, редакциян пашаенгышт-влаклан, тыгак школлаште марий йылме да литературым тунемше ден туныктышо-влаклан справочник шотеш кучылташышт возымо.

Кызыт литература олык марий да курык марий диалект дене лектеш. „Ончыко“ журналеш кок диалект денат возымо произведений-влак печатлалтыт. Но лудмо годым палыдыме мутым умылаш полшышо словарь але мартеат лийын огыл. Мемнан ямдылыме словарьна тиде пашаште полшышым пуышаш.

Словарышке мут-влакым тыге пуртымо: икымше ужашыште олык марий ден курык марий мут-влакым таҥастарыме, а кокымшо ужашыште мӱнгешла—курык марий ден олык марий мут-влакым.

Лум мутым именительный падеж форма дене, глаголым *-аш* мучашан неопределённый форма (инфинитив) дене пуртымо. Ик йӱн денак лийше производный мут-влакым словарьш пуртымо огыл. Словарышке тун пале мутым, наречийым, олмештыш мутым, чот мутым, т. м. пуртымо. Тидын годым кок диалектыштат значений шот дене лишыл улшо мут-влакым таҥастарен ончыктымо.

Пале, южо мут йылмыште ятыр значений дене кучылталтеш. Но ик диалектысе мутын чыла значенийже вес диалектысе мутын значенийжылан южгунам келшен огеш тол. Садлан словарьшке мутын шуко значенийже кокла гыч эн тун значенийжым гына таҥастарен пуртымо. Южо мутын значенийжылан келшыше мутым вес диалектыште мумо огыл гын, тыгай мутым

скобкеш умылтарыме, мутлан, *артем* (олым ден шудо пызырыктыме ломаш).

Тўрлõ шудо але янлык лўм кокла гыч йылмыште кумдан кучылталтше, чылалан палыме лўмым гына пуртымо.

Словарышке кок диалектысе икгай значениян, икгай форман мут-влакым, тыгак руш йылме гыч шке фонетический составышт дене ванталтде пурышо мут-влакым пуртымо огыл. Нуным орфографический словарыште муаш лиеш.

Руш йылме гыч пурышо глагол-влак марий йылмын кок диалектыштыже кок семын оформитлалтыт. Олык марий диалектыште -лаш аффикс, а курык марий диалектыште -яш, -аяш, -аяш, -уяш, т. м. аффикс-влакат кучылталтыт. У орфографий почеш курык марий диалектыштат руш йылме гыч пурышо глагол-влакым -лаш аффикс дене возаш ыштыме. Садлан кõра тыгай глагол-влакым словарышке пуртымо огыл.

Словарьым ышташ А. Саваткова йолгаш полшен.

Составитель-влак словарьм кучылтшо йолташ-влак деч мут танастарымаште могай ситыдымаш, йонылын улмо да тудым кузе тõрлаташ кўлмõ нерген институтыш тыгай адрес дене возен колташ йодыт:

Йошкар-Ола, Горький урем, 9-ше № пõрт, МарНИИ.

ОЛЫК МАРИЙ ДЕН КУРЫК МАРИЙ МУТ-ВЛАКЫМ ТАҢАСТАРЫМАШ

I УЖАШ

А

авá—áва
авагаштá—пöртáва,
áвагáшта
авалтáш—кормéжташ
(тредмы годым)
авану́н—áвáпын
аварóк—áвáрок
авызлáш—тотéшташ
авыралáш—áрáлаш
авыралтáш—áрáлташ
авыра́ш—áраш
áвыртыш—áрáлтыш
агá—áнгá жеп
агуáш—áяш
агу́н—áн
агу́р—вѣдпöртем
агу́ртньо—áртньы
агытáн—áптан
адáк—эчé
ажгына́ш—áзнаш
ажгындарáш—аздáраш
áжгыныше—áзнышы
азá—áза
азавáкш—áзáшاپик, áзá-
савыц
азагу́до—áзагу́ды
азáп—шытыр
азапланáш—шытырлáнаш
азапландарáш—шытыр-
ландáраш

азáш—áралáнаш
áзыр—áзыр
айдéме—эдeм
айста́—áлда
áйык—áры
ак—áк
акá(й)—áка
акáк-шүжарáк—áкáк-шы-
жарак
аклáш—áклаш
акрёт годсо—первѣишы,
áкрам годшы
ал—авы́ре
алá—áняг, áль, тá
ала-кó—áгү
ала-кузé—тагыцé
ала-кунáм—тагына́м
áла-кушéч—тагышéц
ала-мó—тамá
алгаштарáш—аздáраш
áле—тá (союз)
алмáш—ваштáлтыш
алмаштáш—ваштáлташ
алмаштымáш—ваштáлты-
маш
амáл—áмал, вир, йөн
амáш—áмаш
áмырт—áмырт
амырта́ш—лапáяш
áмырчык—лапáйымы (ик-
та-ма дон)

аныклаш—переген кы-
 чылташ
 анык—пичы
 анят—анят
 анг—анг
 анга—анга
 аныра—ороды
 анышыр—ангысыр
 аштранаш—аптыргаш
 аптраташ—аптырташ
 апшат—апшат
 апшаткүдо—апшаткүды
 ар—намыс, шек
 арава—цыгак шадыра
 арака—арака
 аралалташ—перегалташ
 аралаш—перегаш
 аралымаш—перегымаш
 ара́м—такеш
 араш—араш, күслаш,
 ййждаш
 арва—арва
 арвагүдо—арвагүды
 арвер—хадыр
 аркалык—сетелка-
 герем
 арлан—арлан
 арня—арня
 артам—шот, кын
 артанá—шажан
 ару—ире; тывыл, чиста
 арум ышташ—тывылаяш
 арым—шодышуды,
 полынъ
 арымеш—арыменш
 асамшүдо—сам
 (самшүды)
 ате—аты
 атма—атма
 атышор—атыдер
 ача—атя
 ача-ава—атя-ава

ачалаш—төрлаташ, ала-
 лаш, тыптылаш
 ашнаш—ашнаш, ўрдаш
 ашык—ашык
 аярнуж—калянуж

В

ваге—вагы
 важмалдык—пакыс
 важык—вочык
 ваке—вакы
 вакш—вакш
 вакша́ш—вакшаш
 вакшоза—вакшхоза
 вакшпуйа—вакшпуйа
 вакшыш—вакшыш,
 ша́рыш
 вақыкташ—ва́ркынзык-
 таш
 вапш—вавш
 варá—ва́ра
 вараксим—цыгак
 варáсе—варáшы
 варáш—ва́раш; я́раш
 варналташ—яралташ
 васара́ш—Ынгыраш
 вáте—ва́ты
 вáтке—ва́тки
 ва́тыкóлшо—овышка,
 ажа́к мары
 ва́че—Ынгыжа
 ва́ш—ва́ш
 ва́шáк—вэ́лык
 ва́ш-ва́ш—ва́ш-ва́ш
 ва́шкáш—тала́наш,
 ва́шкaш
 ва́шкэ—йы́ле
 ва́шкүзö—кайы́ц
 ва́шкыкта́ш—тала́шта-
 раш
 ва́шкыма́ш—тала́шыманш
 ва́шлия́ш—ва́шлиаш

вашмұт—ответ
 вай—кóтик (ыжга па-
 чеш кычымы)
 велаш—вѣлаш
 велеш—вѣлан
 вѣлне—вѣлны
 вем—вим
 вѣне—вѣнгы
 вер—вѣр
 веранаш—вѣрангаш
 вѣрге—вѣргы
 вереш—вѣреш
 верешташ—вѣрешташ,
 попáзаш, чұчаш
 вѣрч(ын)—вѣрц(ын)
 виге, виген—цилá
 виеш—невóля
 вѣзымше—вѣзымшы
 вѣзыт—вѣзыт
 визыташ—вѣзыташ
 вѣзытын—вѣзытын
 вий—сѣла
 вийнаш—вианааш
 вик—тõр
 вѣсте—пұшты (полба)
 вѣтле—вѣцлы
 вѣтлымше—вѣцлымшы
 вич—вѣц
 вичи́яш—вѣциаш
 вѣčkyж—вѣцкыж
 вичкыже́маш—вѣцкыже́-
 маш
 вичкыже́мдаш—вѣцкы-
 же́мдаш
 вѣчшұдó—вѣцшұды
 вѣшкыде—вѣшкыды
 ви́ян—ви́ан, сѣлан
 ви́янаш—ви́ангаш
 ви́яш—ви́аш, ви́ака
 ви́яше́маш—ви́аше́маш
 ви́яше́мдаш—ви́аше́мдаш
 влак—влá
 водáр—ва́дар

во́до—ва́ды
 водовычыра́нге—ца́ра-
 га́ля, ца́рагек
 во́ж—ва́ж
 во́жукш—ва́жукш
 во́жылаш—намысла́наш,
 ва́жылаш
 во́жылма́ш—намысла́ны-
 маш, ва́жылмаш
 во́жылта́раш—намыслан-
 да́раш
 во́жын—ва́жик
 во́зак—ва́цак
 во́заш—си́раш; ва́заш
 во́залта́ш—си́ралташ
 во́залтма́ш—си́ралтмаш
 во́згала́ш—си́рыка́лаш
 во́зыма́ш—си́рымаш
 во́кташ—ва́кташ
 во́ктен—са́га, те́рвен
 во́л—ва́л, ко́рита
 во́лаш—ва́лаш, ва́зала́ш
 во́лгалта́раш—ва́лгалта́-
 раш
 во́лгалта́ш—ва́лгалташ
 во́лгалтма́ш—ва́лгалтмаш
 во́лге́нче—ва́лгынзыш
 во́лгыдо—ва́лгыды, со́ты,
 со́та́лгы
 во́лгыдын—со́тыла
 во́лгыжа́ш—со́те́маш
 во́лгыжма́ш—со́те́маш
 во́лташ—ва́лташ
 во́лтыма́ш—ва́лтымаш
 во́лыма́ш—ва́лымаш
 вонде́р—тѣшкер, о́тер
 вонча́к—ва́нжак
 вонча́ш—ва́нжаш
 вончыкта́раш—ва́шташ
 вончыма́ш—ва́нжы́маш
 вора́наш—а́шнаш (па́ша
 ги́шан)
 вота́наш—ва́да́нгаш

вóтно — вадны
 вóчко — вачкы
 вочмáш — вáцман
 вошт — вашт
 вошткóйшо — вáшткайшы
 воштóнчыш — тýгыр
 воштылáш — вáштылан
 воштылмáш — вáштыл-
 маш
 воштылтáш — вáштылташ
 вóштылтыш — вáштылтыш
 воштылтымáш — вáштыл-
 тымаш
 вóштыр — вáштыр
 вудакá — шýжган каяш
 (сýнза гишан)
 вудаканáш — тýтырaнганш
 вудыматáш — пышты-
 макташ
 вуйвундáш — вуйвындаш,
 вуйиме — вуйим
 вуймóт — вуйшамак
 вуймучáш — вуймычан
 вуйпóрдeм — вуйпóртом
 вуйтóрык — вуйвим
 вуйшиймáш — жалоба
 вуйшийáш — жалывáяш
 вуйысо — вуйынтышы
 вóлно — вóлны
 вулáш — вóляш
 вургeм — вýргем
 вóрго — вýргы
 вургыжáш — выргýжан,
 тыргыжлáнаш
 вургымактáш — вырды-
 макташ
 вургыштыр — вýргыштыр
 вурсáш — вýрсаш
 вурседалáш — вырсeдa-
 лан
 вурседылмáш — вырсeдaл-
 маш
 вурсымáш — вырсýманш

вóско — вóскы
 вучалтáш — тырхалаш,
 вычáлаш
 вучáш — вычаш
 вучыктáш — вычыкташ
 вучымáш — вычýман
 вучымeш — áрымeш,
 вычýмeш
 вóд — вóд
 вóданáш — вóдaнганш
 вóдандáш — вóдaнганш
 вóдáш — вóдаш
 вóдварá — вóдвара
 вóденeр — вóтер
 вóдколá — вóдкaлa
 вóдкоркá — вóдкaрка
 вóдкóрно — вóдкóрны
 вóдлó — вóдлу
 вóдмучáш — вóдмычан
 вóдорвá — вóдарáва
 вóдотызá — алтáца
 вóдпелeдыш — лóкон
 (пелeдыш)
 вóдпóрсын — вóдпáрсын
 вóдипóрдeм — вóдпóртом
 вóдтóлкын — вóдкóэ
 вóдшинчá — вóдсýнза
 вóдшóр — вóдшор
 вóдыжáш — вóдыжганш
 вóдыжгó — вóдыжгы
 вóдылáш — вóдыланш,
 сýраш
 вóдымáш — вóдыманш
 вóльó — вóлы
 вóмá — вóма
 вóр — вóр
 вóрaн — вóран
 вóранáш — вóрaнганш
 вóранлáш — вóрaнланш
 вóргeнe — вóргeнны
 вóргeчe — вóргeчы
 вóргóрно — вóргóрны
 вóршeр — вóршар

F

Д

E

Ж

И

икна́ре — икна́ры
 икта́же — икта́жы
 икте — икты
 икшы́ве — икшы́вы
 икымше — икымшы
 ила́лше — Ыла́лшы
 илана́ш — Ыла́наш
 ила́ш — Ылаш
 иле́ — Ылы́кшы
 иле́н-и́лыде — Ыле́н-
 Ы́лыде
 иле́н-лы́йын — Ыле́н-ы́лын
 иле́м — Ы́лем, Ы́лыш
 илы́маш — Ы́лымаш
 илы́ш — Ы́лымаш
 име́ — им
 имне́ — имни́
 имне́шке — мыкте́шкы,
 имни́шкы
 имы́ш — имшуж
 ина́н — Ы́нян
 инана́ш — Ы́нянаш
 инандара́ш — Ы́нянда́раш
 инандары́маш — Ы́нянда́-
 ры́маш
 инаны́маш — Ы́няны́маш
 инде́ш(е) — Ы́нде́кш(ы)
 инде́шлу — Ы́нде́кшлу
 инде́шшудо́ — Ы́нде́кш-
 шуды́
 инде́шымше — Ы́нде́к-
 шымшы
 индыра́ш — орланда́раш
 индыры́маш — орланда́-
 ры́маш
 иралта́ш — шыде́шканш
 ир — ди́кий, хир
 ира́ш — содомая́ш
 ирму́кш — та́кты му́кш
 ишке́ — ишкы́
 ияна́ш — иа́нгаш
 иянда́ш — иа́нгадаш
 ия́ш — иа́ш

Й

йо́го — яла́хай
 йогы́лана́ш — ялаха́йла-
 наш
 йо́гын — йо́гы
 йода́ш — яда́ш
 йодма́ш — я́дмаш
 йодыкта́ш — я́дыкташ
 йо́дыш — я́дыш
 йодышта́ш — я́дышташ
 йодышма́ш — я́дышманш
 йокма́ — ко́сте́нец
 йокро́к — йы́кырика
 йокте́ — я́кте •
 йол — ял
 йола́ — шек
 йолага́й — яла́хай
 йола́зе — яла́зы
 йолала́ш — яла́лаш
 йола́ш — ялаш
 йолва́ — яла́ва
 йолваншудо́ — пу́йыре
 йолварня́ — я́лва́рня
 йолво́ндо — я́лва́нды
 йолвунда́ш — я́лва́ндаш
 йолву́рго — я́лву́ргы
 йолго́рно — я́лго́рны
 йолда́ш — я́лдаш
 йолё́шке — я́лешкы
 йолйы́жын — я́лъя́жын
 йолкопа́ — я́ллапа
 йо́лкын — са́лым
 йолкыне́н — йу́лаш — салы́-
 ма́нгаш
 йолкыналта́ш — салыма́л-
 таш
 йолкындара́ш — салыма́нг-
 даш
 йолкыша́ — я́лгы́ша
 йолму́шкыр — я́лмы́шкыр
 йолтага́н — я́лга́вал
 йолта́ш — та́нг

йолшакляка — ялшакляка
 йолъече — ялъече, коньки
 йо́лын — я́лын
 йо́лышташ — я́лшташ
 йо́лыштыма́ш — я́лшты-
 маш
 йома́к — ямак
 йома́ш — ямаш
 йомда́раш — ямдаш
 йонда́л — йы́дал
 йонча́ш — янжаш
 йонгалта́ш — йонга́лташ
 йонгешта́ш — йа́ргешташ
 йонгыдо — йонга́та
 йонда́раш — йо́штараш,
 пуа́лташ
 йонге́ж — янгеж
 йоныжа́ш — янгыжаш
 йонышта́ш — янгышташ
 йора́ — шу́шыр
 йорана́ш — шу́шыргаш
 йорлешта́раш — незере́м-
 даш
 йорлешта́ш — незере́маш
 йорло́ — нэ́зер, ну́жда
 йос — шымвач
 йот — вес (санда́лык, т.м.)
 йоты́шнаш — намысла́наш
 йо́ча — те́тя
 йошқа́р (ге) — якша́р(гы)
 йошка́рташ — якша́рташ
 йошка́рташ — якша́рташ
 йошка́рушме́н — якша́р-
 ушман
 йошкын — шор
 йонешта́раш — йонда́раш
 йо́ра — я́ра
 йо́раш — я́раш
 йо́раташ — я́раташ
 йо́ратыкта́ш — я́ратыкташ
 йо́ратыма́ш — я́ратымаш
 йо́рва́р — я́рвар
 йорды́маш — я́рдымаш

йоре́ — я́рела
 йорма́шеш шотла́ш —
 я́рыкташ
 йорше́ш — вик
 йосла́наш — ясыла́наш
 йосла́ныма́ш — ясыла́ны-
 маш
 йосо́ — ясы
 йосын — ясын
 йу́гынча́ш — йы́гынзаш
 йу́гынчы́ш — йы́гынзыш
 йу́д — йы́д
 йудвёл — йы́двел
 йудво́шт — йы́двашт
 йу́дшо́-ке́чыже — йы́дшы-
 кечы́жы
 йу́дыга́ш — йу́даш
 йу́дым — йы́дым
 йу́к — юк
 йу́клана́ш — юкла́наш
 йу́ксо́ — йу́ксы
 йу́кша́ш — у́кнаш
 йу́кшемда́ш — у́кше́мдаш
 йу́кшыкта́ш — у́кшыкташ
 йу́кшыма́ш — у́кшыманш
 йу́кын — ю́кын
 йу́ла — олу́ца
 йу́лалта́ш — йы́ла́таш
 йу́лаш — йы́лаш
 йу́лем — йы́лем
 йу́ле́р — оро́ды, ышды́мы
 йу́лыма́ш — йы́лымаш
 йу́р — юр
 йу́ран — ю́ран
 йу́раш — ю́раш
 йу́шо́ — йу́шы, йу́кшы
 йу́што́ — у́шты
 йу́штыла́ш — ну́штылаш
 йу́штылта́ш — ну́штылташ
 йу́штымужо́ — у́штымыж
 йывы́рташ — сусу́ лиаш,
 бы́вырташ
 йыга́ш — ны́ыгаш; пы́шкаш

йыгыжака — кылгата
 йыгыжгаш — йырнаш
 йыгыжгымаш — йырны-
 маш
 йыгыжтараш — йырнык-
 таш
 йыгыр — йыгыр
 йыгырэ — йыгыре
 йыжын — эжын
 йыл — йыл
 йыле — йыле
 йылгыжаш — йылгыжаш
 йылме — йылмы
 йылт — йылт
 йымаке — лывакы
 йымал — лывал
 йымач(ын) — лывац(ын)
 йымаш — йымаш
 йынгыр — йынгыл, ынгыр
 йынгысаш — йынгысаш
 йыр — йыр
 йыран — йыран
 йырваш — йырваш
 йырвэ-йорво — тывик-та-
 вик
 йыргешке — йыргешкы
 йыргешташ — йыргешташ
 йыргорно — йыргорны
 йырнаш — йырнаш
 йырнык — йырнык
 йырынчык — йырпынзык
 йытын — йытын, ытын
 йытыр — ытыр
 йытыра — ытыра, чыста
 йытыраяш — ытыраяш
 йычкалташ — йычкалташ
 йышт — йывырт
 йышт ойлышташ — пыж-
 гаш

К

кавá — дылгом
 каву́н — когообхырец

кавыска — кавыжа
 кавыскаш — кавыжгаш
 кагаз — пумага
 кагура — турна
 кадыр — кадыр, аяка, как-
 ляка
 кадыргылаш — какляны-
 лаш
 кадырташ — аяш, какляр-
 таш
 каза — кэсы
 кайпун — мамык
 кайшудо — кай
 кайык — кек
 какаргаш — какаргаш
 какарташ — какарташ
 какартыш — кака
 каласаш — келесаш
 калта — аваха
 калык — халык
 камвозаш — кенвазаш
 канаш — канаш
 кандалге — симсалгы, кло-
 воялгы
 кандараш — кандараш
 кандашшудо — кандакт-
 шуды
 кандашымше — кандак-
 шымшы
 канде — клоовой, сымсы
 кандывуй — василёк, кло-
 воивуй
 канымаш — канымаш
 каньыле — каньыл
 каньысыр — каньысыр,
 шытыр
 каньысырланаш — каньы-
 сырланаш
 кагашаш — кангашаш
 кагашымаш — кангашы-
 маш
 канга — худа, тоша

кангешташ — худаланаш,
 тошаланаш
 кап — кап
 кап-кыл — кап-кыл
 каракá — карас
 караш — караш
 каргаш — шудалаш, прок-
 линаяш
 каргашаш — вырседалаш,
 соредалаш
 карме — арашынга
 кармыбонго — арашынга-
 бонгы
 кармышудо — чайшуды
 кас — вáды
 касáлык кóсáлык
 касвél вáдывél
 кас'велéш — вадéшеш,
 вáды вéкыла
 кастéне вáдеш
 катáш — кáташ
 каткалáш кáтыкáлаш
 катлáш — кáтлаш
 катмáн мотíга
 кáтык кáтык
 каурá — рáшка
 кáче — мылóец
 качымарий — армáры
 кашак — тýшка, цýца
 кашка — кáшка
 кашкáш кýпаш
 каштá — кáшта
 каяш — кéаш
 кéвыт — лáпка
 кéде — кáды
 кéлге — кéлгы
 келшáш — ярал лнаш, óл-
 мыдаш; кýненш толаш
 келшымáш — йкышын ли-
 маш, сéмынь лимаш,
 икты-весы дон пýрын
 ылымаш
 кенéж кангыж

кéпшыл — кáпшыл
 кепшылташ — кáпшылташ
 кергалташ — каргалташ
 кéрге — кéргы(кек)
 кéре — лачок
 керек-кó, кеч-кó керéк-
 кý, хóть-кý
 керек-мó, кеч-мó — керéк-
 ма, хóть-ма
 кéрмыч — кýрпыц
 кéрыш áчыла
 кéче — кéчы
 кечкыжáш — кичкыжаш
 кечшудо — кечынóшмы
 кечыйóл — кéчыял
 кéчын — кéчынь
 кéшыр — мóрко
 киддыме-йóлдымо — кид-
 дымы-ялдымы
 кид-йóл — кид-ял
 кидкопá кидлапа
 кидкучém — кидкычém
 кидóштыш — кид йштыл-
 мы сáвыц
 кидшér кидшэр
 кидшóм — йýмык
 кинде — кинды, сыкыр
 кисá — кýсйа
 кйшке — кýшкы
 кишкыгóл — кýшкыгóл
 кияк — хýяк (шуды)
 кияр — óхырец
 кияш — кйаш
 клеветатлáш — áляклаш
 клеветатлыше — áляк-
 лышы
 кленчá — ямдар
 ковá — пáпа
 коварче — кавáрцы
 коваште — кавáшты
 ковыж — крипица
 ковштá — кáвшта
 ковыра — кáвыр

ковыртаташ — кавырта-
 таш
 коғар — когер
 коғарғаш — когерғаш
 коғарғыше — пелшы, йы-
 лышы
 коғарташ — когерташ
 коғарш — когершы
 коғыль — кағыль
 коғыльғаш — кағыльғаш
 кожіме — кожим
 кожла — шыргы
 кожланаш — кажланаш
 козыра — казыра
 козырташ — казырташ
 койдараш — койыраш
 коймаш — каймаш
 койын — кайын
 койын-койде — кайын-
 кайде
 койыш — кайыш
 койышланаш — кайышла-
 наш
 койышланымаш — кайыш-
 ланымаш
 коклака — каклака
 коклан — кынам-тинам
 кокласе — лоштышы
 кокок — йылмыдымы
 коктұран кұзө — коқты-
 ран кызы
 коктыт — кокты
 кокша — сыван
 кокшұдө — кокшұды
 кокымшо — кокымшы
 кокыраш — кахыраш
 кокыртыш — кахыртыш
 колотка — короп
 колдырма — прачұка
 колко — лапла, лапапа
 коло — коклы
 колсоға — нашмы
 колча — колца

колызо — коллоэц
 колымшо — коклымшы
 кольмо — кольмы
 коля — каля
 колявараш — калявараш
 колягоршанге — каля-
 гаржангы
 коляпурса — каляпырса
 коман мелна — аварцы,
 коман мелена
 комбо — комбы
 комбылогар — комбыло-
 гер
 комдо — комды
 комля — маклака
 кондаш — кандаш
 кончаш — омынеш каяш
 коншұдо — муян
 конга — камака
 конгла — конгыла
 конлайымал — конгылалы-
 вал
 копә — лапа
 копкаш — нюцкаш
 копна — капна
 копшанге — капшангы
 корак — карак
 коракйолаш — каракъялаш
 коранаш — карангаш
 корандаш — карангдаш
 кораш — чертяш; Викто-
 раш (вёдым); йыраным,
 корным ышташ
 корем — карем
 корка — карка
 корно — корны
 корнывож — корнываж
 коршанге — каржангы
 коршангивуйгайык —
 казала
 корштараш — карштараш
 коршташ — каршташ,
 йишнаш

корштымаш — карштымаш
 корштыш — карштыш
 косатале — тусаталы
 котьланаш — касланаш
 коча — тьотя
 кочак — шопак — качак —
 шапак
 кочде-йуде — качде-йуде
 кочкаш — качкаш
 кочкаш-йуаш — качкаш-
 йуаш
 кочкын-кочде — качкын-
 качде
 кочкыш — качкыш
 кочо — качы
 кочушмен — качушман
 кочырташ — йочыртал-
 тылаш
 кошар(ге) — кашар(гы)
 кошаргаш — кашаргаш
 кошарташ — кашарташ
 кошартыш — кашартыш
 кошталаш — кашталаш
 кошташ — кашташ
 коштыргаш — каштыргаш
 коя — шел
 кояш — каяш, кайзаш
 кояшудо — шылшуды
 ко — кӯ
 когон — сравач, замок
 когорчен — кады
 колан — кӯлан
 ком — кӯм
 кон — кӯн
 корго — коргы
 коргысә — коргыштышы
 коргыш(кә) — коргыш(кы)
 корж — серга
 коршәк — коршок
 котерма — таган
 кремга — кйрвенга
 кружева — плетон
 куакш — коаш (река)

куанаш — бивырташ, сусу
 лиаш
 куат — сйла
 куаш — коаш
 куашемаш — коашемаш
 кува — кйва
 кувәке — кывәкы
 кувелне (кудо велне) —
 кывелны (кыды велны)
 кувеч — кывеч
 кугарня — когарня
 кувә — карлангы (кйне
 гишан)
 кугемаш — когоэмаш
 кугешнаш — когоэшнаш
 кугешныше — когоэш-
 нышы
 кугешнылаш — чываньла-
 наш
 кугешнылше — чывань,
 чываньланышы
 куго — кӯвы
 куголя — кйрис
 кугорно — когогорны
 кугу — кого
 кугыварня — коговарня
 кугывене — арвйнгы
 кугызә — кугуза
 кугылогар — кадиклогер
 кугылудо — лорка
 кугымор — когомор
 кудалаш — кыдалаш
 кудалташ — пырахаш,
 шуэн колташ, шуэн
 кодаш
 кудашалташ — кыдашал-
 таш
 кудашаш* — кыдашаш
 кудвече — кудвйчы
 кудло — кудлӯ
 кудлымшо — кудлӯшы
 кудо — куды (сущ.); кыды
 (местоим.)

күдшүдө — кудшүды
күдымшо — күдымшы
күдыр — кыйыр
кудырташ — кыйырташ
кужү — кужы
кужынер — күжнер
күжыт, кут — кыт
кузё — кыцё
куклаш — шүдаш (пүшан-
гым)

кукталташ — әргалташ
күкшо — күкшы
кукшыкурёзе — сасна-
крүзы

кукшылоғар кукшыло-
гер

кула — хыва (ышқал)
кумалаш — кымалаш
кумалташ — кымалташ
кумалтыш — кымалтыш

кумаш — кымаш

кумда — кымда

күмдык — кымдык

күмло — кымлы

күмлымшо — кымлымшы

күмшо — кымшы

күмшүдө — кымшүды

күмыж — кымыж

кумыжвуян кышке —
кымыжвуян кышкы

кумыжгомдо — пёшыр

күмык — кымык

кумыкташ — кымыкташ

күмыл — кымыл

кумылағаш кымылағаш

күмыт — кымыт

кумынёк — кымынёк

күмышто — веспрғодым

куи — кын

кунам — кынам

кунамлан — кынамеш

кунамсёк — кынамшен

күндем — кымдем

кунештараш — кынеш-
тараш

кунештарымаш — кынеш-
тарымаш

күныж — кыныж

купаш — кыпаш, вадангаш

куптыргаш — кыптыргаш,
вильдыргаш

куптырташ — кыптырташ
куптыргылаш — кыптыр-
гылаш

купшүльё — кыпшыльы
(кек)

куралаш — кыралаш

куралмаш — кыралмаш

күрго — корма

куржаш — кыргыжаш

куржмаш — кыргыжмаш

куржталаш — кыргыжта-
лаш

куржталмаш — кыргыж-
талмаш

курска — кырска

курчак — поганя

курш — кырыш

күрык — кырык

кусараш — сараш; вашташ
(у вәрыш)

куснаш — ванжаш (вес
вәрыш)

күсо — кыштышы

кут — кыт

күтко — кыткы

күткыж — кучкыж

куткышүэ — кыткышүнға

кутыраш — кытыраш

кутырымаш — кытыры-
маш

куча — каса

кучаш — кычаш, лобаш

кучедалаш — кредалаш

кучедалмаш — кредалмаш

кучём — кычем

кучыкташ — кычыкташ
 кучылташ — кычылташ
 кучымаш — кычымаш
 кушан, кушак, — кышта-
 кен, кышак
 кушечын — кышецын
 кушкедалташ — кышке-
 далташ
 кушкедаш — кышкедаш
 кушко — кышкы
 кушкыжмо — кышкыжмы
 кушкыл — кушкын
 кушто — кышты
 куштылго — куштылгы
 куымаш — комаш
 куэ — коги, куги
 куэр, куэрла — кугила
 куанаш — куангаш
 кувар — кывер; седыра
 кувуй — кырыш
 кудылно — сага
 кудыр — кыдыр
 кудырташ — кыдырташ
 кудырчан — кыдырцан
 кудырчо — кыдырцы,
 кыдыртыш
 кужгемаш — кыжгемаш
 кужгемдаш — кыжгемдаш
 кужгемдымаш — кыжгем-
 дымаш
 кужгйнде — ширгйнды
 кужго — кыжгы
 кужгыт — кыжгыц
 кузо — кызы
 кушкака — кушкика
 кушко — кушкы
 кушкыт — кушкыц
 кулеш — келеш
 куляш — кыляш
 кумыш — цашка
 кунчаш — капаяш
 кунчыла — кынзала

кунчылавондо — кынзала-
 ванды
 кунчымаш — капайымаш
 купчык — кыпчык
 купш — кыпш
 купшанаш — кыпшангаш
 кур — кыр
 кураш — кыраш
 курен — кыран
 курлаш — кыраш
 курт — лым кырт; кылмы
 куртно — кыртни
 куртныгольмо — кыртни-
 гольмы
 куртнынолдыш — кырт-
 нилулыш
 куртнышудо — кычака-
 шуды
 курылташ — кырылташ
 курылтым — тытыш-
 тымы
 курышташ — кырышташ
 куседык — кышедык
 кусен — кышан
 кусле — карш
 кусле — карш мастар
 кутан — кыташ
 куту — кыто
 кутучо — кытозы
 куч — кыч
 кучаш — кычаш
 кучызо — кыцызы
 кучык — мытык, кытык
 кучкемдаш — мытыкем-
 даш, кытыкемдаш
 кучык пужар — ембыл
 кучыкын — кытыкын
 кучымо — куддымы
 кучышташ — кычышташ
 кушко — кушкы
 кушно — кушны
 кушнысо — кушнышы
 кушташ — шуда

кўштымаш—шўдымаш
 кўшыч(ын)—кўшыщ(ын)
 кыдал—кыдал
 кыдалаш—кыдалаш
 кыдач(ын)—покшещ(ын)
 кыдеж—кыдеж
 кызыт—кызыт
 кызытсе—кызытшы
 кылат—кылат
 кылдаш—ялшташ
 (мешакым), кылдаш
 кылдыш—ялштыш
 (мешакын), кылдем
 кылме—кылмы
 кылта—кылте
 кылымде—кылымды
 кына—кына
 кыне—кыне
 кынелаш—кынылаш
 кынелташ—кынылташ
 кынераш—кынераш
 кынервуй—кынервуй
 кыраш—шыащ, вакташ
 кырашудо охырашуды
 кырымаш—шымаш
 кычакá кычака
 кычалаш—кычалаш
 кычалтылаш кычалты-
 лаш
 кычкалташ—кычкалташ
 кычкаш—кычкаш
 кычке—кыцкы
 кычкыраш—сыгыраш,
 саслаш
 кычкырыкташ—сыгырык-
 таш
 кычкыш—кыцкыш
 кыша—кыша
 кышкар—кышкар
 кышкалаш—кышкалаш
 кышкаш—кышкаш
 кыштэк—алты
 қышыл—кышыл

Л

лавра—лявра
 лавырандаш—лявыранг-
 даш
 лавыргымаш—лявыргы-
 маш
 лавыргаш—лявыргаш,
 шорангаш
 лавырташ—лявырташ,
 лапаяш
 лавыртыш—лявыртыш
 лазга—рётна, лощтыра
 лазыра—лязыра
 лазыргаш—лязыргаш
 лай—патыл
 лакан—логан
 лаке—лаксак
 лампе—лампы
 лампе тасма—красин-
 бырды
 лапка—лап, лаптака
 лапката—лапата
 лапта—лапту
 лаптырташ—ляпцырташ
 латвизымше—луатвизым-
 шы
 латвизыт—луатвизыт
 латвич—луатвич
 латик(те)—луатик(ты)
 латикымше—луатик-
 ымшы
 латиндеш(е)—луатын-
 декш(ы)
 латиндешымше—луатын-
 декшымшы
 латкандаш(е)—луаткан-
 дакш(ы)
 латкандашымше—луат-
 кандакшымшы
 латкок(тыт)—луат-
 кок(ты)

латкóкымшо—луаткóк-
 ымшы
 латкúд(ыт)—луаткúд(ыт)
 латкúдымшо—луаткúд-
 ымшы
 латкúм(ыт)—луаткым
 (ыт)
 латкúмшо—луаткымшы
 латнýл(ыт)—луатнýл(ыт)
 латнýлымше—луатнý-
 лымшы
 латшýм(ыт)—луат-
 шýм(ыт)
 латшýмше—луатшýмшы
 лачкá—ляцка
 лачыгáш—сáванáлташ
 лашкá—лáшка
 лéве—лйвы
 левыктáш—лйвыкташ
 лекмáш—лáкмаш
 лектáш—лáкташ
 лéктыш—лáктыш
 лéнеж—лáнгыш
 леп—лэпы
 лиéш—лйэш
 лйшке—лйшкы
 лйяш—лйаш
 логалáш—попáзан,
 вáрешташ, чýчаш
 логалтáш—турештáраш
 ловáл—лáвал
 логáр—логер
 лóго—лáгы
 лодáк—лáдак
 лодáш—лáдаш
 лодém—лáды, чáнгем
 лóдыш—лáдыш
 ложáш—лáшаш
 лойгалтáш—выльгыжаш
 локамагáйык—шaпы-
 рéнгы
 локтылáш—пóртяш,
 траяш

локшинчáш—локсы́нза ш
 ломáш—рáвы
 лóмбо—лóмбы
 ломбыгýчке—ломбы-
 гýцкы
 ломыжандáш—ломыжáн-
 гдаш
 ломыжáш—лáвыжаш
 лондém—порóгы, áрлу
 лóнчо—лáнзы
 лончылáш—лáнзылаш
 лончылымáш—лáнзылы-
 маш
 лонáш—лóнгаш, йóшташ
 лонгá—ло
 лоп—лап
 лопкá—кымда
 лопшáнге—лапшáнгы
 лопшúдо—лапштан
 лóчо—лáчы
 лóдó—лýды
 лóзá—лады́рика, лартáка
 лóзакá—лартáка
 лóзмóн—лáнзыра
 лóкáш—лóчкаш
 лúвем—лúвим
 лугалтáш—лыгáлташ
 лугáш—лыгáш, ы́рвáлаш
 лúгыч—лóгыц (ýшташ)
 лугыч—ышташ—лоэшташ
 лудáлге—лудáлгы
 лудáлге-шéме—лудáлгы-
 шимы
 лудáш—лыдаш
 лудйге—лыдыгы
 лúдо—лыды; лúды
 лúдыш—лыдыш
 луж—лыж
 лузгá—ланзы́ра
 луй—луй
 лук—лык
 лукмáш—лыкташ
 луктáш—лыкмаш

луктедаш—лыктедаш
 лулэге—лулэгы
 лум—лым
 луманаш—лымангаш
 лумаш—лымаш
 лумшо—соболю; лүшы;
 лымшы
 лунчырташ—нымырташ
 лупшалаш—лыпшалаш
 лупшалташ—лыпшалташ
 лупшаш—лыпшаш;
 тьорап
 лүчко—лүцкы
 лүшкыдо—лышкыды,
 лүшкаш—йыжваш, лыш-
 кыдёмаш
 лушташ—лышкыдёмдан
 лүгышташ—лыгышташ
 лүгыштыш—ыдыртыш
 лүдыкшө—лүдыш
 лүжгаш—шүжгаш
 лүйылташ—лүлаш
 лүйылтмаш—лүлмаш
 лүкө—лүкы
 лүм—лым
 лүмдалташ—лымдалташ
 лүмдаш—лымдаш
 лүмдылаш—лымдылаш
 лүмегож—лымёгож
 лүмеш—лымеш
 лүмө—лим
 лүмылаш—клеяш
 лүмын—лымын, йори
 лүнгалташ—качайлташ,
 ламайлташ
 лүнгаш—качайаш, ламайаш
 лүнгыкташ—качайык-
 таш, ламайыкташ
 лүп—пыцката
 лүпката—лыпката
 лүсь—йактим, кожим
 лүшкаш—рүжгаш

лүшташ—ышташ, шып-
 шылаш (ышкалым)
 лүштыш—ыштыш, шып-
 шылтыш
 лүяш—лүаш
 лыве—лыпы
 лывырге—лывыргы
 лывыжгаш—лывыжгаш
 лыге—лыгы
 лышташ—ылышташ
 лыргаш—ляргаш
 лювык—авызи,
 плахай

М

магыраш—магыраш
 магырыкташ—магырык-
 таш
 макá—нёмой, йылмы-
 дымы
 маке—макы
 мал—пурлык
 малаш—амалаш
 малташ—амалташ
 малтыш—амалтыш
 малымаш—амалымаш
 малыым—кэнза
 мамá—пипи
 марий—мары
 маскá—мёска
 ме—мá
 меж—миж
 межгем—мижгем
 мек, меке—күльы
 мекш—макш, йангар
 мекшанаш—макшангаш,
 йангаргаш
 мелна—мелёна
 мемнам—манмам
 мемнан—манман
 мен—родника, шим
 шыгыль

менге—мангы; уштыш
 меран—мóрен
 мерчаш—мёрцаш
 мече—мяч
 мияш—мияш
 мланде—мўланды
 мо—ма
 могай—махань
 мóгыр—мóнгыр
 модаш—мадаш
 модмаш—мадмаш
 модо—мўды
 модыкташ—мадыкташ
 модыш—мадыш
 моклака—маклака
 моклештараш—маклеш-
 тараш
 моклешташ—маклешташ
 моктаныше—чывань,
 хайзи
 моктанаш—чывань-
 ланаш, хайзиланаш
 мокташ—хвалыаш; мак-
 таш
 моктымаш—хвалымаш;
 мактымаш
 мокшынчо—мен
 молан—малан
 модемдаш—весемдаш
 мологунам—молыгунам
 мом—мам
 мон—ман
 монар—манар
 монча—момоца
 моткоч—утыдон, утлаок
 мотор, сай—яжо
 моторланаш—яжоланаш
 мочыла—мацала
 мош—магыц
 мошташ—мышташ
 мōдывуй—мычывуй
 мōнгеш—мынгеш, анеш,
 шынгынь

мōнгешла—мынгешла,
 анешла, шынгыньла
 мōнгештараш—чбдем-
 даш
 мōнгышкō—токи
 мōнгыштō—тоны
 мōртага—цырцык
 мōртньō—мōртни
 мōршудō—мōршуды
 муаш—моаш
 мўгыр—мыгыр
 мўгыльо—мыгыль
 мўжыр—мыжыр
 мужыранаш—мыжыран-
 гаш
 мўзо—мызы
 музымōр—мызымōр
 музирташ—пōремдаш
 мундыра—мындыра
 мундырташ—мындырташ
 муний—мыни
 мўно—мыны
 муноптēm—мынсары
 мунчаш—мынзап
 мураш—мыраш
 мўро—мыры
 мўрызо—мырызы
 мурыкташ—мырыкташ
 мут—шамак
 мутлан—шамак толшеш
 мутланаш—шайышташ
 мутланымаш—шайышт-
 маш
 мўтык—мытык
 мучаш—мычаш
 мўчко—мычки
 мучышташ—сбыргаш
 мучыштымаш—сбыргы-
 маш
 мушкаш—мышкаш
 мушкыкташ—мышкык-
 таш

мушкылташ — мышкыл-
таш
 мушкылтышвуд — мыш-
кылтышвуд
 мушкындаш — мышкын-
даш
 мушкыndo — мышкынды
 мушмаш — мышмаш
 муй — му
 мукто — кадама
 мундыр — мындыр
 мундыркo — мындырky
 мундырнo — мындырны
 мундырсo — мындырнышы
 мундырчын — мындырчын
 мушкыр — мышкыр
 мыжер — мыжар
 мый — мынь
 мыйым — мыным
 мыйын — мынын
 мылам, мыланем — мылам,
мыланем
 мыланна — мыланна
 мыле (кол) — мольы
 мыняр(е) — маняр(ы)
 мыскара — масак

Н

навуй — навой
 налаш — налаш
 нале — налы
 наламаш — налмаш
 налыкташ — налыкташ
 намыслаш — страмаяш
 нангаймаш — нангемаш
 нангайш — нангеаш
 напыла — лапла
 нарагаш — нараш,
пынышкаш
 нарашта — нарашта
 наргумыж — мушняк
 наре — нары

нарынчанаш — саремаш,
нарынзангаш
 нарынче — нарынзы, сары
 начка — нядка
 негыз — негыц
 неле — нёлы
 нелыт — нёлыц
 нерге — нергы
 нерген — гйшан
 нерешкаш — нерешташ
 неррож — нерраж
 нергун — нерлу
 нершижмаш — нерупш
 нечке — нечкы, кожемыр,
орда
 нечкыланаш — ордаланаш
 нигo — нигу
 нигузe — нигыце
 нигунам — нигынам
 нигушан — нигышак
 нигушeч(ын) — нигышeц
(ын)
 нигуш(ко) — нигыш(кы)
 нигушто — нигышты
 ний — ни
 нимo — нимат
 нимогай — нимахань
 нимодымо — нимадымы
 нимолан — нималан
 нимом — нимам
 нимыняр — ниманяр
 нине — нины
 ноймаш — янгылымаш
 нолго — нолгы
 ноло — вьдыжгы; тазыла
 нoчко — начкы
 нoшмо — ышмадамга
 нoяш — янгылаш
 нoлаш — лoлаш
 нoлпeр — лoлпeр
 нoлпo — лoлпы
 нoлтaлаш — лoлтaлаш
 нoлташ — лoлташ

нончык—нунжык
 норго—норгы
 ношмо—нушмы
 ношмуй—итыну
 ноштылаш—нуштылаш
 (роашым д. м.)
 нугыдеманш—ныгыдеманш,
 ныргешташ
 нугыдемдаш—ныгыдем-
 даш
 нугыдо—ныгыды
 нудо—нуды
 нуженёр—нужангыр
 нужна—нужда
 нузылгаш—нызылгаш
 нукта—паслык
 нузылгышо—нызыл
 нузылташ—нызылташ
 нулаш—нылаш
 нулго—пихтыгोज
 нулташ—нымышташ
 нулышо—нылызы
 нумалаш—намалаш
 нумалтыш—намалтыш,
 пуштыр
 нуно—ныны
 нунылан—нынылан
 нуным—ныным
 нунын—нынын
 нур—ныр
 нурангол—стерляк
 нурголя—ныргая
 нушкаш—мышкырын
 кашташ
 нужааш—ныжаш
 нуске—пешня
 нушкеманш—нышкеманш
 нушкемдаш—нышкем-
 даш
 нушкю—нышкы
 нушталаш—нышталаш,
 нышташ
 ныжылге—ныжылгы

ныл(ыт)—ныл(ыт)
 нылйола—нылъяла
 нылле—ныллы
 нылшудю—нылшуды
 нылымше—нылымшы
 нылынек—нылынек
 нымыште—немёсты
 нымыштыварá—немёсты-
 вара
 ньогá—тётя
 ньыкташ—ныкташ
 ньымырташ—немырташ
 нюмырий—ныжга
 нюслаш—ныжыклаш
 нюслён-нюслён—ныш-
 лён-нышлен

О

обижатлалташ—орланаш
 обижатлаш—орландараш
 овалташ—роалташ
 овараш—авараш
 оваргаш—аваргаш
 оварташ—аварташ
 овартылаш—лоэштараш
 огеш—агеш
 огыл—агыл
 огым—агым
 огыт—агыт
 ода, огыда—ада
 одар—хана
 ожак—ажак
 ожно—ажны, перви
 ожнысек—первишен
 ожо—ожы
 оза—хоза
 оза́к—мылоец
 озаланаш—хозаланаш
 озаланыманш—хозаланы-
 маш
 озанлык—хозанлык
 озым—азым

ой—шáя
 ойгáн—ойхан
 ойгó—ойхы
 ойгырáш—ойхыраш, сы-
 лыклáнаш
 ойлáш—пóпаш
 ойлыктáш—пóпыкташ
 ойлымáш—пóпымаш,
 шáйыштмаш
 ойлыштáш—пóпылаш
 ойып—тылип
 ойырáш—áйыраш
 ойырлáш—áйырлаш
 ойырлымáш—áйырлымаш
 ойыртемалтáш—áйыртáл-
 таш
 ойыртém—áйыртом
 ойыртéмын—áйыртéмын
 ойыртыш—áйыртыш
 ойырымáш—áйырымаш
 ок—ак
 окмаклáнаш—ородылá-
 наш
 окнá—óкня
 окнá яндá—охонйца
 окотá—охáта
 окшáк—áкшак
 окшаклáш—акшáклаш
 олá—хáла; лúды, áла
 олá-вулá—алíк-пылик
 олагазлá—кáзáля(кек)
 олагорáк—лудыгáрак
 олáнге—алáнгы
 оландáш—алаэмдаш
 олáсе—халáштышы
 олдырчо—áлдырцы
 олмéш—вáреш
 óлмо—вáр
 óлно—áлны
 óлто—áлты.
 óлык—áлык, сáран
 оля́н—óлен
 ом—ам

омарта—ýля; тангáта
 омартагúдо—омшáник
 омáш—áмаш
 óмо—ом, омын
 омсá—амáса
 óмыж—áмыж
 омыжвúй—цáгáнвуй
 омылчá—пýрынзык
 омытá—áмыт
 омытарúдó—амытíня
 онá, огынá—áна
 онáш—áнаш
 ондáк—áндак
 ондалалтáш—алталáлташ
 ондалáш—алтáлаш
 ондáлчык—алтáнзык
 ондалымáш—алтáлымаш
 ончалáш—анжáлаш
 ончáлтыш—анжáлтыш
 ончáш—áнжаш
 ончыгéче—анзылгéчы
 óнчыко—áнзыкы
 ончыктáш—ажéдаш, áн-
 жыкташ
 ончыктылáш—áнжыкты-
 лаш
 óнчыкыла—áнзыкыла
 óнчым—áнзыл
 ончылáн—áнзылан
 ончылсáкыш—анзыл-
 вач
 ончылмúт—áнзыл шамак
 óньо—óвы
 óнчылсо—áнзылнышы
 ончылтáш—áнзылташ
 ончымáш—áнжымаш
 óнчыч(ын)—áнзыц(ын)
 он—онг
 онá—áнга, хáнга
 онáмбáл—лóца, полйца
 онгарáш—ынгáраш
 онгарымáш—ынгáрымаш
 онгештáш—йýргешташ

онго — йыргең
 онгыр — йынғыл, ынгыр
 онгырпұй — онгырпұ
 онглу — онғлу
 оншұпшылтыш — сұлык
 онғыраш — онгыраш
 онғырешләш — онгыреш-
 наш
 опкын — шык
 ора — ара
 ораде — ороды
 орай — плахай, авызи
 орайын — йолык-мёлык
 оралалташ — аралалташ
 оралаш — аралаш
 оралғаш — пурланғаш;
 Ырданғаш (юк гишан)
 оралымаш — аралымаш
 ората — арата
 ораш — араш
 орашына — арашынга
 орва — арава
 орвуйн — ары
 орғаж — цадыра
 орғамак — арғамак
 оржа — аржа
 орйылме — изй йылмы
 орланаш — мучыйлташ,
 ясыланаш, орлыкым
 ужаш
 орландараш — мучыйш,
 ясыландараш
 орланге — арлык
 ормыж — армыж
 оръён — арваты
 осал — хұда, шыдан
 от — ат
 отар — чёльник
 ото — оты
 отызá — авáха
 отыл — атыл

очыни — лиаш келеш, на-
 вёрно
 очыниеш — такеш
 ошáлге — ошáлгы
 ошал-канде — ошáлгы-кло-
 вой, симсáлгы
 ошал-нарынче — ошáлгы-
 сары
 ошкёдаш — ашкёдаш
 ошкёче — сотыгёчы
 ошкыл — áшкыл
 ошкылаш — áшкылаш
 ошкылмаш — áшкылмаш
 ошкыпұ — ошкы
 ошо — ошы
 ошымшұлыш — пыйыл-
 мы
 ояр — аяр
 ояраш — аяраш

Ö

ögö — подпýлка
 öкым — невöля
 öкынаш — öпкáлаш (йш-
 кымым йшке)
 öкынымаш — öпкáлы-
 маш
 öндалаш — элташ, йн-
 шáлташ
 öндáлтыш — элта́лтыш
 öпкелáш — öпкáлаш
 öранвóчко — öрénвачкы
 öрán — öрен
 öрачá — арáта
 öраш — цудёяш
 öргáш — лóгаш
 öрдáш — йöнаш, öрдаш
 öртньöр — öртнел
 öршакá — нужáнгыр
 öрыктарáш — цудёйыкташ
 öрынчák — сетёлка
 öрыш — úси

П

пагалаш — шотеш пишташ
пагалымаш — шотеш пиш-
тымаш

пагар — пагар
пагор — пагыр
пагыт — верема, жеп
падышташ — падырешташ
пайрём — айю, праздник
пайремлаш — празднуяш

паккүзө — лыккызы
пакма — кйтка
пакча — кавштавичы
палаш — палаш, чучаш
палдараш — палдырташ,
палыкташ

палдырнаш — палдырнаш
палдырташ — палдырташ
пале — палык, тыш
палемдаш — тусараш

палыш — кыравец
памашшинча — вйдсынза
пардаш — пардаш
паренге — роколма, түри

парча — парца

парым — күсы

пасу — ныр

пасуголя — ныргалья

пасылтараш — ладнанг-
даш

патыр — сйлан

патырланаш — сйнгедá-
лаш

пача — патья

пачаш — потяш

пачёмыш — потёмыш

пачката — пыйырка

паша — паша, труйва

паша ышташ — труяш

пашадар — пашадар

пашазе — пашазы

пашымлаш — лоэшташ

пашымлыше — лоэштышы

пезнаш — укшаш

пелганданаш — кловоён-
таш

пелганде — клоовой

пелйүд — йыдпел

пелнарынче — соталгы-

сары

пелне — ордышты

пелодар — пелороды

пелтевуй — цырцык

пелтык — велдык

пелчан — писан

пелыгыч — лошешла

пелыл — ордыж

пенаш (вуй пенеш) — не-
лёмаш

пэнгыде — пингыды, как-
рака, пачката

пэнгыдемаш — пингыде-
маш

пэнгыдемдан — пингы-
дёмдаш

пеныжаш — кичкыжаш

пералташ — севалан, пә-
ралташ

пералтыш — севалтыш

пераш — севалаш, наран

перемеч — туаткал

перкан — перкеан

пернаш — сепнаш

петыралташ — питырал-
таш

петыраш — пйтыраш

пётыртыш — пйтыртыш

петырыкташ — пйтырык-
таш

печатлаш — пеца́тлаш

печать — пёцат

печаш — пичаш

пече — пичы

печке — пёцка, пичкү

пеш(ак) — пиш(ок)

пешкыде — пингыды
пешкыдемаш — пингыде-
маш
пешкыдемше — пангыра
пиал — цаш
пигол — лұлпыгол
пижерге — пижоргы
пий — пи
пийломбо — пиломбы
пийоланге — кырыш
пикталташ — кечалташ
пикташ — пукташ (икта-
жым, икта-мам)
пиктымаш — пуктымаш
пинеге — пйнегы
пинчак — пинжак
пиньшол — пйшол
пйре — пйры
пйриге — пйригы
пйсе — пйсы
писемаш — пйсемаш
писемдаш — пйсемдаш
писештараш — пйсешта-
раш
пйсте — пйсты
пйсын — пйсын
пич — пйц, пйцката
пого — пурлык
погыстараш — постараш
погыстарымаш — постары-
маш
под — пад
подкогыльо — падкагыль
подпундаш — падпындаш
подсагыле — пад ынгыжа
пойдараш — пайдараш
покрó — пахбра
покшёл — покшал
покшелварня — покшал-
варня
покшёлне — покшалны
покшечын — покшецын
покыр — совйак

полан — шаршы
поланвондо — шаршы-
ванды
полдран — палдыран
полшаш — палиаш
полшымаш — палшымаш
полыш — палшык
полышкалаш — палшаш
помыжалташ — понгыжал-
таш
помыжалтараш — понгы-
жалтараш
помыла — метёлка
помылавуй — тыпкавууй
номыш — понгыш
пондаш — пандаш
пондерве — пиндырвы
поньыжаш — панэжаш
понго — понгы
поран — йож
пормо — пармы
поро — пұры
порсаш — аман
порсын — парсын
портыш — партыш
портышкём — мйжгем
посана — пасана
посна — пасна
потá — комы кушак
поч — пач
почуржа — пач ыржа
почлұ — пачлу
почтунг — пачтынг
почаншұдыр — пачаншы-
дыр
почанаш — пачангаш
почандараш — пачангда-
раш
почаш — пачаш, шарга-
лаш
почедаш — пачедаш
почеламут — лыдыш
почеш — пачеш

почешмут—послелог
почкалташ—пачкаш
(нуж доно)
почкалташ—пачкалташ
почкалтыш—нуж
почкандра—пачкёрем
почкаш—пачкаш
почкынчаш—пйтыраш
почмаш—пачмаш
почыкташ—пачыкташ
почылгаш—пачылташ
пош—шувыш
пошаш—пашаш
пошкудо—пашкуды
пошма—пашма
пошырнаш—пашырнаш
поян—паян
пояш—паяш
пөдра—шалдыра
пөжга—пышкыды
пөлек—подарка
пөлеклаш—подарап
пөлем—кйдеж
пөрдалаш—пәрдалаш
пөрт—тома
пөртйымал—өлвал
пөрткайык—орави
пөртончыл—пөртан-
зыл, сеньык
пөрш—өрш
пөръен—пүэргы
пөшыр—килак, пёшыр
прежа—п्राжа
прёзе—прёзы
проу—пыро
пуаш—ыфылаш (дуть);
пуаш (дать)
пуалташ—йоштараш
пуанаш—пуангаш
пуда—пыда
пудалаш—пыдалаш
пудешталташ—пыдеш-
талташ

пудештараш—пыдешта-
раш
пудешташ—пыдешташ
пудешташ—пыдешташ
пудештылмаш—пыдеш-
тылмаш
пудий—пыйи
пудранаш—пыдыранаш
пудранчык—пыдыранзык
пудранымаш—пыдыраны-
маш
пудраташ—пыдыраташ
пудыргаш—пыдыргаш
пудырго—пыдыргы
пудыргылаш—пыдыргы-
лаш
пудыргымаш—пыдыргы-
маш
пудырташ—пыдырташ
пудыртымаш—пыдырты-
маш
пужар—ёмбыл, пыжар
пужараш—ёмбылаш, пы-
жараш
пужаш—пыжаш
пужга—выжгата
пужлаш—пыжлаш
пужымаш—пыжымаш
пуйто—вуйта
пукомля—полёна
пуламык—хырлин
пулашка—плошка
пулвуй—пылвуй
пұлдыр—пылдыр
пұлдырчо—вильдырчан
пұлтыш—пырылтыш
пульчаш—пынзаш
пун—пын
пунааш—пынааш
пунаш—пынаш, плёгаш
пундаш—пындаш
пундыш—тангага

пундышвонго — опонга
 пунём — калявач
 пунчалаш — пунзалаш
 пунышкаш — пынышкаш
 пуора — пуара
 пуपुरса — акаций
 пура — сыра; сусек
 пурак — пырак
 пураканаш — пыракангаш
 пуракандаш — пыраканг-
 даш
 пураш — пыраш
 пургедаш — пыргедаш
 пургыж — пуалтем
 пургыжташ — йобшташ,
 пыргышташ
 пуредылаш — пыредылаш
 пуредылмаш — пыредыл-
 маш
 пурка — пырга
 пурканаш — касланаш
 пуркандаш — пыргыш-
 таш
 пурла — вургымла
 пурлаш — пырылаш
 пурня, курыш — кырыш
 пурса — пырса
 пурташ — пырташ
 пуртымаш — пыртымаш
 пурылтмаш — пырылтмаш
 пурылтыш — пырылтыш
 пурымаш — пырымаш
 пурыс — перцы
 пуырак — пишок,
 проц(ок)
 пуч — пыч
 пучанаш — пычангаш
 пучанмаш — пычангмаш
 пучаш — пычаш
 пучымаш — пычмаш
 пучымыш — пшона, шол-
 тым шыраш
 пуш — пыш, шырем

пушанаш — пышангаш
 пушенге — пушангы
 пушккольмо — вешла
 пушкыдемаш — пышкыде-
 маш
 пушкыдемдаш — пышкы-
 демдаш
 пушкыдо — пышкыды
 пушкылаш — пышкылаш
 пушланаш — пышланаш
 пушланымаш — пышла-
 нымаш
 пушто — пушты
 пуштыланаш — тыргыжла-
 наш
 пуштыланымаш — тыр-
 гыжланымаш
 пуымаш — пумаш
 пугаш — аяш
 пуго — пугы
 пугыльмо — эхель
 пугыр — мыгыр
 пугырнаш — айынаш, пуг-
 ырнаш
 пужвуд — пужвуд
 пуй — пу
 пуйшыл — пушыл
 пукен — покен
 пукнаш — пынышкаш
 пукшерме — пыркем
 пунчаш — пузан
 пунчер — йактер
 пунчо — йакты
 пураш — пыраш
 пурем — порем, пырынзык
 пуремалташ — поремал-
 таш
 пуремдаш — поремдаш,
 пыраш
 пургалташ — пырхалташ
 пургаш — пырхаш
 пурдаш — пырдаш
 пуркыт — беркыт

пұрo—пұйыр
 пұртньык—чайшұды
 пұртұс—природа
 пұртык—пйрцык
 пұсемаш—пйсемаш
 пұсемдаш—пйсемдаш
 пұсo—пйсы
 пұтреч—пйтыртыш
 панды
 пұтын—пйтын
 пұтынек—цила
 пұтыралаш—пйтыралаш
 пұтыралташ—пйтырал-
 таш
 пұтыраш—пйтыраш
 пұтыркалаш—пйтырка-
 лаш
 пұтырналташ—пйтырнал-
 таш
 пұтырнаш—пйтырнаш
 пұтырымаш—пйтырымаш
 пұчкаш—пйчкаш
 пұчкедалташ—пйчкедал-
 таш
 пұчкедаш—пйчкедаш
 пұчкедымаш—пйчкеды-
 маш
 пұчкылташ—пйчкылташ
 пұчкыш—пйчкыш
 пұчo—пұчы
 пұя—пұа
 пұялалташ—пұаналташ
 пұялаш—сынзам кымал-
 таш
 пұян—пұан
 пұяш—пұаш
 пйжаш—пйжаш
 пйзле—пйзылмы
 пйзнаш—пййхаш, пйяш
 пйзыралаш—пйзыралаш
 пйзыралташ—пйзырал-
 таш
 пйзыраш—пйзыраш

пйзыргаш—пйзыргаш
 пйзырнаш—пйзырнаш
 пйзырыкташ—пашараи
 пйзырымаш—пйзыры-
 маш
 пйкнаш—кыпаш
 пйксалташ—ұпшалташ
 пйкше—цуц-лұц, лбп
 пыл—пйл
 пйлпoмыш—пйлгом
 пйлыш—пйлыш
 пйлыштұн—пйлыштынг
 пйлышчар—пйлышцара
 пйльдыртаташ—ййвыл-
 талташ
 пйрей—пуййре
 нйрдыж—стёня
 пйрля—иквареш, сага
 пйрня—прёня
 пйрт—изиш, пййырт
 пйртлан—пййыртеш
 пйрче—пйрцы
 пйрыс—коти
 пйсман—пйсман
 пйстыл—пын
 пйстыланаш—пынангаш,
 шылдырангаш
 пйтараш—пйтараи
 пйтартыш—пйтартыш,
 остатка
 пйтартышлан—остат-
 каэш
 пйтарымаш—пйтары-
 маш
 пйташ—пйташ
 пйтымаш—пйтымаш
 пйчал—пйчал
 пйчалтар—пoрох
 пйчкёмыш—пйчкёмыш
 пйчкёмышалташ—пйцке-
 мышалташ
 пйчкёмышташ—пйцкё-
 мышташ

пычыматаш — полдымак-
таш
пычырык — чыды
пышкём — пүкшем
пышкёмдаш — пүкшёмдаш
пышташ — пишташ
пыштедаш — ништедаш
пышткоюш — пушткаяш

Р

радам — ряды
радына — радна
ракывот — ракпад
раш — йолт, раш
рашемаш — раскыдемаш
рашкә — раскыды
рэве — ревы
регёиче — рехень
регенчанаш — рехенян-
гаш
роведаш — равёдаш
рогозә — рогожа
родо — родня
рож — раж
рожын — ражын
рончаш — пыжаш
рончымаш — пыжымаш
ронгедаш — пәгырешташ,
вәркынзаш
ронгедыш — пәгыреш-
тыш, вәркынзык
руалаш — роалан
руалтыш — крук
руаш — роаш; ырва, руаш
руашвотко — куашна
рудаш — ырдаш
румбык — ырвынзык
рундык — пылдыр
рушташ — йукушы лнаш
руымаш — ромаш
руешташ — роушташ

руданаш — ырдангаш
рудаш — ырдаш
рудә — ырды
рузаш — ырзаш
румбалгаш — рымалгаш
румбалгымаш — рымалгы-
маш
рупшалташ — рыпшалташ
рупшааш — рыпшааш
рупшыкташ — рыпшыкташ
рушкалташ — рышкалташ
рывыж — ырвыж
рывыжланаш — ырвыжла-
наш
рын — цат

С

савә — сә
савар — забор
сәве — сәвы
савыралаш — сәралаш
савыралмаш — сәралмаш
савыраш — сәраш, сарташ
савырналташ — сәрналташ
савырнаш — сәрналаш
савыртыш — сәралтыш
саган (шудо) — цаган
саганвуй — цаганвуй
сагыле, энгыжа — ынгыжа,
кагак
садак — соикток
сәде — седы
садиктак — соикток
сәдлан — седылан
садыгай — седыхень
саемаш — яжоэмаш
саемдаш — яжоэмдаш
саемдымаш — яжоэмды-
маш
саеммаш — яжоэммаш
сай(ын) — яжо(н)
сайлаш — айбраш

сайлымаш—айырымаш
 сакалaш—сакaлaш
 сакалтaш—сакaлтaш
 сакалтымаш—сакaлты-
 маш
 сакaш—сакaш
 сакланaш—перегaлтaш
 саклaш—перегaш
 саклымаш—перегымаш
 сакұзo—сакызы
 салaм—шaлa
 саламласaш—здoрoвaяш
 саламлaш—привeтствуяш
 салaт—сoлoт
 сaлкa—шaл
 салмa—сeлмa
 салмавoндo—селмавaнды
 салмагiнде—селмагiнды
 салмамуно—мынывлoшка
 салтакушмeн—ушмaн
 сaмырык—сaмырык
 сaндaлий—сaндaль
 сaндaлык—сaндaлык
 сaндeнe—сeдындон
 сaнгa—лeпка
 сaп—сaп
 сапнaш—сeпнaш
 сaпныш—уaнo
 сапондaвa—тoпeцвурды
 сапoндигe—тoпeц
 сапoндo—сeпaнды
 сap—вырсy
 сapaтaш—сapaтaш
 сapгaяш—сapeмaш
 сapмужo—сapaмaт
 сaскa—сeскa
 сaтy—хaдыр, тaвap
 свежa—свeзa
 сeлa—сoлa
 сeлт, чoя—хитрый
 сeмын—сeмынь, пoстoл
 сeмынжe—сeмыньжy
 сeнaлтaш—сынгaлтaш

сeнгaш—сынгaш
 сeнгымаш—сынгымаш
 сep—сир
 сepaш, вoзaш—сipaш
 сepымаш—сipымаш
 сepыш—сipыш
 cкырт—скipды
 cкpиккa—кpипицa
 смoлa—смoльы
 coвaш—сaвaш
 coвлa—сaвaлa
 coвo—сaвы
 coвoк—лoтoк
 coвымаш—сaвымаш
 coкыр—слoпoй
 coкыргoля—бдыр
 coлa—сaлa
 солaлтaш—янaш(сaм);
 салaлтaш, шaлaлтaш
 coлaш—сaлaш
 coлкaлaш—сaлкaлaш
 coлкeм—цapкeм
 coлык—сaвыц
 coлымаш—сaлымаш
 coм—сaм
 coмcoрa—сaмсapa
 coмыл—сaмыл
 coмылaш—сaмлaш
 coмылкa—сaмылкa
 coнpа—клyхoй
 coрлa—сapлa
 coрлык—cyapлык
 coртa—сapтa
 coрым—цapкeм
 coрaлe—кoсир, яжo
 coрacаш—сapacаш
 coрacымаш—сapacымаш
 coрвaлaш—сapвaлaш
 coрвaлымаш—сapвaлы-
 маш
 coрeм—сipeм
 coсaн—кyчы
 coснa—сaснa

сѡснашѹ — саснашѹ
 сраво́ч — сыра́вач
 стака́н — сто́пка
 суа́п — по́льзы
 сѹгынь — со́гонь
 сѹзо — сѹзы
 сѹкыр — сы́кыр
 сула́ш — сы́лаш
 сулы́маш — сы́лымаш
 сур — лу́ды, ро́нгыж, сѡ-
 до́й
 сурала́ш — сыра́лаш
 суралы́маш — сыра́лымаш
 сура́н — ша́рга (кем)
 сурга́ш — ру́нгаи
 сургé — ру́нге
 сурла́ш — сы́рлаш
 сурт — по́рт
 сѹртдымо — тома́дымы
 суслá — шу́шла
 сустукла́ш — сысты́клаш
 сѹстык — сы́стык
 сѹсыр — шу́шыр
 сусырга́ш — шу́шыргаи
 сусыргы́маш — шу́шыргы-
 маш
 сусырта́ш — шу́шыртаи
 сусырты́маш — шу́шырты-
 маш
 сут — шы́к
 сутлана́ш — шы́клана́ш,
 ынéглаш
 сутланы́маш — шы́кланы-
 маш
 сѹва́н, кокша́ — сы́ван
 сѹво́ — кы́не сѹк
 сѹвыза́ш — цы́гызаи
 сѹзлб — шу́жыль
 сѹмсыр — ту́рна
 сѹмсырлана́ш — турнала́-
 наи
 сѹмыра́ш — сы́мыраи
 сѹмырла́ш — сы́мырлаи

сѹмыры́маш — сы́мыры-
 маш
 сѹрét — ка́ртии
 сѹретла́ш — рисѹяи
 сѹскыл — сѹ́лык
 сѹсонá — амы́т клеча
 сѹспа́н, омы́т — ха́мыт
 сы́лне — сы́лны
 сы́лнын чийше — на́рядан
 сы́лма — цы́лма
 сын — рѹ́ж, сын
 сыра́ш — шы́дешкаи
 сырыкта́ш — шы́дешта́раи
 сырыкты́маш — шы́деш-
 та́рымаш
 сыры́маш — шы́дешкымаи

Т

тавала́ш — пайы́лаи (кок
 а́ль шу́кы эдем лошты
 спораи)
 тавалта́ш — тацка́лаи
 тавáн — поло́жа
 тавáш — та́шкаи
 та́ве — коло́вец
 тавевара́ — та́вы
 тага́ — та́га
 тага́н — ка́вал
 тагы́на — та́гана
 таза́ — ро́тна, здо́рова
 тазана́ш — тазала́наи
 таза́лык — шу́лык
 тазанда́ш — здорова́м-
 даи
 тазыла́ — та́зыла
 тайнышта́ш — авалы́наи
 тайыл — па́се, та́йыл
 такма́к — та́пнак; часту́шка
 та́кыл — éмбыл
 та́лгыде — та́лгу́ды
 та́ле — кого́ силан
 талинга́ — ча́й ца́шка
 та́лпын — ло́нга

тaлын—чынъ, пѣсын,
 кoгoн
 там—тoт
 тама́к—таба́к
 тамлaндaрaш—тoтaнг-
 дaш
 та́млe—тoтaн, тoтлы
 та́н—та́нг, тoс
 та́нaсaш—та́нгaшaш
 та́нaстaрaш—та́нгaштa-
 рaш
 та́ныт—да́нгынъ
 та́р—пpoс
 та́рай—хы́мац
 тaрaнaш—ыты́ргаш
 тaрaтaш—ыты́рташ
 тaрвaнaш—та́рвaнaш
 тaрвaтaш—та́рвaтaш
 та́ргылтыш—eкшук
 та́рзe—та́рзы, цoра
 та́рлaш—та́рлаш
 та́рмaн—ха́дыр
 та́ршyра́ш—пшoна
 тaсмa—кoэм
 та́тe—та́ты
 тaты́лaш—ы́ра́яш
 тау́л—штyрма
 тау́штaш—тау́м ы́шташ
 та́чe—та́гачы
 тaшлaш—ты́ргач йoгаш
 та́яш—а́яш
 тe—та́
 тeвaк—тиoкaт
 тeгaк—ы́ндe (ы́ндe ам
 тoл)
 тeгы́т—ты́гыт
 тeгы́твyй—ты́гыт пeлe-
 дыш
 тeгы́тлaш—ты́гытлaш
 тeгы́тпoмы́ла—ты́гыт мe-
 тeлка
 тeмлaш—peкoмeндyяш,
 пpeдлaгaяш

тéктe—та́кты
 тéлe—тeл
 тéлымсe—тéлшы
 тeмдымылaнaш—шы́клa-
 нaш
 тeндaм—та́мдам
 тeндaн—та́мдан
 тéний—тeнe
 тeниeш—тeнeш
 тéнгe—та́нга
 тeнгeчe—тeнгeчы
 тeнгeчысe—тeнгeчышы
 тéнгыл—тóнгыл
 тéнгыз—та́нгыж
 тeптeр—шoт
 тeр—тип
 тéркe—тaрéлка
 тeркyпш—шля́па
 тeртaвaн—пoлoжa
 тéрыс—namoзы
 тeрысaн—namoзaн
 тeрысaндaш—namoзaнг-
 дaш
 тeтлa—тéлeц
 тидe—ти́ды
 титaк—самы́нь, вуйна́мaт
 титaкaн—вуйна́мaтан
 титaкaнмaш—самы́нялт-
 мaш
 титaклaш—йaтлaш
 тич(ак)—циц(ок)
 тичмaш—циц(ок), ты́рыс
 тичмaшлaш—ты́рысым
 ы́шташ
 тичмaшы́н—xáла
 тoвaнaш—кyктaнaлтaш,
 тaвaнaш
 тoвaндaш—кyктaш
 тoвaр—та́вар
 тoвaрвoндo—та́варвaнды
 тoвaртoш—та́вaртош
 тoвaт(ат)—цypaтaт, лa-
 чoкaт

товатлаш — цурéяш
 товатлымаш — цурéйы-
 маш
 тово — куктынзык
 тогдаймаш — цаклымаш
 тогдайш — цаклаш
 тогым — арава шол
 тогымлаш — арава шолым
 чикташ
 тока — токо, шукерды
 агыл
 толаш — краваш, толаш
 толашаш — цацаш, шалаш
 толаштараш — мутяш
 толашымаш — цацымаш,
 шалымаш
 толкын — коэ
 толкыналташ — коэшта-
 таш
 толкынандаш — коэшта-
 раш
 толкынланаш — коэланаш
 толкынландараш — коэш-
 тараш
 толкынланымаш — коэш-
 талтмаш
 толшо — толшы
 толымаш — кравымаш
 толышо — кравышы
 том — тонг
 томам — худа
 томаша — тумаша
 томланаш — прéяш
 томлаш — ярдымеш лык-
 таш
 тонга — пуангыш
 тонгырака — какрака вар
 тонéдаш — тонгéцаш
 тонéдыш — тонгeц
 топ — мачык
 топката — тапкага
 топланаш — тапланаш,
 кажланаш

топса — амаса ял
 топыртатылаш — тупыр-
 татылаш
 тор — холи
 тора — мындыр
 торандаш — карангдаш
 тораш — тараш
 торашке — мындырky
 тораште — мындырны
 торго — апыртыш, тор
 торлаш — тарлаш
 тормакланаш — укшланаш
 торта — тарта
 торчак — корик
 торык — тарык
 тото — бирдангыш; таты
 (кол)
 тототлаш — полдымакты-
 лаш, то́то́тлаш, льорганш
 тототлышо — льоргóзы
 тошкалаш — ташкалаш
 тошкалтын — ташкалтын
 тошкаш — ташкаш
 тошташ — смеяш
 тошто сёмын — первийш
 статян, тошты сёмынь
 тоя — панды
 тояш — таяш
 төргалташ — тарвалташ,
 йлаш
 төрген-төрген — төргыш-
 дон
 төршташ — төргешташ
 төрштылаш — төргешты-
 лаш
 төчаш — цацаш
 төчымаш — цацымаш
 тоша — тушак
 тренча — транза
 туара — тара
 тувелне — тивелны
 тувраш — порт пыргыж
 тувыр — тыгыр

тувыргаш — тывыргаш
 тувыргут — тыгыргыт
 тувыр-йолаш — тыгыр-
 ялаш
 тувыртыш — тывыртиш
 тугай — тыхень, седыхень
 тугак — тенгебк
 туге — тенге, мане, сенге
 тугодсо — тьгодшы
 тугурдык — пугырика
 тудлан — тьдylan
 тудо — тьды
 тудо жапыште — тиун
 тудыжо — тьдыжы
 тудым — тьдым
 тудын — тьдын
 туешкаш — церланаш
 тукум — робы
 тул — тыл
 тулаш — хазаш, качаяш
 тулйылме — салым
 тулар — тьклар
 туларташ — сватааш
 тулаче — тыклацы
 тулвондо — тылванды
 тулвуй — тьлвуй
 тулгү — тьлгү
 тулечла — тьлец пасна
 тулнер — тьлнер
 тулойып, ойып — ип, тьлип
 туломо — тылвацак
 тулуп — тьлып
 тулшол — тьлшол
 тулык — тьлык
 тумо — тум
 тумлеге — тумэхель
 тумна — тьмана
 тунам — тьнам
 тунамак — төрок
 тунамсе — тьнамшы
 тунаре — тьнары
 тунемаш — тьменяш
 туныкташ — тьмдаш

тунгырагаш — каштыр-
 гаш, лывыргаш
 тупка — тьпка
 тупрүдö — тупырды
 тура — тара
 турагдаш — вьктараш
 тураштараш — йьараш;
 тусараш
 тургеде — кады
 тургонь — тьргон, конвьд
 тургыж — тьргыж
 тургыжланаш — йышты-
 лаш
 туржалташ — тыржалташ
 туржаш — тьржаш
 турий — тьыри
 туркаш — тырхаш
 турлаш — тьрлаш
 турлыкташ — тырлыкташ
 турня — тьрня
 турняпöчыж — тырняпö-
 чыж
 түсо — тьштышы
 туткар — апыртыш
 тутло — тötлы
 түто — түты
 түтынышо — сыстык
 түфльо — түфльы
 түш(ко) — тьшкы
 тушак — тьшак
 тушан — тьшан
 тушеч(ын) — тьшец(ын)
 тушкалташ — тышкалташ
 тушкаш — тьшкаш
 тушкен — тышкевек
 тушман — тьшман
 тушманланаш — тышман-
 ланаш
 тушташ — тьшчаш
 түшто — тьшты; тьшты
 түвыт — ялт
 түганаш — тьганааш
 түгö — түгы

тўтыч—тўцын
 тўжвълне—тўны
 тўжвълан—тўан
 тўжвълсе—тўжвълнышы
 тўжём—тўжём
 тўкалаш—тўкалаш
 тўкалымаш—тўкалмаш
 тўкан—шўран
 тўкаш—тўкалаш, логаш
 тўкедылаш—логедалаш
 тўкнаш—тўкнаш
 тўкө—шур; тўкы
 тўкылаш—пашкарташ,
 тўкылаш
 тўкылтыш—тўкы
 тўлыжгаш—тўлыжган
 тўле—тўлет
 тўлыжгө—тўлыжгы
 тўмыр—тўмыр
 тўмырзө—тўмырзы
 тўнө—тўны
 тўнык—трўва
 тўня—сандалык
 тўнясе—сандалыкыш-
 тышы
 тўн—тўнг
 тўнагалалташ—тўнгалал-
 таш
 тўналаш—тўнгалаш
 тўналмаш—тўнгалмаш
 тўналтыш—тўнгалтыш
 тўнгаш—тўнгыргаш
 тўндаш—тўнгадаш
 тўр—тўр, кәта
 тўредаш—тўредаш
 тўрвө—тўрвы
 тўрволак—тўрвал
 тўрвынчаш—тўрвынзаш
 тўргөч—тўргач
 тўргыжаш—вўсаш, вў-
 салташ
 тўргыжеш—вўса, вўсал-
 теш

тўргыжташ—пыргыш-
 таш
 тўредаш—тўредаш
 тўредмаш—тўредмаш
 тўркавуй—тыпкавуй
 тўрканаш—тыпкаангаш
 тўрланаш—кычалтылаш
 тўрлаш—тўрлаш
 тўрлемшўдо—шўлгўш-
 тышшуды
 тўрлө—сакөй, шўкы йиш
 тўрлын—цила статян
 тўрын—тўрынь
 тўрыналташ—тўрынәл-
 таш
 тўрыс—тўрыс
 тўс—цўре, сўн, рўж
 тўслаш—тўшлаш
 тўтыра—тўтыра
 тўтыраш—шўкшташ
 тўча—тўшка, нарты,
 цўца
 тўчан—цўцан
 тўчанек—цилагө
 тўчаш—чўваш, чўчанш
 тўшкә—тўшка
 тўшкалалташ—цымыр-
 гаш
 тўшкалалтмаш—цымыр-
 гымаш
 тўшкаланаш—цымыргаш
 тўшкан—йишела
 тывөч—тывөц
 тыгай—техень
 тыглай—проста
 тыгөдым—кызыт
 тыгудлаште—тилөшты
 тыгыде—тыгыды
 тый—тўнь
 тўйын—тўньын
 тылөч—тылөц
 тылөчлә—тылөц пасна
 тўлзе—тўлзы

тымáрте—кызыт якте
 тымык—тыр
 тына́ре—седына́ры
 тыныс—тыр, ла́дна
 тыныслана́ш—ладна́нгаш
 тынысландара́ш—лад-
 нангдара́ш
 тыныслык—ладна́шты
 ылаш
 тынгá—тынга
 тыпланáш—тынглана́ш
 тырма́—шы́ре
 тырмала́ш—шы́раш
 тырша́ш—ца́цаш, ста-
 ра́яш
 тыршымáш—ца́цымаш,
 старáйымаш
 тыше́ч—тише́ц
 тышке́—тышке́
 тыште́—тышты́

у

ува́—хы́ва
 угинде́—угинды́
 угыл—ого́л
 угылысо́—ого́лыштышы́
 угырно́—ыгы́ршы
 угыч(ын)—угы́ц(ын)
 уда́—ху́да
 удана́ш—худаэ́маш
 уданда́ш—худаэ́мдаш
 удитла́ш—спо́раш
 удыла́ш—ыды́лаш
 удыр—ыдыр
 удыра́лаш—ыдыра́лаш
 удыра́ш—ыдыра́ш
 удырка́лаш—ыдырка́лаш
 удырты́ш—ыды́ртыш
 удырымáш—ыды́рымаш
 ужавá—жа́ва
 ужала́ш—выжа́лаш

ужáр(ге)—ыжа́р(гы)
 ужарга́ш—ыжа́ргаш
 ужарта́ш—ыжа́рташ
 ужата́ш—ыжа́таш
 ужатыма́ш—ыжа́тымаш
 ужа́ш—часть, ла́штык
 ужашла́ш—пáйылаш,
 ше́лаш
 ужашлымáш—пáйылы-
 маш, ше́лмаш
 ужга́—ы́жга
 у́зо—о́зы
 уйна́ш—шы́дырнаш
 укрá—укро́п
 укшана́ш—укша́нгаш
 укшора́—са́вы, ша́нгы
 укшинча́ш—у́ксынза́ш
 укшинчыкта́ш—у́ксын-
 зыкта́ш
 у́кшинчыш—у́ксынзы́ш
 укшинчма́ш—у́ксыцмаш
 у́кшым руа́ш—ялга́лаш
 ула́к—о́лак
 ула́м—ы́лам
 уленто́я—йы́тыр
 улма́ш—ы́лын(ыш)
 улма́ште—ылма́шты
 улна́ш—я́нгылаш
 улне́н пы́таш—ы́рткеаш
 у́ло—у́лы
 у́лыжо-уке́же—у́лыжы-
 уке́жы
 умба́ке—ымба́кы
 умба́лаң—ымба́лан
 умба́льне—па́лны
 умба́чын—мы́ндырцын
 умдо́—шыла́нгы, ынгы́ды
 умдыла́—клоп
 умдыр—а́ма
 умла́—ы́мбыла
 умша́—ы́шма, ышма́раж
 умыла́ш—ынгы́лаш
 умылта́раш—ынгы́лда́раш

умылтарымаш — ынгылда-
 рымаш
 умылымаш — ынғылымаш
 ұмыр — тыр, ярал, яжо
 уна — хына
 унала — хынала
 унала каяш — хыналаш
 уналыкеш — хыналыкеш
 унчыл — вуйын — вуйстык
 уныка — ыныка
 упш — калпак, упш
 упшалаң — калпакым
 чиаш
 ура — тыргыж, парга
 ураш — ыраш
 урвоч — ұрвач
 ургаш — ыргаш, строчаш
 ұрғызо — ыргызы
 ургыкташ — ыргыкташ
 ургымаш — ыргымаш
 ургымш ұртб — ыргым-
 шырты
 ұргыш — ыргыш
 урём — олица
 уремысе — олицаштышы
 уржа — ыржа
 уржавá — áваýржа
 ұрзо — ыр
 урлаш — ырлаш
 ұрлык — ырлык
 урлыкаш — ырлыкаш
 урлыккомдо — ўдым-
 комды
 урман — ураг
 урмыжаш — ўрлаш
 урмыжмаш — ўрлымаш
 урымаш — ырымаш
 ускыраш — аздараш,
 ытырташ
 утаралташ — ытаралташ
 утараш — ытараш
 утарымаш — ытарымаш

у́тѣн кая́ш—у́тáлгаш
у́тлá, у́тларáк—шу́кыра́к,
у́тлао́к
у́тлáш—ы́тлaш
у́тлымáш—ы́тлýмaш
у́то—у́ты
у́тсýт—у́ты—сýты
у́тыждѣн(е)—у́тыждо́н
у́ш—ы́ш, áш
у́шaнáш—ы́шaнгaш
у́шештaрáш—áшындáраш
у́шештaрымáш—áшындá-
рымáш
у́шкáл—ы́шкaл
у́шкáлáш—ы́шкáлaш;
у́шыкáлaш (эдемы)
у́шмѣн—кaчúшмaн
у́шнáш—у́шлáнaш
у́этик (кайык)—у́эчык
(изи кек)
у́этлaсáш—лoэштaш
у́эштáш—омѣштaш
у́
ýврá—ýвýра
ýдрамáш—ýдра́мaш
ýдыр—ýдыр
ýжарá—жѣра
ýзгáр—хáдыр
ýй—ý
ýлкö—ýлыкы
ýлнысö—ýлнышы
ýлыл—ýл
ýлычын—ýлыцын
ýмá—пы́пы (тетя шамак)
ýмáште—имѣшты
ýмáшсе—имѣштышы
ýмбáк(е)—вýкы
ýмбáкыла—вýкýла
ýмбáч—вýлѣц
ýмбáч·ýмбáч—вýлáн·вý-
лaн
ýмбáл—пáтыл, вýлвaл

ўмбалне — вѣлны
 ўмбач(ын) — вѣлѣц(ын)
 ўмыл — ѳмыл
 ўмылкá — ѳмылка
 ўмылташ — ѳмылташ
 ўмыр — кўрым
 ўмыраш — кўрымаш
 ўмырэш — кўрымеш
 ўнар — ѳнян
 ўнгѳ — ўнгы
 ўнгышѳ — смѳрна, мызгѳта
 ўппунѳм — калѳявач
 ўпш — пыш
 ўпшалташ — пышáнгаш
 ўпшанáш — ўпшáнгаш,
 пышáнгаш
 ўпшáш — ўпшаш
 ўпшыначáш — ўпшынзаш
 ўскырт — тўрна, нѳран
 ўскыртланáш — турнáяш
 ўстѳл — стѳл
 ўчашáш — тáнгáшаш, кáн-
 гáшаш
 ўчѳ — кўсы
 ўчызѳ — тўрна, вўйстык
 ўшáн — ѳнян
 ўшанáш — ѳнянáш, уáнаш
 ўшандарáш — ѳняндáраш
 ўшвўй — пачáн жава
 ўшкыж — ўшкўж
 ўшталáш — ѳштáлаш
 ўштáш — ѳштѳлаш
 ўштервѳштыр — сáлко
 ўштѳ — ѳшты
 ўштылáш — ѳштылаш
 ўшык — ѳшык
 ўян — ўан
 ўярня — ўáрня
 ўячá — авáртыла

Ч

чаж — цáж
 чай — чáй

чайшўдо — чáйшўды
 чакнáш — цáкнáш
 чакнымáш — цáкнымаш
 чактарáш — цáктараш
 чактарымáш — цáктáры-
 маш
 чал — сѳдѳй
 чалемáш — сѳдѳѳемаш
 чалеммáш — сѳдѳѳемаш
 чаманáш — ѳжалáяш
 чаманымáш — ѳжалáйы-
 маш
 чан — цанг
 чанá — цáнга
 чангá — кўкыр
 чап — почѳт, слáва
 чапкá — тѳпка
 чáпле — яжо
 чар — цáра
 чарá — цáра
 чаравўй(ын) — цáра-
 вўй(ын)
 чарайѳл(ын) — цáраѳл(ын)
 чарáк — тѳкы; áптыртыш
 чараклáш — тѳкылаш; áп-
 тырташ
 чарáш — цáраш, тывѳлаш
 чаргá — ўкшла; цáрга(юк),
 царгáта
 чаргыжáш — тѳѳргыжаш,
 цáргыжаш
 чаргыжмáш — цáргыжмаш
 чаркá — цáрка
 чарлáнгѳ — цáрлáнгы
 чарнáш — цáрнаш
 чарнымáш — цáрнымаш
 чаткá, чаткатá — ѳре,
 ѳтыра
 чатлáш — печкáлташ
 чашкá — цáшка
 чачá — цáца (мадыш)
 чашкѳр — цѳшкер, цáш-
 кер

чашма—сѣтан, сѣвывичы,
 цѣцен
 чашмалаш—сѣтанлаш
 чевѣр—цѣвер
 чевѣргаш—цѣвѣргаш, це-
 верѣмган
 чевѣрланаш—цѣверлѣ-
 наш
 чевѣрташ—цѣвѣрташ
 чевѣрын—цѣвѣрын
 чек—пѣсман, мѣжа
 чеклаш—пѣсмѣнлаш
 чемѣк—пѣшкар
 чер—цер
 черѣт—цѣрот
 чѣрке—цѣрky
 черланаш—цѣрланаш,
 хворѣаш
 черланымаш—цѣрлѣны-
 маш
 чѣрле—хворѣой
 чѣрпыт—цѣрпет
 чечкѣмыш—чѣкчем
 чиѣм—выргем
 чий—вир
 чиймаш—чѣмаш
 чичкѣ—лѣпла
 чия—чѣа
 чиялгаш—чѣалгаш
 чиялташ—чѣалташ
 чиялтылаш—чѣалтылаш
 чиялтымаш—чѣалтымаш
 чиялтыкташ—чѣалтык-
 таш
 чияш—чѣаш
 чоғымалдаш—чоғымѣк-
 таш
 чодрѣ—шѣргы (лес)
 чодымандаш—цодырмѣк-
 таш
 чодыр—цодыр
 чоғгыжаш—чѣжгыжаш
 чоғдыраш—йѣлѣташ

чойн—чугун
 чок—пѣла
 чока—нығды
 чоклѣк—шаналтыдеѣк
 чокрак—глухой
 чолга—цолга
 чолгыжаш—тѣолгыжаш,
 тѣылгыжаш
 чоло—нѣры
 чомѣ—цѣма
 чомѣвѣч—цѣмѣвач
 чомѣмѣж—цѣмѣмыж
 чон—йѣнг
 чонѣш—чѣнѣгаш
 чонга—нѣрка; вѣтѣлы;
 пѣргѣка
 чонгыртѣташ—тянгыр-
 тѣлташ
 чонѣшташ—чонѣгѣшташ,
 вѣсѣлташ
 чонѣштылаш—чѣнѣгѣш-
 тылаш
 чорыш—пѣсы (имни)
 чот—шот; цѣт; чѣтѣ
 чоткыдемаш—цѣткыдѣ-
 маш
 чоткыдемдаш—цѣткы-
 дѣмдаш
 чоткыдемдымаш—цѣткы-
 дѣмдымаш
 чѣткыдо—цѣткыды
 чотлаш—шѣтлаш
 чоштра—цѣштра
 чоѣ—йѣой
 чѣяланаш—хитраѣаш
 чѣяшнаш—йѣойланаш
 чуѣѣѣ—йѣтай
 чуалташ—цѣараш
 чувѣр—ѣла
 чувѣрланаш—алѣланаш
 чувѣрташ—алѣлаш
 чувѣртыкташ—алѣлык-
 таш

чува́ш—суасла́-мары
 чу́до—цۇда
 чу́лан—цýлан
 чулка́—цýлка
 чу́лым—пысы
 чума́ш—чымаш
 чумедала́ш—чымедалаш
 чумкала́ш—чымыкалаш
 чу́мыр—цýмыр
 чумыра́ш—цýмыраш
 чумырга́ш—цýмыргаш
 чумырта́ш—цýмырташ
 чунга́—тура́нды
 чунгыла́—ушман
 чу́рге—цýрге
 чурий—лица, цýре
 чурийлана́ш—цýрелана́ш
 чуяка́—кыта́лгы
 чу́нча́—чу́нче
 чу́нчанга́ш—цýваркала́-
 наш
 чу́ня (кайык)—цýня (кек)
 чу́нга́ш—чýнгаш; йы́ч-
 каш (кол йы́чка)
 чу́нгала́ш—чýнга́лаш
 чу́нгедыла́ш—чýнгедá-
 лаш
 чу́нгедáш—чýнгéдаш
 чу́ча́лтыш—пaтька́лтыш,
 па́тькыш
 чу́ча́ш—шо́ргыш; па́ть-
 ка́лтыш
 чу́чка́ш—лыва́лташ,
 ло́нгаш
 чу́чкыдема́ш—ныгы́демаш
 чу́чкыдемда́ш—шы́реэм-
 даш
 чу́чкыдо́—шы́ре
 чу́чкыдын—шы́рен
 чу́чшۇдо—цۇцшۇды
 чу́чү́—чýчы
 чу́чыкта́ш—па́тькыкташ
 чу́чыктыш—па́тькыктыш

чу́чырна́ш—какля́наш
 чыва́ш—цýваш
 чýве—цýвы
 чыви́ге—цýви́гы
 чýвык—чýвык
 чывылга́ш—цýвы́лгаш
 чывылта́ш—цýвы́лташ
 чывыта́н—цýвы́тан
 чывышта́ш—цýвешташ
 чывыштыла́ш—цýвешты-
 лаш
 чывыштыш—цýвештыш
 чыга́н—цýган
 чыгылта́раш—цýгылта́-
 раш
 чыгылта́ш—цýгылташ
 чýгылтыш—цýгы́лтыш
 чýгын—а́ртаман
 чыгына́ш—а́ртамла́наш
 чýгыш—а́чыла
 чыза́ш—и́нзык
 чýзе—цýзы
 чýка́ш—цýкаш
 чýкe—пла́с
 чýкеда́ш—цýке́даш
 чýла́—цýла
 чýла́же—цýла́жы
 чýла́н—цýла́н
 чýлвыр—це́п
 чылвырла́ш—це́плаш
 чылгыжа́ш—йо́лгыжаш
 чылт—йы́ксыр, цýлт
 чýлым—тру́пка
 чýма́ш—чýваш, чыва́лаш
 чын—лачо́к
 чýна́к—лачо́к, права́т
 чыпча́ш—я́нжаш
 чыр—пы́сы
 чýра́—ло́цена
 чыргыкта́ш—ты́оргыкташ
 чыркына́ш—цýркы́наш
 чыта́мсыр—ахaни́ца
 чыта́ш—цýташ

чытымаш—цѣтымаш
чытыралташ—цѣтырал-
таш, рѣшкѣлташ
чытыраш—цѣтыраш,
мыльгаш
чытыртыш—цѣтыртыш
чытырыкташ—цѣтырык-
таш, цѣтырташ
чыштыраш—талаштараш

Ш

шавалташ—шавѣлташ
шаваш—шѣваш
шавыкташ—шѣвыкташ
шавыктылаш—шѣвыкты-
лаш
шавымаш—шѣвымаш
шагал—чѣды
шагалемаш—чѣдѣмаш
шагалемдаш—чѣдѣмдан
шагат—чѣс
шаге—шѣгы
шадырташ—качаш, ча-
паш
шадырге—шапы
шайык—важык
шакляка—шѣкляка
шакмалтыш—шѣно
шакше—ѣвызи
шакшылаш—лѣвырташ,
яктараш
шалан—шѣвшѣла
шаланаш—шѣланаш
шалаташ—шѣлаташ, шап-
кайаш
шалатылаш—шѣлатылаш,
важкѣаш, содомѣаш
шалатымаш—шѣлатымаш
шалдыра (шудо опы-
мо)—шагаш
шалтак—шалток
шанчааш—тарваш
шаньык—шѣньык

шанге—лешангы
шангысѣк—лешангышѣн
шапалташ—шапкаланах
шар—ѣлык
шаранге—ѣэ, ѣшкы
шараш—шѣраш
шарвак—лаштыра (пѣшан-
гы)
шаргенче—шаргенѣы
шарлака—шѣрлака
шарлаш—шѣрлаш,
яжгаш
шарлымаш—шѣрлымаш
шарналташ—ѣшынѣдараш
шарнаш—ѣшташ
шарнымаш—ѣштымаш
шаршѣдо—сиремшѣды
шедра (чер)—шѣдыра
шашке (янык)—шѣшкы
шекш—шѣкш
шелышташ—шѣлышташ,
цѣрган
шѣм(ѣ)—шѣм(ѣ)
шѣмѣлге—шѣмѣлгы,
чѣчака
шѣмѣмаш—шѣмѣмаш
шѣмѣмдаш—шѣмѣмѣш
шѣмѣмдымаш—шѣмѣм-
дымаш
шѣмер—трѣйышы
шѣмгѣшке—шѣм кѣшкы
шѣмкол—тѣты
шѣмкорак—шѣмкарѣк
шѣмшѣдан—грѣчѣха
шен—шин
шенаш—шѣнгаш
шѣнгѣке—шѣйыкы
шѣнгѣл—шѣйыл
шѣнгѣлне—шѣйылны
шѣнгѣлсе—шѣйылнышы
шѣнгѣч(ын)—шѣйыцын
шерѣк—шѣпѣк—цѣжгѣта
шѣраш—шѣрѣмаш

шергалаш—шәргәләш
 шергаш—шәргаш
 шәрге—шәргы
 шергылташ—мұғралташ,
 шәрлаш
 шере—шйры
 шеремдаш—ширёмдаш
 шертне—шартни *шартни*
 шеч—шит
 шешке—шешкы
 шижаш—цәкләш
 шижмаш—цәклымаш
 шижтараш—цәклыкташ
 ший—ши
 шийгөл—шйгол
 шикш—шйкш
 шикшанаш—шйкшанаш
 шикшаш—шйкшаш
 шикшыкташ—шйкшнташ
 шинча—сйнза
 шинчавуд—сйнзавуд
 шинчакөмдыш—сйнза-
 көмдыш
 шинчал—санзал
 шинчаланшудо—шап-
 шуды
 шинчалташ—санзәлташ
 шинчалык—сйнзәлык
 шинчапун—сйнзәпын,
 сйнзәхал
 шинчасортә—сйнзасәрта
 шинчаш—пәлаш; шйнзаш
 шинчылташ—шйнзылташ
 шинчымаш—пәлымаш;
 шйнзымаш
 шинчыргаш—рбдәнгаш
 шипочкә—превѣцка
 шипшй—цйпци
 шичмаш—шйцмаш
 шишарә—ширгйнды
 шйште—шйшты
 шйялтын—шйшкыш
 шйяш—шйаш

шкан—бшкылан
 шкандә—бшкыланда
 шканәм—бшкыланәм
 шканет—бшкыланет
 шканже—бшкыланжы
 шканна—бшкыланна
 шканышт—бшкылан-
 ышты
 шке—бшкә
 шкёмын—бшкымёмын
 шкёмын—бшкымёмын
 шкенәм—бшкымнам
 шкенән—бшкымнан
 шкендәм—бшкымдам
 шкендән—бшкымдан
 шкендым—бшкымёдым
 шкенжым—бшкымжым
 шкенжын—бшкымжын
 шкёныштын—бшкымыш-
 тын
 шкет—бшкет
 шовын—шавынъ
 шовыр—шавыр
 шовыч—савыц
 шога, шогавуй—шага,
 шагавуй
 шогалаш—шагәләш
 шогалташ—шагәлташ
 шогән—охыра, лұкы
 шогаш—шәлгаш; стöяш
 шогертән—шәгыртем
 шодо—шоды
 шойыко—шайыкы
 шойыл—шайыл
 шойылно—шайылны
 шойыч(ын)—шайыц(ын)
 шойышташ—шайыш-
 таш(-ем); алтәлаш
 шокташ—шәкташ
 шоктә—шәкте
 шокшо—шөкшы
 шолә—шаләхай
 шоләш(-ем)—шүаш(-эм)

шолдрá — шáлдыра
 шолдыргáш — шáлдыргаш
 шóло — шáно; шáлы; шол
 шóльо — шóля
 шомáк — шáмак
 шоналтáш — шанáлташ,
 тумáялаш
 шонáш — шáнаш, тумáяш,
 шамлáнаш
 шонéн-шонéн — тумáен-
 тумáен
 шондáн — нýжинык
 шондáш — шáндаш
 шондáшáш — шандáшаш
 шóндык — шýндык
 шонкáлáш — шаныкáлаш
 шонкалымáш — шаныкá-
 лымаш
 шонымáш — шáнымаш
 шонг — шонг
 шонгемáш — шонгéмаш
 шóнгго — шóнгы
 шонгештáш — шонгéшташ
 шóнгшо — шýлы
 шонáш — шáпаш
 шопкé — шáпки
 шопкевóнгго — шáпки-
 вóнгы
 шопкёр — шáпкила
 шопнá — кóшель
 шóло — шáпы
 шóптыр — шáптыр
 шоптырвóндго — шáптыр-
 вáнды
 шóпш — шáпш
 шор — полóйвёд
 шорáнáш — шорáнгаш
 (пý гишан)
 шорвóндго — крáпля
 шоргéнче — шолгéнзы
 шóрдо — шáрды
 шортáш — мáгыраш
 шóрык — шáрык

шорыкáш — шáрыкаш
 шорыккйóл — шáртыл
 шот — úрат, шйтшы,
 тывыл
 шóтдымо — шóтдымы
 шочáш — шáчаш
 шóчмо — шáчмы, тýан
 шочыктáш — шáчыкташ
 шóшо — шóшым
 шóшымсо — шóшымшы
 шоя — шáя
 шоягорéм — шаягáрем,
 шýланга
 шояклáш — алтáлаш
 шояклымáш — алтáлымаш
 шөн — шýн
 шөр — шýшер; тýр
 шөрáнáш — шýшерáнгаш
 шөрвáр — шýшёр-тарык
 шөргá — шөргыш; онг
 шөрмыч — сёрмыц
 шөрмычкыл — лáпшем
 шөрöкá — прётныхк
 шөрелчáн — шýшерáн
 шуды
 шөртнйö — шөртнны
 шөрүмбáл — пáтыл
 шöрын — тýрынъ
 шуанвóндго — лöчка
 шуанвóндго тýшкá — лöч-
 кер
 шуáр — шүэр
 шуарвóндго — шуэрвáнды
 шуáш — шóаш
 шúвырчык — цывырцык
 шувыртатáш — шувыртáл-
 тылаш
 шúгыньо — шызынь,
 рйцак
 шúдо — шúды
 шудошýрчык — цýрцык
 шуйнáш — шылшýлташ

шукёрте—первй,
 шукёрды, пўлагёрды
 шукёртсе—первийшы,
 шукёрдшы
 шўко—шўкы
 шукийаш—шўкиаш
 шукташ—шокташ
 шукшкўдо—шукшкўды
 шукшшўдо—ородышўды
 шуланте—шылангы
 шулаш—шылаш
 шўлдо—шўлды
 шўлдыр—шылдыр
 шулдырачаш—шылды-
 рангаш
 шулдырандаш—шылды-
 рангдаш
 шулыкташ—шылыкташ
 шўлыш—кóмзы
 шуматкече—кукшыгечы
 шумааш—шымааш
 шунаш—шйнаш
 шунгалташ—шынгалташ
 шупка—вйдпáрсын
 шупкашўдо—кыртнилў-
 лыш
 шупшалаш—шыпшалаш
 шупшааш—шыпшааш
 шупшедаш—шыпшедаш
 шупшыкташ—шыпшык-
 тааш, шыпшташ
 шупшылаш—шыпшылаш;
 Ыштааш (ышкалым)
 шуралташ—шыралташ,
 пышкылаш
 шураалтыш—лõнга
 шурааш—шырааш
 шургааш—рўжгааш, шўж-
 гааш, шыгыртáлташ
 шуркалааш—шыркалааш
 шуркедааш—шыркедааш
 шурманаш—сбырмы
 (зверь)

шўрно—шўрны
 шурнывóч—изйгек
 шурныголя—ныргалы
 шўршо—шўршы
 шўтка—шўтя
 шучката—лўдыш,
 йыкырыка
 шушомелна—аварцы
 шуэ—шóэ
 шуэмаш—шоэмаш
 шуэмдаш—шоэмдаш
 шуэн—шóэн
 шуяш—викташ (кидым)
 шўвалааш—шывáлааш
 шўвалтыш—шывáлтыш
 шўвааш—шывааш
 шўведааш—шывéдааш
 шўвылвўд—шывыльвыд
 шўвылташ—шывыльташ
 шўвыр—шывыр
 шўвыронг—шывырангы,
 ханг
 шўгар—шывгер
 шўгарла—шывгерла
 шўгó—шывгы
 шўгынчаш—шывгыляш
 шўдó—шўды
 шўдымшó—шўдымшы
 шўдыр—шывдыр
 шўдырааш—шывдырааш
 шўдыркалааш—шывдырка-
 лааш
 шўдырнааш—шывдырнааш
 шўдыш—шывдыш
 шўдышлааш—шывдышым
 чикташ
 шўжар—шыжар
 шўй—шў
 шўйлодем—шўланга
 шўк—сўк
 шўкалааш—шывкалааш
 шўкандаш—сўкангдаш

шўкаш — шўкаш
 шўклаш — сўклаш
 шўкшō — шўкшы
 шўкшўдо — сам, шўпкан
 шўлдымандаш — шулды-
 макташ
 шўлō — шўл
 шўлык — ойхы
 шўлыкан — ойхан
 шўлыкын — ойхын
 шўльō — шўлыы
 шўм (колын) — сўм
 шўмлана́ш — яратён шын-
 даш
 шўмла́ш — сўмлаш
 шўр — лем
 шўранаш — йывылталы-
 лаш
 шўраш — шўраш
 шўргō — шўргы (лицо)
 шўргўштыш — шўргым-
 савыц
 шўргывылыш — шўргывы-
 лыш
 шўрлаш — саслаш
 шўрдé — пыле
 шўремўкш — шыре
 шўркалаш — шўркалаш
 шўртняш — шўртнялташ
 шўртō — шўрты
 шўрыма́ш — шўры́маш
 шўрыш — шўрыш
 шўч — шың
 шўчанаш — шыңангаш
 шўчангдаш — шыңангдаш
 шўчедаш — шыцедаш
 шўшёр — шершўаш
 шўшкаш — шўшкаш
 шўшкўч — шўшкыш
 шўшкыш — лўлю
 шўшкылаш — шўшкылаш
 шўшмўй — шышмў

шўшпык — шўжвык
 шўшташ — шўшташ
 шўштō — шўшты
 шўштыра́ — шўшты́ра
 шўштыргаш — шўшты́р-
 гаш
 шўялташ — шўялташ
 шўяна́ш — шўя́нгаш, нол-
 таш
 шўяш — шўаш
 шўяшлаш — шўя́шлаш
 шывага́ — шы́ва
 шы́ге — шы́гы
 шы́гыле — шы́гылы
 шы́гыр — тор
 шы́гырема́ш — то́ре́маш
 шы́гыремда́ш — то́ре́мдаш
 шы́дан — шў́дан
 шы́дан — ша́дангы
 шы́де — шў́ды
 шы́дешка́ш — шў́дешкаш,
 сбы́рыклана́ш
 шы́дешкыма́ш — шў́деш-
 кы́маш
 шы́дештара́ш — шў́дешта́-
 раш, сотара́ш
 шы́жа — шў́жга
 шы́же — шў́жы
 шы́жымсе — шў́жышы
 шыл — пай
 шыланшўдо — кы́чака-
 шў́ды
 шы́лаш — шў́лаш
 шы́лала́ш — пелéшташ
 пы́лташ — шў́лташ
 шы́лўмба́л, арка́лык — се-
 телкаге́рем
 шў́лше — шў́лшы
 шў́лыж — кы́дал
 шы́м(ыт) — шў́м(ыт)
 шы́ма — шў́ма
 шы́малана́ш — шў́малана́ш
 шы́малга́ш — я́гылгаш

шыман — ласко
 шымараш — шымараш
 шыматаш — семалаш
 шымлаш — тбишлаш
 шымлү — шымлү
 шымше — шымшы
 шымышудо — шымышуды
 шымыт(ын) — шымыт(ын)
 шындаш — шындаш
 шындалаш — шындаылаш
 шындамаш — шындамаш
 шынташ — пыраш
 шына — шынга
 шыналык — шынгалык
 шынгшале — шакшалы
 шып — шып
 шыпак — шыпок
 шыпкан — шыпкан (шуды)
 шыпланаш — шыпланаш
 шыранаш — шыранаш
 шыраташ — шыраташ
 шыргыжаш — йыраш
 шыргыжше — йырызы
 шырка — шырка
 шырге — спичка парня,
 шырпы
 шырча — шер
 шырчык — шынгыртыш
 шыташ — шыташ
 шыште — мукш шышты

Ы

ыле — ылы
 ылчык — ылчык
 ылыжаш — ылыжаш
 ылыжташ — ылыжташ
 ылыжтымаш — ылыжты-
 маш
 ынеда — ынеда
 ынеж — ынеж
 ынем — ынем
 ынена — ынена

ынёт — ынёт
 ынешт — ынешт
 ынже — ынже
 ыраш — ыраш, прёяш
 ырлыган — ырлыган
 ынде — ынде
 ырыкташ — ырыкташ
 ырыктылаш — ырыктылаш
 ырыше — прёйшы
 (пыры)
 ырыштараш — шыдешта-
 раш
 ышда — шыда
 ышна — шына
 ышт — ыш
 ышташ — ышташ
 ыштыкташ — ыштыкташ
 ыштылаш — ыштылаш
 ыштыр — ыштыр
 ыштыраш — ыштыраш
 ыштырлык — ыштырлык
 ышым — ышым
 ышыч — шыч

Э

эгерче — ширгинды
 эксыдыме — тытыште
 экшык — эксык
 эл — сандалык
 элнаш — вастылаш; ян-
 гылаш
 элте — намалтыш, элтал-
 тыш
 эм — лекарство
 эмлаш — лицаш, торлаш
 эмлымаш — лицымаш
 эн — сек
 эн ончыч — пытари
 энаш — ынгаш, паягаш
 энгек — эксык
 эндаш — ынгадаш, панё-
 жаш, калыш
 энёр — аныр

энертáш—йáрнаш, áнгáл-
 таш
 энертыкташ—йáрныкташ
 энérтыш—тыкы, áнгáл-
 тыш
 энерымáш—áнгырымаш
 (колым)
 éнтыж—ýнтыж
 éнтыжá—ýнтыжа
 éнтыжвóндó—ýнтыж-
 вáнды
 éнтыжгайык—ýэчык (изи
 кек)
 éнтыр—áнтыр
 éнтырвóт—áнгырвад
 éнтырáш—áнгыраш
 éнтырэмыш—áнгырэмшы
 éнтырэмышвот—áнгырем-
 шывад
 эпéре—тáкеш
 эр—ýрок; ýры
 эрáк—иpокóк
 эрáт-касáт—иpокáт-
 вадешáт
 эрвél—ýрвел
 эрвелéш—иpóкеш
 эргáш—лóгаш; áргаш
 эрге—эргы
 эргыш—áргыш
 эрде—áрды
 эрдéне—ýрок
 эрé—сóбк, топлóт, ýре
 эркын—ýрыкын
 эрлá—иpгóдым
 эрлáсе—иpгóдшы
 эртáк—сó
 эртне—кымыж áртныы
 эрык—ýрык
 эрыкташ—ýрыкташ
 эрыктымáш—ýрыктымаш
 эскерáш—перéгаш
 эшé—эчé

Ю

юáлге—юáлгы
 юванáш—мыздымáкташ
 юватылáш—мотáйылаш
 юватымáш—мотáйымаш
 южгатá—югáта
 южгунам—ýжнам, юж
 гáна
 южиктыже—ýжшы
 южó—юж
 южверé—ýжвэре
 южыжó—кыдыжы
 юзó—ýзы
 Юл—Ýыл
 Юлысó—Ýылыштышы
 юмыл (ýымыл)—цýлдыр
 юпстатáш—мызымáкты-
 лаш
 юштырá—ýыштыра
 юштыргáш—ýыштыргаш

Я

я—ýа, áль
 явалá—хáдыр
 явыгаш—худалáнаш
 ýвык—тóша, хóда
 явыктарáш—худаландá-
 раш, тошаландáраш
 яжáр—тáйви
 яжга—пышкыды
 яжý—тóр кáпан, стрóй-
 ный (ýдыр гишан)
 ýзык—сýлык
 ýкте—ýáкты
 ýктér—ýáктер
 ýл—сóла
 ýраймнын—мыктен
 ýлт—ýыксыр
 ýлысе—солáштышы
 ýмде—ýáмды
 ýнák—áрлу, кóсак

янау—тылгү
яндар—йре, чйста
янлык—зверь
яра—йара, пушта, охыр
ярча—йарца
ярым—йарым
ярым пырчыла—пынзеж
ярымалташ—йарымалташ

ясмык—яшмык (чечеви-
ца)

ястараш—йастараш
ястарылаш—йастарылаш
ятас—выцаш, келделу
ятлаш—йатлаш
ясла—йашла
ятыр—пұла, пиш шуку

КУРЫК МАРИЙ ДЕН ОЛЫК МАРИЙ МУТ-ВЛАКЫМ ТАҢАСТАРЫМАШ

II УЖАШ

А

авалѣнаш—тайнышташ
авара́ш—овара́ш
аварга́ш—оварга́ш
аварта́ш—оварта́ш
аварты́ла—у́яча (кинде)
аварцы́—шушомелна́, сал-
магінде
ава́ха—калта́, отыза́ (пур-
сан, т. м)
авы́зи—лю́вык, ора́й
а́выре—ал
а́геш, ак—оге́ш, ок
а́гыл—о́гыл
а́гым, ам—о́гым, ом
а́гыт—о́гыт
а́да—ода́, огыда́
а́жак—ожа́к
аже́даш—ончыкта́ш
а́жны—о́жно
а́знаш—ажгына́ш
а́знышы—а́жгыныше
а́зым—о́зым
аймылта́ш—мутайыкта́ш
а́йо—пайре́м
а́йыл—му́шкырйымал
(шу́што але кандра)
а́йыраш—ойыра́ш, сайла́ш
а́йырлаш—ойырла́ш
а́йырлымаш—ойырлымаш
а́йыртем—ойырте́м
а́йырте́мын—ойырте́мын
а́йыртыш—о́йыртыш

аксите́шыжы—ситыды-
мыжла́н
а́кшак—окша́к
а́ла—ола́(түс)
ала́лаш—ачала́ш
ала́нгы—ола́нге
а́лдырцы—о́лдырчо
а́лык-пылик—ола́-вула́
а́лны—о́лно
алта́лаш—ондала́ш, шояк-
ла́ш
алта́лышы—онда́лыше
алта́нзык—онда́лчык
алта́ца—вудо́йыза
а́лык—о́лык
алыко́рави—изывы́р
ама́лаш—мала́ш
ама́са—омса́
амаса́ ял—топса́, омсайо́л
а́маш—ома́ш
а́мыж—о́мыж
а́мыт—омыта́
амы́тина—омытару́до
а́на—она́, огына́
а́наш—она́ш
а́ндак—онда́к
а́неш—мо́нгеш
анжа́лаш—ончала́ш
а́нжаш—онча́ш
а́нжыкташ—ончыкта́ш
а́нзыкы—о́нчыко
а́нзыкыла—о́нчыкыла
а́нзыл—о́нчыл
а́нзылан—ончыла́н

анзылвач—ончыл-
 сáкыш
 анзылгече—ончыгече
 анзылнышы—ончылсо
 анзыцын—ончычын
 ара—орá
 арава—орvá
 аралаш—оролáш
 арáта—оратá
 áраш—орáш
 арашынга—káрме, ора-
 шынгá
 арашынгавонгы—кармы-
 вонго
 арváты—оръен
 арвингы—савуш
 аргамáк—оргамáк
 árжа—оржá
 árлаш—айыкланáш, шөр-
 лáш
 árлу—лондём (омсан)
 árлык—орлáнте
 армáры—качымарий
 árмыж—óрмыж
 árтем (оным ден шудо
 пызырыктыме ломаш)
 áры—орвуян, айык
 ат—от
 áтыл—óтыл
 аханийца—чытáмсыр
 ашкéдаш—ошкeдáш
 áшкыл, áшкылтыш—óш-
 кыл
 ачýла—чýгыш
 áяр, áяран—ояр

А

áва—авá
 áвагáшта—авагаштá
 áвáпын—авапýн
 áвáрок—аварок
 áвáсир (Юл энерын пурла
 серже)

áза—азá
 áзагуды—азагуды
 áзашáпик—азавáкш
 áзыр—áзыр
 áйýнаш—пýгырнáш
 áк—ак
 áка—акá
 áкáк-шыжáрак—акáк-
 шужарáк
 áкрам—акрёт гóдсо
 áлда—айстá
 áль—я, алá
 áляк—шóя, клеветá
 áляклаш—шóяклáш, кле-
 ветатлáш
 áмал—амáл
 áмаш—амáш, пунышкáш
 áмырт—áмырт
 áмышы—áмыше, пýныш-
 кышо
 áн—агýн
 áнг—анг
 áнга—анá
 áнгáлташ—эгертáш
 áнгалтышпáнды—тоя
 (эгертен коштмо)
 áнгýрват—энырвát
 áнгысыр—áнышыр
 áгысырémаш—анышыре-
 мáш
 áнпичы—йдым
 áнят—анят
 áнгрéмшы—энгýрэмыш
 áптан—агытáн
 áптýргаш—аптранáш
 áптýрташ—шыгыремдáш,
 чараклáш
 áптýртыш—чарáк, ме-
 шáнчык, туткáр
 áпшат—апшát
 áпшаткúды—апшаткúдо
 áрáка—аракá
 árалáнаш—азáш

әралташ—авыралташ
 әралтыш—аыртыш
 араш—араш
 арва—арва
 арвағуды—арвағудо
 әргалташ—кукталташ
 әргаш—әргаш
 әрды—әрде
 әрдылу—әрдылу
 әрлан—арлан
 арня—арня
 артаман—чыгын
 артамланаһ—чыгынаһ
 артныһ—ағуртныһ
 артымы—вожылдымо
 арымеш—арымеш, вучы-
 меш
 аты—ате
 аткалаһ—сенаш
 атма—атма
 атыдер—атышөр
 атя—ача
 атя-ава—ача-ава
 аш—уш
 ашнаһ—ашнаһ; воранаһ
 аштаһ—шарнаһ
 ашык—ашык
 ашындараш—ушешта-
 раш, шарнаһ, шарнал-
 таһ
 айка—кадыр
 аяһ—кадыртаһ, агуаһ

В

вағы—ваге
 вадар—водар
 вадангаһ—купаш, ну-
 нышканһ, вотаганһ
 вадеш—кастене
 вады—водо, кас
 важ—вож
 важик—вожын

важукш—вожукш
 важылаһ—вожылаһ
 важын—вожын
 важыһпанды (сөсна шуәш
 чиктыме ората)
 важыһпарня (нимом ыш-
 тен моштыдымо еһ)
 вазалаһ—волаһ
 вазаһ (иктаж-кушеч
 картиным, тұрым сүрет-
 лен налаһ)—возаһ
 вактаһ—кыраһ; воктаһ
 вал—вол
 валаһ—волаһ
 валгалтаһ—волгалта-
 раһ
 валгалтаһ—волгалтаһ
 валгыды—волгыдо
 валгынзыһ—волгенче
 валтаһ—волтаһ
 валтымаһ—волтымаһ
 валымаһ—волымаһ
 ванжак—вончақ
 ванжаһ—вончаһ
 ванжымаһ—вончымаһ
 вараһава—изава
 вараһатя—изача
 вараһы—вараһе
 ватны—вотно
 вацак—возақ
 вацмаһ—вочмаһ
 вацкы—вочко
 ваһт—воһт
 ваһтаһ—вончыктараһ,
 кусараһ
 ваһткайшы—воһткбайшо
 ваһтылаһ—воһтылаһ
 ваһтылтаһ—воһтылтаһ
 ваһтылтыһ—воһтылтыһ
 ваһтыр—воһтыр
 ваһш—ваһш
 вақш—вақш
 вақшаһ—вақшаһ

вѣкшпѹа—вакшпѹя
 вѣкшхо́за—вакшоза́
 вѣкшыш—ва́кшыш
 вѣ́кы—ва́ке
 вѣ́р—вер
 вѣ́ра—варá
 вѣ́рангаш—веранáш
 вѣ́раш—варáш
 вѣ́ргы—вѣ́рге
 вѣ́реш—верéш
 вѣ́решташ—верешта́ш
 вѣ́ркынзаш—ронгедáш
 вѣ́ркынзык—ронгедýш
 вѣ́ска—клат
 вѣ́тан—ватáн
 вѣ́ты—ва́те
 вѣ́ш-вѣ́ш—ваш-ваш
 вѣ́шкаш—вашка́ш
 вѣ́шка́яш—шалатыла́ш
 вѣ́шлиаш—вашлия́ш
 ве́ка́т—дока́н, ве́ка́т
 ве́ньык—вы́ньык
 ве́ршаш—пайла́ш
 ве́рц(ын)—ве́рч (ын)
 весирго́дым—ку́мышто
 ве́сы—весе́
 ве́шла—пушко́льмо, весла́
 ви́ака—ви́яш
 ви́анаш—ви́йна́ш
 ви́ангаш—ви́яна́ш
 ви́ашема́ш—ви́яшема́ш
 ви́ашемда́ш—ви́яшем-
 да́ш
 ви́даш—вѹ́да́ш
 ви́ды́маш—вѹ́дыма́ш
 ви́к—йѳрше́ш; сем
 ви́ктара́ш—викта́раш;
 ко́раш (вѹ́дым т. м.)
 ви́лаш—вела́ш
 ви́лымы—ве́лыме
 ви́лы—вы́ле
 ви́м—вем
 ви́ма—вѹ́ма

ви́нгы—ве́нге
 ви́р—амáл
 ви́та—вѹ́та
 ви́шкыды—ви́шкыде
 влá—влак
 воксе (э́шóк)—чы́лтак,
 йѳрше́ш
 во́чык—ва́жык
 вѹ́йвим—вуйто́рык
 вѹ́йжыр—вѹ́рыж
 вуйка́лашка—вуйвунда́ш
 вуйге́вачке—ку́тге-то-
 решге́ (вынер)
 вуйпѳ́ртем—вуйпѳ́рдём
 вуйпы́ндаш—вуйвунда́ш
 вѹ́йстык—унчы́ли
 вѹ́йта—пѹ́йто
 вѹ́йшамак—вуйму́т
 вѹ́лны—вѹ́лно
 вѹ́рды—вѹ́рдо
 вѹ́скы—вѹ́ско
 вѹ́сы—вѹ́со
 вы́жа́лаш—ужа́лаш
 вы́жга́та—пужга́
 вы́ляш—ву́ляш
 вы́льгы́жаш—лойга́ш
 вы́льды́ргаш—лы́выжга́ш,
 купты́ргаш
 вы́льды́рцан—пѹ́лдырчо
 вѣ́ргем—вургéм
 вы́ргы́жаш—вургы́жа́ш
 вы́рдыма́кташ—вургы́-
 макта́ш
 вы́рлык—ѹ́рлык
 вы́рлы́каш—урлы́каш
 вы́рса́ш—вурса́ш
 вы́рседáлаш—вурседы́-
 ла́ш, туманла́ш
 вы́рсы—сар (война)
 вы́рты-вы́рты—томкан-
 томкан
 вы́чаш—вуча́ш

вѣчыкташ—вучыкташ
 вѣчымаш—вучымаш
 вѣд—вѣд
 вѣдангаш—вѣданаш
 вѣдарава—вѣдорва
 вѣдвара—вѣдвара
 вѣдкаля—вѣдколя
 вѣдкарка—вѣдкорка
 вѣдкорны—вѣдкорно
 вѣдкѡэ—вѣдтолкын
 вѣдлангы—вырлянге
 вѣдлу—вѣдлѣ
 вѣдпърсын—вѣдпърсын
 вѣдпъртем—вѣдпърдем,
 агур
 вѣдсѣнза—вѣдшинча
 вѣдшор—вѣдшѡр
 вѣдыжгаш—вѣдыжгаш
 вѣдылаш—вѣдылаш
 вѣдылтышѣды—вычы-
 ранге
 вѣзымшы—вѣзымше
 вѣзыт—вѣзыт
 вѣзыташ—вѣзыташ
 вѣкы—ѣмбѡк
 вѣкыла—ѣмбѡкыла
 вѣлан—вѣлян—ѣмбѡч—ѣм-
 бѡч
 вѣлвал—ѣмбѡл
 вѣлѣц—ѣмбѡч
 вѣлны—ѣмбѡлне
 вѣлы—вѣльдѡ
 вѣр—вѣр
 вѣрангаш—вѣранаш
 вѣран—вѣран
 вѣргѣны—вѣргѣне
 вѣргѣчы—вѣргѣче
 вѣргыштара—лѣдык-
 таш
 вѣршар—вѣршѣр
 вѣса, вѣсѡлтеш—тѣргы-
 жѣш (пурак), чѡгешта,
 (кайык)

вѣсѡлташ—тѣргыжаш,
 чѡгешташ
 вѣтѣлы—вѣтѣле
 вѣтер—вѣденѣр
 вѣц—вѣч
 вѣцаш—ятас
 вѣциаш—вѣчйаш
 вѣцкыж—вѣчкыж
 вѣцкыжѣмаш—вѣчкыже-
 маш
 вѣцкыжѣмдаш—вѣчкы-
 жѣмдаш
 вѣцлы—вѣтле
 вѣцлымшы—вѣтлымше
 вѣцшѣды—вѣчшѣдѡ

Г

гач—гѡч
 гань—гай
 гѡна—ганѡ
 гѣшан—нергѣн
 гѣнь—гын
 гѣнят—гынѡт
 гѣц (ын)—гыч (ын), дѣч
 (ын)

Д

дѡк (ы)—дѣк (ѣ)
 дон—ден
 дѡны—дѣне
 дѡрц (ын)—дѣч (ын)

Е

ѣжынг—ѣжыг
 ѣмбыл—пужѡр
 ѣнга—ѣнгѡ
 ѣчы—ѣче
 ѣчыгач—ѣчыгѣч

Ж

жѡлывы—вѣйшймаш
 жалывѡяш—вѣйшйаш

жеп—жап
жепын-жепын—жапын-
жапын
же́ра—у́жара

З

за́пон—ончылса́кыш

И

и—ий
и́ангаш—и́яна́ш
и́гэчы—и́гече
и́гы—и́ге
и́жы—и́же
и́зигек—шурныво́ч
и́зидир—и́здёр
и́зипи́пи—кы́чке
и́зио́маш—и́земаш
и́зио́мдаш—и́земда́ш
и́кань—и́кгай
и́квареш—и́квереш
и́кэчы—и́кэче; но: и́к
кечы—и́к кече
и́кйаш—и́кийш (шурно)
и́кйиш—и́кгай
и́кна́ры—и́ктёр, и́кнаре
и́кпоратка—и́кмарда́
и́ксолавла́ (и́к ял гыч
улшо е́н-влак)
и́кта́жы—и́кта́же
и́кты—и́кте
и́кша́чыш—и́кшо́чшо
и́кшывы—и́кшыве
и́кымшы—и́кымше
и́лнаш—то́ргалта́ш
и́лышта́лаш—ке́лаш (лу-
мы́м, ву́дым)
и́м—и́ме
и́маш—и́йма́ш
и́мешты—у́ма́ште
и́мештышы—у́ма́се
и́мни—и́мне

и́мнио́шкы—и́мне́шке
и́мшуж—и́мышу́
и́нзык—чыза́ш
и́п—о́йып, туло́йып
и́к—э́р
и́рвел—э́рвэл
и́рго́дым—э́рла́
и́ре—э́ре, а́ру
и́рок—э́рде́не
и́рык—э́рык
и́рыкта́ш—э́рыкта́ш
и́рыктышы—э́рыктыше
и́рыкын—э́рыкын
и́тай—чу-а́ле
и́тыр—и́йты́р
и́ты́ра—и́йты́ра
и́тыра́яш—и́йты́раяш
и́шкы—и́шке

Й

и́ага—и́зипила́
и́акты—пунчо́, я́кте
и́а́л—е́н; я́л (чужой)
и́а́лын—е́нгын
и́а́мдылаш—я́мдыла́ш
и́а́нг—чо́н
и́а́нгай—чо́нан
и́а́нгай—мекш, мекша́нше
и́а́р—е́р
и́а́раш—турашта́раш,
у́чыраш
и́а́ргешта́ш—и́онгешта́ш
и́а́рнаш—е́нгерта́ш, у́ша-
на́ш
и́а́рца—и́кийш
и́а́рым—я́рым
и́а́ста́раш—я́стара́ш
и́а́тлаш—я́тла́ш
и́а́шла—я́сла́
и́а́шнаш (ку́лдымашлан
ве́р нала́ш)
и́йжда́ш—а́раш

йиш—еш
 йишáлаш—òндалáш
 йишан—ешáн
 йишéла—тúшкáн
 йишнаш—корштáш
 йóгы—йóгын
 йож—порáн
 йóзы—юзо
 йой—чóя
 йолтишка—ялтишкá
 йóлык—мéлык—орáйын
 йóнгы—йóнгыдо
 йонгáлташ—йонгáлтáш
 йочыртáлтылаш—кочыр-
 татáш
 йоштáраш—пуалтáш
 (кольмо дене)
 йóшташ—пургыжтáш
 йóнаш—òрдáш, тырлáш
 йóндáраш—йóнештарáш
 йòрма (пүрнен кушмо
 пале)
 йóдаш—йóдыгáш
 йóкшы—йóшó
 йывýрт—йышт
 йывыртáлташ—шóлын
 ыштáш
 йыд—йóд
 йыдиел—пéлийóд
 йыжнаш—нушкáш
 йыксыр—чылт
 йыкырика—йокрóк
 Йыл—Юл
 йылатáш—йóдалташ
 йылаш—йóлáш
 йыргыж (ýтыж дене шин-
 чалан)
 йых—тúкым, úрлык
 йышкýраш—сырыктáш,
 шыдештарáш
 йыштылаш—тургыжла-
 нáш
 йыштыргаш—юштыргáш

йывыж—шижшáн, шиж-
 мán
 йывыла—яклакá
 йывылтáлташ—пыльдыр-
 татáш
 йывырт—шыпáк
 йыгы́нзаш—йóгы́нчáш
 йыгы́нзыш—йóгы́нчыш
 йыгыр—йыгыр
 йыгы́ре—йыгы́рэ
 йы́де—едá
 йы́дым—йы́дым
 йылга (лум кайме деч
 вара эн ончыч лекше
 самырык шудо)
 йылгы́жаш—йылгы́жáш
 йыл—йыл
 йы́ле—йы́ле, вашкé
 йылмы—йылме
 йылт—йылт, чылт
 йы́маш—йы́мáш
 йы́мык—кидшóм
 йы́нгыл—òнгыр, йы́нгыр
 йы́нгылéшкы (имнешке
 онгыр дене)
 йы́нгýсаш—йы́нысáш
 йы́р—йыр
 йы́ран—йы́рáн
 йы́раш—шыргыжáш
 йы́рвáш—йы́рвáш
 йы́ргец—òнго, окрúж-
 ность
 йы́ргéшкы—йы́ргéшке
 йы́ргéшташ—йы́ргéшкым
 ыштáш
 йы́рнаш—йы́рнáш
 йы́рныкташ—йыгыжтá-
 раш
 йы́рпы́нзык—йы́рынчык
 йы́рызы—шы́ргыжше
 йы́чкаш—чýнгáш (кол
 нерген)
 йышты́ра—юшты́рá

К

кава́л — тага́н
 кавáрцы — кова́рче
 кавáшты — кова́ште
 ка́вшта — ковшта́
 кавштави́чы — пакча́
 кавы́жа — кавыска́
 кавы́жгаш — кавыска́ш
 ка́выр — ковра́
 кавырта́лаш — коврта-
 та́ш
 ка́гак — сагы́ле
 ка́гыль — ко́гыльо
 кагы́льгаш — когы́льга́ш
 ка́дама — му́ктö (дөңгөз)
 кади́клöгөр — кугы́логар
 кажла́наш — кожла́наш
 ка́зыра — козыра́
 казы́рташ — козырта́ш
 ка́йзаш — ко́йш
 ка́ймаш — коймаш
 ка́йын — ко́йын
 ка́йыц — ва́шкүзö
 ка́йыш — ко́йыш
 кайышла́наш — ко́йышла-
 на́ш
 какла́ка — коклака́,
 чоштра́
 какля́ка — ка́дыр
 какля́нылаш — кады́ргы-
 ла́ш
 какля́таш — кады́рташ
 какра́ка — пёнгы́де
 кала́шка — вуйвунда́ш
 кала́кмыны — пелекү́шö
 му́но
 ка́ля — коля́
 каля́вач — у́ппунём
 калява́раш — колява́раш
 каляво́нгы — по́нгө
 каля́нуж — аярну́ж
 каля́ш — энда́ш

кама́ка — конга́
 канда́ш — конда́ш
 капайы́маш — кү́нчыма́ш
 капё́яш — кү́нча́ш
 ка́пна — ко́пна
 капца́ка — кала́й ла́штык
 капша́нгы — ко́пша́нге
 ка́рак — ко́рак
 кара́нгаш — ко́ранаш
 карангды́маш — ко́ранды-
 ма́ш
 ка́ргыж — пуше́нге шўм
 ка́рем — ко́рем
 каржа́нгы — ко́рша́нге
 ка́рак — корка́
 карла́нгы — шў́к, куштыра́
 (кечшудын, кынён,
 пў́кшын
 ка́рша, карша́ка — ко́р-
 шака́
 каршта́раш — ко́ршта-
 ра́ш
 ка́ршташ — ко́ршта́ш
 ка́рштыш — ко́рштышо
 ка́са — ко́са
 касла́наш — пурканаш́,
 коты́ланаш
 ка́хыраш — ко́кыра́ш
 ка́хыртыш — ко́кыртыш
 ка́цка — кальга́
 ка́чап — ко́чап
 ка́чкаш — ко́чкаш
 качу́шман — ко́чушме́н
 ка́чы — ко́чо
 каша́ргаш — ко́шарга́ш
 каша́ргы — ко́шарге
 каша́рташ — ко́шарта́ш
 каша́ртыш — ко́шартыш
 кашта́лаш — ко́шта́лаш
 ка́шташ — ко́шта́ш
 ка́ван — каван
 ка́ва́раш — кавара́ш
 ка́ды — ко́гöрчён, ке́де

кáдыргылаш—кадыргы-
 ла́ш
 кáж—сõрём
 кáзaля—казыла́ (кайык)
 кáй—кайшудó
 кáка—какáр
 кáкaляш—кекекла́ш
 кáкaргаш—какaргáш
 кáкaрташ—какaртáш
 кáна́лташ—каналта́ш
 кáнаш—канáш
 кáнгáшаш—кагашáш
 кáнгáшымаш—кагашы-
 ма́ш
 кáнгыж—кегeж
 кáндáраш—кандарáш
 кáндáкш(ы)—кандáш(е)
 кáндáкшлу—кандáшлу
 кáндáкшшуды—кандáш-
 шудó
 кáндáраш—кандарáш
 кáндыра—кандра́
 кáны́маш—каныма́ш
 кáны́л—каны́ле
 кáны́сыр—каны́сыр
 кáп—кап
 кáп-кыл—кап-кыл
 кáпшыл—кeпшыл
 кáпшылташ—кeпшылта́ш
 кáраш—кара́ш
 кáргáлташ—кeргалта́ш
 кáрнаш—карнышта́ш
 кáрш—карш; кýслé
 кáсыр—онг кáдыртыше
 кáта—тýр
 кáташ—ката́ш
 кáтык—катык
 кáчáяш—лýнгыкта́ш
 кáшка—кашка́
 кáшта—кашта́
 кéаш—кайш
 кeдáраш—кудашáш
 кек—кайык

кéлаш—кýлeш лия́ш
 кeлгáшан—кeлгe (ате)
 кeлгыц—кeлгыт
 кeлeш-акел—кýлeш-ок
 кýл, кýлдымáш
 кeнвáзаш—камвoзáш
 кeнза—мáльым, тýрла-
 ныше
 кeрал—кýлeш (ан)
 кeрдаш—кeртáш
 кeрeк-кý—кeрeк-кõ, кeч-
 кõ
 кeрeк-ма—кeрeк-мõ, кeч-
 мõ
 кeсáлык—касáлык
 кeсы—каза́
 кeчáлташ—кeржалта́ш;
 пикталта́ш
 кeчын—кeчын
 кидá-кида—кид кучeн
 кидйымык—кидшýм
 кидвýргы—видвýрго
 кидшар—кидшeр
 кижаш—кылмáш
 кижышы—кýлмыше
 кикáнваж—кeкeнвõж
 килáк—пõшыр
 кичкыжаш—кeчкыжáш
 кйша—кышá
 клeяш—лýмыла́ш, пи-
 жыктыла́ш
 коáш—куáш; куáкш
 когáрня—кугарня́
 когер—когáр
 когeргаш—когаргáш
 когeргышы—когаргыше
 когeрташ—когартáш
 когeршы—когарш
 когeчы—кугeче
 кого—кугý
 когоõхрeц—кавýн
 когопõчыж—турняпõчыж
 когоэмаш—кугемáш

ко́жемыр—не́чке
 ко́жим—ко́жме
 койбыраш—кондара́ш
 ко́клы—ко́ло
 ко́ктеш—ко́ктыте
 ко́к(ты)—ко́к(тыт)
 ко́кшуды—ко́кшудо́
 ко́ллоэц—ко́лызо
 ко́ловец—та́ве
 ко́лча—ко́лча
 ко́льмы—ко́льмо
 кома́н мелена—кома́н
 мелна́
 ко́мбы—ко́мбо
 ко́мбылогер—ко́мбыло-
 га́р
 ко́мды—ко́мдо
 ко́мзы—шу́лыш
 ко́нгыла—ко́нглайымал
 ко́пылаш—ковыла́ш (во-
 лым, пырням)
 корита́—вол
 ко́рмешташ—ко́рмыжта́ш
 ко́роп—ко́лотка
 ко́рцак—ку́гу ко́ршо́к
 ко́рш—мочыла шу́м
 ко́ршок—ко́ршо́к
 ко́ршокпанды—ухва́т
 ко́сир—ко́зыр, ко́вра
 ко́сира́яш—ко́вртата́ш
 ко́стан—ко́шта́н
 ко́сте́нец—ко́стенеч
 ко́ти—пы́рыс
 ко́тик—ва́я
 ко́э—то́лкын
 ко́эм—та́сма
 ко́эшта́лташ—то́лкынал-
 та́ш
 ко́эшта́раш—то́лкынан-
 да́ш
 ко́рала́наш—ко́рана́ш
 ко́ргы—ко́рго
 ко́рик—торчака́

ко́сак—я́нак
 ко́тырга́ш—катыкема́ш
 ко́тырта́ш—катыкемда́ш
 кра́ваш—тола́ш(-ем)
 кра́вымаш—толыма́ш
 крипи́ца—скрипка́
 кру́к—руа́лтыш
 куа́шна—руа́шво́чко
 ку́вы—ку́го (марийын
 ава́же)
 ку́ги, ко́ги—куэ
 куги́жа—кугы́жа
 ку́длу—ку́дло
 ку́дшуды—ку́дшудо́
 ку́дыло́—сурт па́ша
 ку́жика́—кужака́
 ку́жы—кужу́
 ку́ктынзык—ку́ктыш
 ку́курка́—кле́ндыр
 ку́кыр—ча́нга
 ку́чы—со́сан
 ку́—ко́
 ку́даш (ко́л кучымо́ ўз-
 га́р гыч ко́лым лу́кте-
 да́ш)
 ку́кры́ка—ко́нгыля́н, мо́к-
 лака́н
 ку́книйка́—ку́кни́ака
 ку́кшы́ц—ку́кшы́т
 ку́лан—ко́ла́н
 ку́пча́ш—ку́за́ш
 ку́села́—ку́сын
 ку́слаш—ара́ш
 ку́тымы́—ку́чымо́
 ку́шы́ц(ын)—ку́шы́ч(ын)
 кыве́кы—куве́ке
 кыве́к—куве́ч
 кыда́лаш—кудала́ш
 кыда́лташ—кудалта́ш
 кыда́шаш—кудаша́ш
 кы́ды—ку́до
 кызырта́лташ—кува́тыла́ш
 кыйы́р—ку́дыр

кыйырташ—кудырташ
 кылаш—ондалаш
 кымалаш—кумалаш
 кымаш—кумаш
 кымда—кумда, лопка
 кымдык—кумдык
 кымлы—кумло
 кымшуды—кумшудо
 кымык—кумык
 кымыл—кумыл
 кымыт—кумыт
 кын—кун, шот
 кынам—кунам
 кынамшен—кунамсек
 кынан—кунан
 кындем—кундем
 кындымы—кундымо
 кынеш кандаш—кунешта-
 раш
 кынзалаванды—кунчыла-
 вондо
 кыныж—куныж
 кыпаш—купаш, кашкаш
 кыптырган—куптырган
 кыравец—пайыш (коч-
 кыш)
 кыралаш—куралаш
 кыралшы—куралше
 кыргыжаш—куржаш
 кырмызак—курмызак
 (кайык)
 кырцангыш—ортньор
 тошкалтыш
 кырык—курык
 кырыш—курыш
 кыталгы—чуяка
 кытан (эн сай вынер)
 кытге-торешге—кутге-
 торешге
 кыткы—кутко
 кытла—кутла (тендан
 кутлаште, тиде
 кутлаште)

кыце—кузе
 кычаш—кучаш
 кычем—кыл
 кычылташ—кучылташ
 кыш(кы)—куш(ко)
 кышакен—кушан
 кышец(ын)—кушец(ын)
 кышкешаш—кушкешаш
 кылыкжаш—кушкыжаш
 кышты—кушто
 кыштыра—козыра
 кыштышы—кусо
 кывер—кувар
 кывергашта—куваргашта
 кывш—купш
 кыдал—кыдал
 кыдалаш—кыдалаш
 кыдеж—кыдеж
 кыдыр—кудыр
 кыдырташ—кудырташ
 кыдыртыш—кудырчо
 кыжгемаш—кужгемаш
 кыжгемдаш—кужгемдаш
 кыжгыц—кужгыт
 кызы—кузо
 кызыт—кызыт
 кылат—кылат
 кылдаш—кылдаш
 кылдем—кылдыш
 кылмы—кылме
 кылте—кылта
 кылымды—кылымде
 кыляш—куляш
 кына—кына
 кыне—кыне
 кынераш—кынераш
 кынервуй—кынервуй
 кынылаш—кынелаш
 кыпцык—кулчык
 кыр—кур
 кырасин—керосин
 кырасынорды—ламне
 тасма

кырат—чынак
 кыраш—күраш
 кырэнга—кремга
 кырис—куголя
 кырма (паша)—уржа-
 сорла, шўльё-сорла
 кырт—кўрт (лум кўрт)
 кыртни—кўртньо
 кырык—катыш, пұ-
 дырго
 кырылташ—кўрылташ
 кырышташ—кўрыш-
 таш
 кысиа—киса
 кыташ—кўташ
 кытка—пакма
 кытё—кўтў
 кытёзы—кўтўчё
 кытык—кўчык
 кыцкаш—кычкаш
 кыцкы—кычке
 кыцызы—кўчызё
 кычака—кычака
 кычакашўды—шылан-
 шўдо
 кычалаш—кычалаш
 кычалтылаш—тўрланаш,
 кычалтылаш
 кычаш—кўчаш
 кышал—кышал
 кышёдык—кўсёдык
 кышкалаш—кышкалаш
 кышкар—кышкар
 кышкаш—кышкаш
 кышыл—кышыл

Л

лавал—лова́л (кол)
 лавшем—шормычкыл
 лавштан—лопшўдо
 лавыжаш—ломыжаш
 лагы—ло́го

ладак—лодак
 лады—лодём
 ладыргаш—лунчыргаш,
 лыстыргаш
 лаксак—ла́ке
 лаксыргаш—йыжындыме
 лияш
 ламайлгаш—лўнгалташ
 ламайаш—лўнгаш
 лангёман—лакыла, шун-
 галтышан (корно нер-
 ген)
 ланзы—лончо
 ланзылаш—лончылаш
 ланзыра—лөзмөн
 ланзыргаш—тўганаш
 лап—лапка, лап
 лапа—копа
 лапата лапката (вер)
 лапайаш—амырташ, ла-
 ырташ
 лапла—напыла, колко
 лаптака—лапка (ўгар)
 лаптў—лапта (модыш
 лўм)
 лапшангы—лопшанге
 лартака—лөзакá
 ласко—шыман
 лачок—кернак, чынак
 лачы—ло́чо
 лаштык—ужаш
 лакташ—лекташ
 лактыш—лэктыш
 лангыш—ленгёж
 лашка—лашка
 левичы—шокшо вўта
 лёлы—нёле
 лёпка—санга
 лёпы—леп
 лешангшён—шангысёк
 лешангы—шанге
 лияш—лияш
 ливы—лёве

ливыкташ — левыкташ
 лйды — изй корём
 лим — йорá *лжмá*
 лйца — чурйй
 лйцаш — эмлáш
 лйцымáш — эмлымáш
 лйшкы — лйшке
 лйшнышы — лйшнысе
 ло — коклá
 лбáш — кучáш
 лбáн — лакáн
 лбáш — бр́гáш (ушкал
 б́рга), т́кáш (каза
 т́ка)
 логер — логáр
 логыц — л́гыч
 локон (пелёдыш) — в́д-
 пелёдыш
 локсынзаш — локшинчáш
 ломбы — ломбо
 лопáтка — калáк (сава пў-
 семдыме)
 лотка — вóчко
 лóток — согóк
 лóца — шорлык
 лоэшташ — л́гыч ышташ,
 пашымлáш
 льоргóзы — тотóтлышо
 лонгáш — л́нгáш, ч́чкáш
 лонгис — л́шкеварá, шип-
 кá пружйн
 лорка — кугыл́до
 лб́цена — чыра
 лб́ценáвáрня — изикé
 лб́чка — шуанвóндо
 лб́чкер — шуанвóндо
 т́шка
 лб́штыра — лб́змбн
 луатв́йзыт — латв́йзыт
 луатв́йц — латв́йч
 луатик(ты) — лат́к(те)
 луаткáндáкшы — латкан-
 дáш(е)

луаткóк(ты) — латкóк-
 (тыт)
 луатќд(ыт) — латќд(ыт)
 луатќм(ыт) — латќм-
 (ыт)
 луатн́йл(ыт) — лат-
 н́йл(ыт)
 луатш́йм(ыт) — лат-
 ш́йм(ыт)
 луатб́ндэкшы — латин-
 дéш(е)
 л́вим — л́вем (лу кбр-
 гысбó вем)
 лудáлгы — лудáлге
 л́ды — л́до
 лудыгáрак — олагорáк
 лул́гы — лул́ге
 л́кы — шогáн *шгáн*
 л́цкы — л́чко
 л́аш — л́йаш
 л́ды — лб́дб
 л́дыш — л́дыкшб
 л́лаш — нб́лаш
 л́лпы — нб́лпб
 л́лпыкол — пигóл
 л́лтáлаш — нб́лтáлаш
 л́лташ — нб́лташ
 л́эм — л́ём
 лывш — лупш
 лывшáлташ — лупшалташ
 лывшаш — лупшáш
 лывыра — лывырге
 лыгáш — лугáш
 лыдаш — лудáш
 лыд́гы — лудйге
 лыды — л́до
 лыдыш — л́дыш
 лыж — луж
 лый — луй(янлык)
 лык — лук
 лыкташ — лукташ
 лым — лум
 лымáш — лумáш

лымегож—лүмегож
 лыскаш—лушкаш
 лышкыдёмаш—лушкаш
 лышкыдёмдаш—лушташ
 лышкыды—луш, лүш-
 кыдо
 лыызык—лювык, амыр-
 чык
 лыыртык—сергайык, ку-
 режан
 лывалнышы—йымалсе
 лывац—йымач
 лывыжгаш—лывыжгаш
 лыгы—лыге
 лыгышташ—лугышташ
 лым—лум
 лымдаш—лүмдаш
 лымдылаш—лүмдылаш
 лымлы (пүтын калык
 шинчыме, пагалыме ен)
 лымын—лумын
 лып—пыкше
 лыпката лүпката
 лыпланаш—шыпланаш,
 тыпланаш, лыпланаш
 лыпы—лыве
 люлю—шүшкыш
 лярва—лавра
 лярвыртыш—лавыртыш
 лязыра—лазыра
 лязыргаш—лазыргаш
 ляпцырташ—лаптырташ
 ляргаш—лыргаш

М

ма—мо
 магыц—мош, мо акеш
 мадаш—модаш
 мазар—мыняр
 маклака—моклака, комля
 маклештараш—моклеш-
 тараш

маклешташ—моклешташ
 малын—молан
 мам—мом
 манар—монар
 ман—мон
 мане—туге
 маняр(ы)—мыняр(е)
 мараяш—амырташ
 масак—мыскара
 масакланаш—орыктараш
 махань-шон—түрлө
 маханьы—могай
 мацала—мочыла
 машанаш—шонаш
 ма—ме
 маланна—мыланна
 манмам—мемнам
 манман—мемнан
 макш—мекш
 мангы—меаге
 мелена—мелна
 мен—мокшынчо
 мерцаш—мерчаш
 метелка—помыла
 метелца—йолвашудо
 миж—меж
 мижгем—межгем
 миряш—унгышемаш
 моаш—муаш
 момоца—монча
 монгыр—могыр
 морен—меран
 морко—кешыр
 мотига—катман
 мортни—мортньо
 моска—маска
 муды—модо
 муян—коншудо
 мугралташ—шергылташ
 мугреп—нореп
 муланды—мланде
 мунем—вынем
 мыгыль—мугыльо

мыгыр—мұгыр, пұгыр
мыгыргаш—сугыргаш,
пұгыргаш
мыгырдуп—пұгыр туп
мыжыр—мұжыр
мыжырангаш—мужыра-

наш
мызгита—ұнғыш
мызи—изй
мызы—мұзо, ирмызе
мызымөр—музымөр
мызырлана—нугыде-
маш, лөзана
мыктешкы—имнеше
мылоец—качмарий, озак
мылыгаш—чытыраш,

лұнгаш
мындыра—мундыра
мындырташ—мундырташ
мынзаш—мунчаш
мыни—муний
мыны—мүно
мыраш—мураш
мыржангаш—тұлыжгаш
(пушенге нерген)

мырызы—мұрызо
мытык—мұтык
мычаш—мучаш
мычкы—мучко
мычывуй—мөдывуй
мышкаш—мушкаш
мышкындаш—мушкын-
даш

мышкынды—мұшкындо
мышташ—мошташ
мыжар—мыжер
мылам, мыланем—мылам,
мыланем

мындыр—мұндыр
мынер—вынер
мынгеш—мөнгеш
мынь—мый
мыньым—мыйым

мыньын—мыйын
мышкыр—мұшкыр
мяч—мече

Н

навой—навуй
наешташ (вакш кұэш ло-
жаш пұтыралтме нерген)
накыс—важмалдык
намалаш—нумалаш
намалтыш—нумалтыш
намозан—терысан
намозы—тэрыс
намыслана—вожылаш
нараш—наранаш, пуныш-
каш

нарынзангаш—нарынча-
наш

нарынзы—нарынче
начкы—ночко
нашмы—сога (колын,
ракын)

налаш—налаш
нангеш—нангайаш
нарашта—нарашта
нары—наре
нарядан—сылнын чийше
неволя—оком, виеш
немэсты—нымыште
немырташ—нымырташ,

лунчырташ
непцрташ—лаптырташ
неран—ўскырт
нерешташ—нерешташ,
шыташ

нерка—чонга
нерлу, нершу—нертун
нигу, нигуат—ниго, ни-
гоат

нигынам—нигунам
нигыце—нигузе
нигышак—нигушан

нигышэц(ын) — нигу-
 шэч(ын)
 нигыш(кы) — нигуш(ко)
 нигышты — нигушто
 нимадымы — нимодымо
 нималан — нимолан
 ниманяр — нимыняр
 нимат — нимо
 нимахань — нимогай
 нолгы — нолго
 нолташ — нолаш
 норгы — норго
 нуды — нудо
 нужда — нужна
 нужангыр — оршакá, ну-
 женёр
 нушмы — ношмó
 нуштылаш — ноштылаш;
 йуштылаш
 ныгыды — нугыдо
 ныгыдемаш — нугыдемаш
 ныжыклаш — нюслаш
 нылаш — нулаш
 нылызы — нулышо
 ныр — нур
 ныргалы — пасуголя, нур-
 голя
 ныргешташ — нугыдемаш
 ныслэн-ныслэн — нюс-
 лэн-нюслэн
 нышташ — нушталаш
 ныжаш — нужаш
 ныжга — нюмырий
 ныллы-нылле
 нылшуды — нылшудó
 нылыт — нылыт
 ныны — нуно
 нышкémаш — нушкémаш
 нышкы — нушко
 ньоц — пеш нóчко
 ньымырташ — лаптырташ,
 лунчырташ
 ньымышташ — нулташ

ньыгаш — йыгаш
 ньызыл — нузылгышо
 ньызылгаш — нузылгаш
 ньызылташ — нузылташ
 ньыкташ — ньыкташ
 ньцка — начкá

О

óвы — óньо
 овышка — ватыкóлшо
 óгол — лук, óгыл
 óзы — óзо
 ойхан — ойган, шўлыкán
 ойхы — ойго
 ойхыраш — ойгыраш
 оксаншўаш — шўшёр
 óлак — улáк (вер)
 óлен — олян
 олица — урём
 олицаштышы — урёмысе
 олмыдаш — келшаш (вур-
 гем келша)
 омешташ — уэшташ
 омшáник — омартагудо,
 омшáник
 óмын — óмо
 омынышты — óмышто
 онгыраш — онгыраш
 онгырешнаш — онгыреш-
 лаш
 онгыркáлаш — кычалты-
 лаш
 орави — пóрткайык
 óрда — нéчке
 ордаланаш — нечкыланаш
 óрен — óран
 оренвачкы — óранвóчко
 орланаш — обижатлал-
 таш
 орландáраш — обижатлаш
 орóды, ородишка — ораде

ородышуды — шукшшуду
остатка — пытартыш
остаткаэш — пытартыш-
лан

отер — вондер
охата — окота
охоница — окна янда
охыр — яра
охыра — шоган
охырец — кияр
ошалгы-кловой — ошалге-
канде
ошалгы-симсы — ошалге-
канде
ошкы — шаранге, ошкыпу
ошнолан — ошчурийн
ояш — лудын кудалаш
(имне нерген)
окалаш — онкелаш; окы-
наш
ортнел — ортньор
орш — порш

II

пад — под
падкагыль — подкбгыльо
падрешташ — падышташ
пай — шыл
пайдараш — пойдараан
пакылка — пакиля
палдыран — полдыран
палны — умбалне
палшаш — полшаш
пангыра — каура
пангыргаш — кауранаш
пандаш — пондаш
панды — тоя
панежаш — поныжаш
папа — кова
папка — вучо (стропила)
паран понгы — карда-
вонго

парвалаш — йосланаш
пармы — пормо
парсын — порсын
партыш — портыш
пасана — посана
пасе — тайыл
паслык — нукта
пасна — посна
пасо — яра пасу, куту
коштмо пасу
паталца — мушыл, лаке
патыл — шорвал
патыкалтыш — чучалтыш
патыкаш — чучаш
патыкыш — чучалтыш
патья — пача
пахыра — покро
пач — вынер мучаш
пач — поч
пачангаш — почанаш
пачаш — почаш
пачеш — почеш
пачката — пенгыде (ен
але мут нерген)
пачкалташ — почкалташ
пачкаш — почкаш; почкал-
тараш
пачмаш — почмаш
паштек — почеш
пашараш — пызырыкташ,
ишыкташ
пашкарташ — тукылаш,
петыраш
пашкартыш — тукко
пашма — пошма
паштек — почеш
пашырнаш — пошырнаш
паян — поян
паяш — поаш
пагар — пагар
пагрешташ — ронгедаш
палаш — палаш
палдырнаш — палдырнаш

палдырташ—палдырташ
 палык—пале
 палымы—палыме
 пангаш—йылгыжаш
 (тулвуй нерген)
 пангдаш—энгдаш
 паралташ—пералташ
 параш—пераш
 пардалаш—пордалаш
 пардаш—пардаш
 партия—лышташ нер
 парца—парча
 патма—тамга
 паша—паша
 пелешташ—шылталаш
 первй—ожно
 первишенок—ожнысек
 первйш стаян—ожнысо
 сёмын
 первйшы—ожнысо
 перегалташ—сакланаш,
 перегалташ
 перегаш—саклаш, анык-
 лаш, аралаш перегаш
 перегымаш—саклымаш,
 аныклымаш, аралымаш,
 перегымаш
 перцы—пұрыс
 пецат—печать
 пецка—печке
 пецо (судно ден пушым
 буксир дене коштык-
 таш кандра)
 пёшыр—пёшыр
 пйгар—пу кұмыж
 пинжак—пинчак
 пингыды—пёнгыде
 писан—пелчан
 питыралташ—петырал-
 таш
 питыран—петыраш
 питыртыш—петыртыш
 пичаш—печаш

пичы—пече
 ниш—пеш
 пйшол—пиньшол
 пйшташ—пышташ
 плас—чыке, лондык,
 шудо плач
 плахай—лювык, амырчык
 плёташ—пунаш
 подараш—поеклаш
 подарка—поек
 подрёнгы—укшёр, оргаж
 покшал—покшёл
 полдымактылаш—тотот-
 лаш, болтатлаш
 полёна—пукомля
 полица—оңамбал
 полёжа—тертаван
 понгаш—лұдыкташ (ко-
 лым)
 понгыжалташ—помыжал-
 таш
 понгыш—пёмыш
 попазан—логалаш,
 верешташ
 попалташ—ойлалташ
 попаш—ойлаш
 попыкташ—ойлыкташ
 попылаш—ойлышташ
 поратка—порядок, шот
 портяш—локтылаш,
 пужаш
 поспёяш—шуаш (миен
 шуаш, олма шуаш)
 постараш—погыстараш
 постарымаш—погыстары-
 маш
 постол—сёмын
 потёмшы—пачёмыш
 потика—мыскара
 потныйк (рушла-ботник)
 потяш—пачаш
 похання—пуганя, курчак
 покен—пукён

пөрөм—пүрөм
 пөрөмалташ—пүрөмал-
 таш
 пөрөмдаш—пүрөмдәш
 пөртава—авагашта
 пөртем—агүр
 пөрси (у пөртыш илаш
 куснымаш)
 пөртыкташ—пөрдыкташ
 пөртышты—пөртыштө
 пөрынзаш (пушенге ук-
 шым руаш)
 прават—чынак
 прахаш—кудалташ,
 шуаш
 пража—прежа
 прачука—колдырма
 превецка—шипочка
 прейыкташ—улныкташ
 прения—пырня
 прётнык—шөрөкә
 пренияш—ыраш (шудо
 ыра), улнаш
 приваяш—ешараш
 проста—тыгылай, прос-
 той
 проулка—урөм лук
 проц(ок)—путырак(шым)
 прустуяш—кылмен чер-
 ланаш
 пуара—пуора
 пуалтем—лум пургыж
 пуйыр—пүрө
 пуйыре—пырей
 пумага—кагаз
 пуремаш—поремаш
 пурлангаш—оралгаш
 пурлык—пого, мал
 пурлыкан—поган, малан
 пүры—поро
 пушты (полба)—висте
 пүа—пүя

пуаналташ—пүялалташ
 пугрика—чонга, чонгата
 лугынаш—пугырнаш
 лүзаш—пүнчаш
 пуктаналташ—пикталташ
 пукташ—пикташ
 пукшем—лышкөм
 пукшемдаш—кылдыш-
 таш
 пүла—ятыр
 пүлагерды—шукерте
 пушангы—пушенге
 пуштыр—нумалтыш
 пүэргы—пөръен
 пыда—пуда
 пыдалан—пудалаш
 пыдештараш—пудешта-
 раш
 пыдранааш—пудранаш
 пыдранзык—пудранчык
 пыдранымаш—пудраны-
 маш
 пыдраташ—пудраташ
 пыдыргаш—пудыргаш
 пыдыргы—пудырго
 пыдыргылаш—пудыргы-
 лаш
 пыдыргымаш—пудыргы-
 маш
 пыдырташ—пудырташ
 пыжар—пужар
 пыжараш—пужараш
 пыжаш—пужаш
 пыжтаяш—пужаш
 пыжлаш—пужлаш
 пыйи—пудий
 пыйиванды—шемкиза-
 вондо
 пыйхаш—пызнаш
 пыйылмы—ошымшулыш
 пыйыра—ласка
 пыйырка—пачката, изи
 пыйырт—пырт, изиш

пыйыртеш—пыртлан
 пылвуй—пулвуй
 пылдыр—кидкучём, пұл-
 дыр
 пыле—важык, кадыр
 пылешталташ—кадыргаш
 пылеэмдаш—кадырташ
 пыльга—мыльга
 пын—пун
 пынаш—пунаш
 пындаш—пундаш
 пындырвы—пондёрве,
 кодамá(кол)
 пынзалаш—пунчалаш
 пынзаш—пульчаш(ву-
 йым); пўтырнаш (мўкин
 нерген)
 пынзеж—ярым пырчыла
 пынымы—пўнымо
 пынышкаш—пунышкаш
 пырак—пурак
 пыракан—пуракан
 пыракангаш—пураканаш
 пыраш—пураш
 пырга—пурка, тургыж
 пыргедаш—пургедаш
 пыргыжташ—пуркан-
 даш, пургыжташ
 пыредалаш—пуредылаш
 пыредалмаш—пуредыл-
 маш
 пыро—проу
 пырса—пурса
 пырташ—пурташ
 пыртыванды—каравондо
 пыртымаш—пуртымаш
 пырылаш—пурлаш
 пырылмаш—пурылмаш
 пырылтыш—пўрылтыш
 пырымаш—пурымаш
 пырышташ—пурышташ
 пыса—изй олымбал
 пыт—чот

пыч—пуч
 пычан—пучан
 пычангаш—пучанаш
 пычангмаш—пучанмаш
 пычаш—пучаш
 пычмаш—пучымаш
 пыш—пуш, ұпш
 пышан—пушан
 пышангаш—пушанаш
 пышкаш—шуралташ
 пышкыды—пўшкыдо
 пышкыдемаш—пушкы-
 демаш
 пышкыдемдаш—пушкы-
 демдаш
 пышкылаш—пулыкылаш
 пышланаш—пушланаш
 пыштымакташ—вудымал-
 таш
 пыяш—пызнаш; пижеды-
 лаш
 пыжаш—пыжаш
 пыжгаш—йышт ойлыш-
 таш
 пызылмы—пызле
 пызыраш—пызыраш
 пызыргаш—пызыргаш
 пызырташ—пызыраш
 пыл—пыл
 пылгом—кава
 пылыш—пылыш
 пылыштынг—пылыштўн
 пылышцара—пылышчар
 пынегы—пинеге
 пыраш—пўремдаш
 пырдаш—пўрдаш
 пыркем—пўкшерме
 пырхаш—пўргаш (вўдым)
 пырцы—пырче
 пырцык—пырчык, пў-
 дырго
 пырынзык—пўрем
 пысы—пысе; пўсө

пысэмаш—писемаш; пү-
 семаш
 пѳсэмдаш—пүсемдаш
 пѳсланаш—пич кайш
 пѳсман—межă, пѳсман
 пѳсын—пѳсын
 пѳтараш—пытараш
 пѳтари—эн ончыч, пѳрвый
 пѳтын—пүтынъ
 пѳтыралаш—пүтыралаш
 пѳтыралташ—пүтырал-
 таш
 пѳтыраш—пүтыраш
 пѳтыркалаш—пүтырка-
 лаш
 пѳц—пич
 пѳцалгы—шешалге
 пѳцката—пич, шѳлаш
 каньысыр
 пѳцкѳмыш—пычкѳмыш
 пѳцкемышалташ—пычке-
 мышалташ
 пѳцкѳмышташ—пычке-
 мышташ
 пѳчкаш—пѳчкаш
 пѳчкѳдаш—пѳчкѳдаш
 пѳчкѳ—печкѳ (шѳмымо
 кѳ)
 пѳчкык—пѳчкыш, ужаш
 пѳшкаш—йыгаш

Р

равѳдаш—курыктылаш,
 ойлышташ
 равы—ломаш
 раж—рож
 раскыдѳмаш—рашешаш
 раскыды—рашкă, каурă
 радѳа—радына
 рады—радам; гана
 ракпад—ракывот
 раяш—зарядитлаш, э. та-
 тылаш

ревы—реве
 рѳхень—регѳнче
 рѳсняш—вийнѳн шуаш
 рисѳймаш—сѳретлымаш
 рисѳйышы—сѳретлыше
 рисѳяш—сѳретлаш
 рѳцак—шѳгыньо
 рѳяш—кошкѳн кѳаш
 роалаш—руалаш
 роаш—руаш
 ромаш—руымаш
 роѳшташ—руѳшташ
 ронгыж—чал, сур
 рѳтна—таза, пѳнгыде
 рѳжган—шурган, скан-
 далитлаш
 рѳнгаш—сурган
 рѳнге—сурге
 рѳвшалташ—рѳпшалташ
 рѳвшаш—рѳпшаш
 рѳдаш—рѳдаш
 рѳж—сын, тѳс
 рѳжлы—мотор, чевѳр,
 шѳмлаш кѳлшыше
 рѳжтымы—тѳсдымѳ, сын-
 дыме
 рѳмалгаш—рѳмбалгаш
 рѳмалгымаш—рѳмбалгы-
 маш
 рѳпката (леве, мардеж-
 дыме игече)
 рѳшкалташ—чытырал-
 таш

С

саваш—соваш
 савала—совла
 саван—пиластан
 савы—сѳво
 савыц—шѳвыч
 сага—воктѳн, пырля
 сагаѳмаш—лишешаш
 сакой—тѳрлѳ

сала—сола
салко—уштервоштыр
салым—тулуйылме
салыман—йолкынан
салымангаш—йолкынан
йулаш
салымангдаш—йолкында-
раш
салымаш—солымаш
сам—шукшудо
самлаш—сомылаш
самлымаш—омылымаш
самсара—сомсорá
самыл—сомыл
самылка—сомылка
самынь—титак, йонгылыш
самынялташ—титакан-
маш, йонгылалташ, йо-
нгылыш лияш
санзал—шинчал
санзалташ—шинчалташ
саплы—керде
сарасаш—сорасаш
сарла—сорла
сарта—сорта
сары—нарынче
сарым (ик кормыж кыне)
саслаш—кычкыраш
са—савá
сáвы—сáве
сáвывичы—чашмá
сáй—докан
сáкáлташ—сáкáлташ
сáкаш—сáкаш
сáмырык—сáмырык
сандáлык—сандáлык, эл,
туня
сáп—сáп
сáрáлаш—сáвырáлаш
сáрáлтыш—сáвыртыш
сáран—óлык
сáраш—сáвырáш, куса-
раш

сáрнáлаш—сáвырнáш
сáрнáлташ—сáвырнáлташ
сáрташ—сáвырáш
сáт (печке кышкареш
пундашым шындаш ыш-
тыме кореш)
сáтан—чашмá, четáн
сeвáлаш—пeрáш
сeвáлташ—пeрáлташ
сeвалтыш—пeрымáш
сeвaш—aнгыргáш
сeды—сáде
сeдылан—сáдлáн
сeдынáры—тунáре
сeдындон—сáдлáн
сeдыра—кyвáр
сeдыхeнь—тугáй, сады-
гáй
сeк—эн
сeлма—сáлмá
сeтeлка—öрынчáк
сeтeлкагeрeм—аркáлык,
шылyмбáл
сeмáлаш—шымáташ
сeмгa—кoнгaсaнгá
сeмынь—сeмын
сeмья—eш
сeнгe—тугe, тyгe
сeннык—пöртöнчыл
сeпнaш—сáпнáш, уш
кáяш
сeрдeчник—кылымдe
(орван)
сeрмыц—шöрмыч
сeска—сáскá, eмыж
сýла—вий
сýлаң—виýн
симсáлгы—кaндáлгe
сýmсы—кáндe
сир—сeр
сирáлташ—вoзaлтáш
сирáлтмaш—вoзaлтáмáш
сýраш—сeрáш, вoзáш

сиремшуды—шаршуды
 сирыкалаш—возгалаш
 сирымаш—серымаш, во-
 зымаш
 скірды—скырт
 слѡпой—сѡкыр
 смѡлы—смѡла
 совѡак—тѡлкдымо
 сѡгонь—сѡгынъ
 содомаяш—ираш
 соиктѡк—садиктѡк
 сѡла—ял
 солаштышы—ялысе
 сонимѡкы (пеледыш лѡм)
 сѡраш—тупеланаш
 сорѡдалаш—каргашаш,
 вурседылаш
 сотѡлгы—вѡлгыдо
 сотѡраш—игылтѡш, ѡча-
 шаш
 сотѡмаш—волгыжаш
 сотемдѡраш—волгалта-
 раш
 сѡты—вѡлгыдо
 сотыгѡчы—ошкѡче
 сѡтыла—вѡлгыдын
 сѡдоѡмаш—чалемаш
 сѡдой—чал, сур
 сѡран—ракш
 спѡраш—каргашаш, ѡча-
 шаш
 стѡтя—кѡйыш
 стѡпка—стѡкан
 стѡл—ѡстѡл
 страмаяш—вожылтараш,
 намыслаш
 стрѡчаш—ургаш
 сѡзы—сѡзо
 сѡсу—куанле, веселѡ
 сусуѡмаш—йывыртѡш,
 куанаш
 сѡк—шѡк
 сѡклаш—шѡкандаш

сѡлык—оншѡпшылтыш
 сѡм—шѡм (колын, емы-
 жын, т. м.)
 сѡмлаш—шѡмлаш
 сѡсек—пурѡ (клатyse)
 сѡслѡнаш—сѡсанаш
 сѡван—сѡван
 сѡкыр—сѡкыр, кинде
 сѡлык—йокрѡк
 сылыкклѡнаш—йокрокла-
 наш
 сырѡвач—сравѡч
 сырѡлаш—сурѡлаш
 сырлаш—сурлаш
 сыч—шѡч
 сыцѡдаш—шѡч деч эрык-
 тѡш, шѡчедаш
 сѡгырѡлаш—кычкыра-
 лаш
 сѡгѡраш—кычкыраш
 сѡгѡрыкташ—кычкырык-
 тѡш
 сѡлны—сѡлне
 сѡмыраш—сѡмыраш
 сѡмырлаш—сѡмырлаш
 сѡнза—шинчѡ
 сѡнгаш—сенаш
 сѡнгѡдалаш—патырла-
 наш
 сѡнгѡмаш—сенѡмаш
 сѡнзакѡмдыш—шинча-
 кѡмдыш
 сѡнзѡлык—шинчѡлык
 сѡнзѡхал—шинчапѡн
 сѡнзаш—шинчѡш, пѡлаш
 сѡр—чѡлым
 сѡраш—вѡдылаш
 сѡрыклѡнаш—шыдеш-
 каш
 сѡсѡргаш—мучыштѡш,
 утлаш
 сѡсѡрнымаш—мучыш-
 тѡмаш, утлымаш

Т

тава́нгаш—това́нгаш
тава́р—това́р
та́выклаш—кү́рышташ,
това́ндаш
та́выкын—жа́пын-жа́нын,
э. та́выкын
тага́чы—та́че
тагы́нам—ала-куна́м
тагы́це—ала-кузе́
тагы́ше́ц—ала-куше́ч
тагы́шкё́век—ала-мо
ма́рте
тагы́шты—ала-ку́што
таза́лана́ш—таза́нга́ш
таке́ш—тыгла́й (кече
не́рген), ара́м
тала́штара́ш—вашкык-
та́ш, чы́штыра́ш
тала́шы́маш—вашкыма́ш
тала́шышы—вашкыше́
тама́—ала-мо́
танга́та—ома́рта, пун-
ды́ш
та́нгыж—те́нгыз
та́нгыла—лы́вырге
тапка́та—топка́та
тапла́наш—топла́наш
та́ра—туара́
та́раш—тора́ш
та́рваш—шанча́ш
та́рта—торта́
та́рык—то́рык
та́ты—ше́мкөл, то́то
ташка́лаш—тошка́лаш
ташка́лтыш—тошка́лтыш
ташма́рлаш (иктаж-мом
пеш шу́кшын, локты-
лын ышта́ш)
тая́ш—тойш
та́—ала́; те; а́ле
та́вы—таве́вара́

та́га—тага́
тага́на—тагы́на
та́гу—ала-ко́
та́зыла—тазыла́
та́кты—те́кте (мүкш),
ирму́кш
та́лгу́ды—та́лгыде
та́нг—йолта́ш, та́н
та́нга—те́нгё
та́нга́шаш—та́нгаса́ш
та́нга́шта́раш—та́наста-
ра́ш
та́пнак—такма́к, шу́што
сумка́
та́рва́наш—тарва́наш
та́рва́таш—тарва́таш
та́рзы—та́рзе
та́рлаш—тарла́ш
тел—те́ле
те́лшы—те́лымсе
те́нге—туге́
те́не—те́ний
те́неш—те́ниеш
те́нгёчы—те́нгёче
тепе́на—агу́нла́ке
те́рвен—вокте́н
те́тя—йоча́
тетя́ла—йоча́ла
техе́нь—тыга́й
ти́гыт—те́гыт
ти́ды—ти́де
тиле́ц—тыле́ч
тило́шты—тыгудла́ште
тиока́т—тева́к
ти́ун—ту́до жа́ныште
тише́ц—тыше́ч
ти́шкы—ты́шкы
ти́шты—ты́ште
токо́—кы́зыт
то́ма—пёрт
тома́дымы—пёртды́мө
тонг—том (пы́рче том)
то́ны—монты́што

топец—сапондиге
топлот—эре
тор—шыгыр, тор
торёлка—тёрке, тарелка
торёмаш—шыгыремаш
торёмдаш—шыгыремдаш
тот—там
тотан—тамле, тутло
тотдымы—тамдыме
тотешташ—авызлаш,
тамым налаш
тотлы—тамле, тутло
тоша—явык, канга
тошняш—ойгыраш
тоштын—ожно
тонгыл—тенгыл
тор—вик, тор
торгышдон—торген-тор-
ген (кудалаш)
тототлаш—тототлаш
транза—тренча
траяш—локтылаш
трудна—йосо
труйва—паша
труйышы—паша
ыштыше; шемер
труяш—паша ышташ
трук—кенета, трук
туан—шочмо
туаткал—перемеч
тумаен-тумаен—шонен-
шонен
тумаша—томаша
тумайлаш—шоналташ
тумайлде—шоналтыде
тумаяш—шонаш
тумрижык—шорвакрузо
тун—пале, тамга
тупыньла—мөнгешла
тупыр (тупеш шынден
еңым нумалмаш)
тупыр талтылаш—топыр-
татылаш

тупырды—тупрудо
туранды—ношмо куча
турештарааш—логалаш,
логалташ
тури—паренге
турна—ускырт
турнаяш, турналанааш—
ускыртланааш
туртангаш—пентыдемаш
тусарааш—палаш
туты—туто
тулет—туле, орчышо
тунышы—тунысо
туцын—тугыч
тушак—тошак
тывик-тавик—йырве-
йырве
тывыланааш—ыраш
(пырче нерген)
тывылаш—чараш
тывыргааш—тувыргааш
тывыртыш—тувыртыш
тыгыр—тувыр
тыклар—тулар
тыктымактылаш—лунге-
дылаш, пыкше ошкы-
лаш
тыл—тул
тылванды—тулвондо
тылвацак—тулолмо
тылвуй—тулвуй
тылгу—тулгу, чакмагу
тылип—тулойип
тылнер—тулнер
тылшол—тулшол
тылык—тулык
тымдаш—туныкташ
тырня—турня
тыменияш—тунемаш
тынгланааш—тыпланаш
тыпкавуй—помылавуй
тыптылаш—ачалаш,
олмыкташ

тыр—тыр, тымык
 тырапа—нимынярат, күч
 нарат, пырчат
 тырвал—түрволак
 тыргата—кашкыше
 тыргды—тургёде, чодра
 көгөрчён
 тыргыж—ура (айдеме),
 түргыж
 тыргыжланаш—вургы-
 жаш, пуштыланаш,
 тургыжланаш
 тыржа—изй капан
 тырлаш—чарнаш, тыпла-
 наш
 тыртаган (кол кучышын
 полышкалышыже)
 тырхалаш—вучалташ
 тырхаш—туркаш, чыташ
 тырхымыла—чытыман
 тыржалтшы—туржалтше
 тырыжаш—туржаш
 тытыште—эксыде
 тышман—тушман
 тышташ—тушташ
 тышты—тушто
 тывелны—тувелне
 тывыл—ару
 тывылаяш—арум ышташ
 тывыр-тавыр—тыгыде-
 тагыде
 тйганаш—түганаш
 тйгыр—воштончыш,
 чурийончымо
 тйды—түдо
 тйдын—түдын
 тйжем—түжем
 тйкалаш—түкалаш
 тйкнаш—түкнаш
 тйкы—түкө (капка түкө);
 чарак
 тйкылаш—түкылаш;
 чараклаш

тйлец—тетла
 тйлыжгаш—түлыжган
 тйлыжгы—түлыжгө
 тймык—вара
 тймыр—түмыр
 тймырзы—түмырзө
 тйнам—тунам
 тйнары—тунаре
 тйнг—түн
 тйнга—тынга
 тйнгалаш—түнгалаш
 тйнгдаш—түнгдаш
 тйнгыргаш—түнгаш,
 түнгылгаш
 тйнь—тый
 тйнын—тийын
 тйрвынзаш—түрвынчаш
 тйргач—түргач
 тйргешташ—төршташ
 тйредаш—түредаш
 тйрлаш—түрлаш
 тйрлец (капкаш, окнаш
 пу дене ыштыме түр)
 тйрын—түрын, шөрын,
 тайыл
 тйрынялташ—түрын
 кайш,
 тайналташ
 тйрынялтшы—түрынкай-
 ше, тайналтше
 тйрыс—түрыс, тичмаш
 тйтыра—түтыра
 тйхала—вашалтде;
 туак, оксаде
 тйхень—тугай
 тйш—пале
 тйшак—тушак
 тйшакөк—тыманмешке
 тйшец—тушец
 тйшка—түшка
 тйшкер—чашкер, вондер
 тйшлаш—түслаш, шым-
 лаш

тѣшты—тѣшто
 тѣштѣшы—тѣсо
 тѣбраш—лупшаш
 тѣбргыжаш—чаргыжаш
 тѣотя—коча
 тѣѣжган—чужгаш
 тѣылык—изѣш, пыртак
 (шыргыжалмаш нер-
 ген)
 тѣыри—турѣй
 тѣылга—чолга
 тѣылгыжаш—чолгыжаш
 тѣнгѣра—ѣонго (ѣѣк),
 яндар ѣѣкан
 тѣнгѣрталташ—чонгыр-
 таташ

У

уанаш—ѣшанаш
 увш—ушш
 ѣгыц—ѣгыч
 укѣынзаш—укѣинчаш
 укѣынзыш—укѣинчыш
 ул—ѣке—ѣло—укѣ
 ѣля—омарта (мѣкшын,
 шырчыкын)
 ураг—урман, шот
 урагдымы—урмандыме
 шотдымо
 ѣраш—шаланаш
 ѣрвач—урвоч (шудо)
 ѣрдаш—ашнаш
 ѣрдымаш—ашнымаш
 ѣрдымы—ашныме
 ѣси—ѣрыш
 ѣсиан—ѣрышан
 ѣсѣдымы—ѣрышдымо
 угалгаш—утѣн каяш
 утика—лѣнггалтыш
 утлаок—утла, утларак
 ѣты—ѣто
 утыдон—утыждеме

ѣты-ситы—утсѣт
 ушланаш—ушнаш; паре-
 маш

ѣшман—чунгыла
 уштараш—ешараш
 ѣштыш—мѣнге (км)
 ѣ

ѣан—ѣян
 ѣкшаш—ѣѣкшаш
 ѣль—ѣлыл
 ѣлнышы—ѣлнысо
 ѣлыцын—ѣлычын
 ѣнгы—ѣнгѣ
 ѣпшаш—ѣпшаш
 ѣпшынзаш—ѣпшынчаш
 ѣрлаш—урмыжаш
 ѣрлымаш—урмыжмаш
 ѣшты—ѣѣштѣ
 ѣштѣмыж—ѣѣштымѣжо
 ѣѣ—шаранге
 ѣѣла—шаранге ора
 ѣѣчык (изѣ кек)—
 ѣѣтик (кайык),—ѣныж-
 гайык

Х

хазаш—тулаш
 хайзи—мокганыше, шѣй-
 ыштшо
 хала—ола
 халык—калык
 хана—одар
 ханаш—одарланаш
 ханг—шѣвыронг
 ханга—онга
 хадыр—ѣзгар
 хала—тичмашын
 хяр—вожылмаш
 хяртымы—вожылдымо
 хвалымаш—моктымаш
 хвалышы—моктышо
 хвалаш—мокташ
 хворааш—черланаш

хир—ир
 хйраш—чарныдэ, шыдын
 кутырымаш
 хйрнаш (ир мландыш
 куснаш)
 хйрсы—кӱргӱ
 хитраяш—чояланаш
 хӱза—оза
 хӱли—тор
 хресань—кресаньык
 худа—уда, томам
 худаланаш—явыгаш
 худаӱмдаш—удангаш
 хыла—ула (воз); кула
 (тӱс)
 хымац—тарай
 хынала—унала
 хыналаш—унала каяш
 хыналыкеш—уналыкеш
 хырлинг—паренге
 немыр, пуламык
 хытыраш—кутыраш
 хыть-кӱ—кеч-кӱ
 хыть-ма—кеч-мӱ
 хыяк—кыяк
 хыдыртыш—кӱдырчӱ

Ц

цагыра (шылысе вичкыж
 лончо коя)
 цадымакташ—коржаш
 цадыра—оргаж
 цажгата—шерак-шопак
 (там)
 цажгыжеш—чожгыжеш
 цаклака—пенгыде (ен,
 имне)
 цаклаш—шижааш
 цаклыкташ—шижтараш
 цама—чома
 цамавач—чомавуч

цамамыж—чомамуж
 (чер)
 цанг—чанг, йонгыр
 цара—чар
 царга—чарга, чыра
 царгата—чарга
 царгаш—шелышташ
 царгыжаш—чаргыжаш
 царкем—пу сорым
 цат—чот
 цаткыдемдаш—чоткы-
 демаш
 цаткыды—чоткыдо
 цацаш—тӱчаш
 цашкер—чашкер
 цаштра—чаштра
 цаган—саган (шудо),
 омыж
 цаганвуй—саганвуй
 (шудо), омыжвуй
 цаж—чаж
 цакнаш—чакнаш
 цактараш—чактараш
 цанга—чанга
 цар—кыдал, шымыж
 цара—чара
 царан—чаран
 цараш—чараш
 царашылдыр—воды-
 вычыранге
 царка—чарка
 царлангы—чарланге
 царнаш—чарнаш
 царныде—чарныде
 цаца—чача (йоча модыш)
 цаш—пиал
 цашан—пиалан
 цашка—чашка, чай-
 корка
 цевер—чевер
 цеверемдаш—чеверташ
 цепка—шопш рӱдӱ
 цер—чер

цѣран—чѣран, чѣрле
цѣркы—чѣрке
цѣрот—чѣрѣт
цѣрпет—чѣрпыт
цѣцен—чашма́, четан
циган—чыган
цѣкаш—чыка́ш
цила́—чыла́
цилагѣ́—чыла́
цѣпци—а́зыр (сакыр
пудыртылмо); шипши́
цѣц(ок)—тич
цѣлга—чолга́
цѣдыр—чѣдыр
цѣдырма́кташ—чѣдыман-
да́ш
цонгырта́лташ—кочыр-
тата́ш
цуня́—чуня́ (кайык)
цурат (а́т)—товата́т
цурѣяш—товатла́ш, кля́т-
вым а́уаш
цѣца—тѣча́, тѣшка́
цѣцан—тѣчан́, тѣшкан́
цѣда́—чѣдо
цѣдѣйыкташ—ѳрыктара́ш
цѣдѣяш—ѳра́ш
цѣцушѣ́ды—чѣчшѣ́до
цѣван, сѣван—сѣва́н,
кокша́
цывы́рцык—шѣвы́рчык
цѣлан—чула́н
цѣлка́—чулка́
цѣлма́—сылма́
цымѣни́—шурла́нге
(яны́лык)
цѣмы́р—чѣмы́р
цымѣра́ш—чумыра́ш
цымѣрга́ш—чумырга́ш
цѣнга́—паныла́шкка́

цырге—чүрге
 цыртик—пұдырго
 цывэшташ—чывышташ
 цывэштыш—чывышташ
 цывы—чыве
 цывылгаш—чывылаш
 цывылташ—чывылташ
 цывытан—чывытан
 цыгак—вараксім
 цыгакшадра—арава
 (шұргыштө)
 цыгылташ—чыгылташ
 цыгылтыш—чыгылтыш
 цызы—чызе
 цылт—чылт
 цынгыр—чынгыр
 цыре—чурйй
 цыркынаш—чыркынаш
 цырцык—шудошырчык
 цыташ—чыташ
 цытымаш—чытымаш
 цытыралташ—чытырал-
 таш
 цытыраш—чытыраш
 цытыртыш—чытыртыш
 цытырыкташ—чыты-
 рыкташ
 цышкер—чашкёр

4

чака́та—чатка́та
ча́нгаш—чо́нгаш
ча́нгем—лоде́м
че́льный—му́кшотар
чи́а—чи́я
чи́аш—чи́яш
чи́ваш—ту́чаш (санга
гыч)
чи́вык—чы́вык
чи́ста—ару́, янда́р, йы-
тыра́

чича́ка—шема́лге (чу-
 рий)
 чича́лгаш—кечеш кўа́ш
 чича́лгы—кечеш кўшō
 (чурий)
 чо́гыма́кташ—чо́гымал-
 да́ш
 чо́те—чо́т
 чотыма́ш—утыжде́не,
 ту́ргóч
 чу́чаш—тама́ш, логалта́ш
 чу́нче—чу́нча́
 чыва́нь—мокта́ныше,
 куге́шнылше
 чыва́ньла́наш—мокта-
 на́ш, куге́шныла́ш
 чы́маш—чума́ш
 чы́ника—ка́нга, явык
 чы́де́маш—шага́лемаш
 чы́де́мдаш—шага́лемда́ш
 чы́ды—шага́л
 чы́м—ча́рне́н шога́лмаш
 чы́мде—ча́рныде́
 чы́нга́лаш—чу́нга́лаш
 чы́нга́ш—чу́нга́ш
 чы́нга́ды—пы́сын, ва́шке
 чы́чка́лташ йы́чкалта́ш
 чы́чмы—чу́чмо́ (кўнчыла
 пундаш)
 чы́чы—чу́чу

Ш

ша́ва—нача́р
 ша́вш—шо́пш
 ша́вынь—шо́вын
 ша́выр—шо́выр
 ша́га—шога́, шо́гаву́й
 шага́лаш—шога́лаш
 шага́лташ—шога́лташ
 шагы́ртом—шогерте́н
 шады́ра—шедра́(чер)
 шады́ран—шедра́н

шайла́наш—о́мо де́не
 ойла́ш
 ша́йыл—шо́йыл
 ша́йышташ—мутла́наш
 ша́кташ—шо́кташ
 ша́кте—шо́кте
 шал—шо́ло
 шала́лташ—солалта́ш
 шала́хай—шола́
 ша́лгаш—шога́ш
 шалды́ра—шолды́ра
 шалды́ргаш—шолды́р-
 га́ш
 шале́шташ—по́рдын кая́ш
 ша́лнаш—я́рнаш, но́яш
 ша́мак—шомáк, мут
 шамла́наш—шона́ш
 шанáлташ—шона́лташ
 ша́наш—шона́ш
 ша́ндаш—шонда́ш
 шанда́шаш—шонда́шаш
 ша́но—са́пныш, та́йыл
 шаныка́лаш—шонка́лаш
 шаныка́лмаш—шонка́л-
 ма́ш
 шаны́маш—шоны́маш
 ша́паш—шопáш
 шапка́ла́наш—оралга́ш,
 шапалга́ш
 ша́пки—шо́пке́
 шапкиво́нгы—шопке-
 во́нго
 шапка́йла—шолке́р
 ша́прéнгы—локамага́йык
 ша́птыр—шо́птыр
 ша́пшуды—шинча́лан-
 шу́до
 ша́пы—шо́по
 шапыга́са—пураву́й
 ша́рга—сура́н
 ша́рды—шо́рдо
 ша́ртыял—шорыкйóл

шаршы—полан
 шарык—шорык
 шарчаш—шочаш
 шачмышыл—мышца (ки-
 дысе)
 шачыкташ—шочыкташ
 шачыш—родо-тукым
 шая—ой, шоё(к)
 шаягарем—шоягорём
 шаваш—шаваш, шалаты-
 лаш
 шавшала—шалан
 шавыкташ—шавыкташ
 шагаш—шалдыра (шудо
 опымо)
 шадангы—шыдан
 шажан—артан
 шажанлаш—пуым опташ
 шакляка—шакляка
 шакш—шекш
 шакшалы—шыншале
 шала—салам
 шаланаш—шаланаш
 шалаташ—шалаташ
 шалымаш—толашымаш
 шалыш—толашаш
 шаман (тыйын пашат уке
 манме шот)
 шангаш—шенаш
 шангы—оргаж
 шапкаяш—шалаташ
 шапнаш—шаланен каяш
 шалаташ—шаралташ
 шараш—шараш, вакшаш
 шаргалаш—шергалаш
 шаргаш—шергаш
 шарлака—лопка, шар-
 лака
 шарлаш—шарлаш, шер-
 гылгаш
 шартни—шертне
 шарымы—шарыме

шарыш—вакшыш,
 шашкы—шашке (янлык)
 шелангаш—ордаш
 шеньык—шаньык
 шер—шер; шарча
 шергы—шерге
 шершаш—шүшер
 шим (ы)—шем (е)
 шималгы—шемалге
 шимемаш—шемемаш
 шимемдаш—шемемдаш
 шин—шен
 шираш—тырмалаш
 шире—тырма *шуре*
 ширемаш—шераш
 ширы—шере
 шит—шеч
 шитшы—шот, толк
 шйшкыш—шйялтыш
 шиедалаш—кредалаш
 шйшкаш—шүшкаш
 шйшташ—шүшташ
 шобаш—шуаш
 шодышуды—арым-
 шудо
 шобы—шолыштшо, вор
 шобя—шольо
 шор—лавра, йошкын
 шорангаш—лавыргаш;
 шоранаш (пуй нерген)
 шот—чот
 шобы—шүшо
 шобэ—шуэ
 шоргыш—шорга
 штолмы, столмы—менге
 штурма—таул (мардеж)
 шувирталтылаш—шу-
 выртаташ
 шувыш—шүвыш; пош
 шужгаш—лүшкаш

шужыль—сүзлө
 шукы йиш—түрлө
 шүлткаш—шүлткәш
 шұлык—тазәлык
 шур—түкө
 шұран—түкан
 шұтя—шұтка
 шұшыр—сұсыр
 шұшыргаш—сусыргаш
 шұшырташ—сусырташ
 шұэр—шуар
 шұангаш, шұаш—шұя-
 наш, шұяш
 шұдаш—кұшташ;
 кукләш
 шұланга—шоягорем
 шұлы—шоншо
 шұн—шөн
 шұнга—мөдивуй
 шұндык—шондык
 шұташ—рудаш
 шыпшәлаш—шупшалаш
 шыпшаш—шупшаш
 шыпшәдаш—шупшәдаш
 шыпшташ—шупшыкташ;
 шыпшылан—шупнылаш,
 лұшташ
 шыпшылтыш—лұштыш
 шывынь—шұгыньо
 шыгырталташ—шургаш,
 тарватылаш
 шыжар—шұжар
 шык—сут
 шыкләнаш—сутланаш,
 опкынланаш
 шылангы—шуланге,
 үмдо (мүкшын)
 шылаш—шулаш (лум
 шула)
 шылгыжаш—коржаш
 шылдыр—шұлдыр
 шылдырангаш—ныстыла-
 наш

шылдыран—каляводовы-
 чыраңге
 шымаш—шумаш
 шингәлаш (вургемым
 ваче үмбака пышташ)
 шингәлташ—шунгалташ
 шыркәдаш—шуркәдаш
 шырәлаш—шуралташ
 шырәлташ—шуралташ
 шыраш—шураш
 шытыр—азап
 шытырләнаш—азапланаш
 шыва—шывага
 шывәлаш—шұвалаш
 шываш—шұваш
 шыбыльвыд—шұвыльвуд
 шыбыльташ—шұвылташ
 шывыр—шұвыр
 шывырзы—шұвырзө
 шыгер—шұгар
 шыгәрла—шұгарла
 шыгы—шұгө (шукш)
 шыгыль—шыгыле
 шыгыляш—шұгынчаш,
 шұм деч эрыкташ
 шыдан—шыде
 шыдешкаш—шыденкаш
 шыдештарааш—шыденита-
 рааш
 шыды—шыде
 шыдыр—шұдыр
 шыдыраш—шұдыраш
 шыдыркалаш—шұдырка-
 лааш
 шыдыш—шұдыш
 шыжвык—шұшпык
 шыжга—шыжа
 шыжы—шыже
 шыкаләш—шұкаләш
 шыкаш—шұкаш
 шыкш—шикш
 шыкшташ—шикшыкташ,
 түтыраш

шыкшангаш — шикшангаш
 шылаш — шылаш
 шылташ — шылташ
 шылтыш — ий шултыш
 шылыш — шылыш
 шылы — шульо
 шым — ал, унар
 шыма — шыма
 шымаланап — шымала-
 нап
 шым(ыт) — шым(ыт)
 шымлұ — шымлұ
 шымшұды — шымшұдо
 шынаш — шунаш
 шынгалык — шынгалык
 шынгаш — шынгаш
 шынгынь — монтёш
 шинзаш — шинчаш
 шинзылташ — шинчылташ
 шинзымаш — шинчымаш
 шып — шып
 шыпкан — шүкшұдо
 шыпок — шыпак
 шыранаш — шыранаш
 шыраташ — шыраташ
 шыраш — шұраш
 шыргы — шүргө, чодра
 шыргывылыш — шүргывы-
 лыш
 шыргымсавыц — шүргүш-
 тыш
 шырем — пуш (конгаш
 олтен петырымек лек-
 ше)
 шырёман — пушан
 шырен — чүчкыдын
 шыркалаш — шүркалаш
 шырпы — шырпе
 шыртньык — чарак, ме-
 шанчык
 шыртнялташ — шүртняш
 шырты — шүртө
 шырха — шырка

шырыш — шұрыш
 шыташ — шыташ
 шышмұ — шүшмұй
 шышер — шөр
 шышкаш — шүшкаш
 шышты — шүштө

Ы

ыгыршы — ұгыршо
 ыдыр — сокырголя, ыдыр
 ыдыраш — удыраш
 ыдыркалаш — удыркалаш
 ыдыртыш — ыдыртыш
 ыжаргаш — ужаргаш
 ыжаргы — ужарге
 ыжарташ — ужарташ
 ыжаташ — ужаташ
 ыжатымаш — ужатымаш
 ыжга — ужга
 ыждарап — шөлып ужа-
 лаш
 ызгаяш — локтылап
 ылам — улам
 ымбакы — умбаке
 ымбалан — умбалан
 ымбыла — умла
 ынгарап — онгарап
 ынгарымаш — онгарымаш
 ынгылаш — умылаш
 ынгылдарап — умылтараш
 ынгылымаш — умылымаш
 ынгыр — онгыр
 ынётлаш — сутланаш
 ыныка — уныка
 ыраш — ураш
 ырва — руаш (кинде руаш)
 ырвалаш — лугаш
 ыргаш — ургаш
 ыргызы — ұргызо
 ыргыш — ұргыш
 ырдака — шүшө
 ырдаш — йоблым рудаш

ырешташ (урзо дене на-
лаш)

ыржа—уржа

ырлаш—урлаш

ырткеаш—улнен пыташ

ырымаш—урымаш

ытаралташ—утаралташ

ытарааш—утарааш

ытарымаш—утарымаш

ытлаш—утлаш

ытлымаш—утлымаш

ытырташ—тараташ

ыш—уш

ышан—ушан

ышангаш ушанаш

ышдымы—ушдымо

ышкал—ушк^ал

ышма—умша

ышмадамга—ношмо

Ы

ывыра—үвра

ывырташ—йвырташ

ыдыр—үдыр

ыдырамаш—үдрамаш

ыдыргуньыр—ончылшó-
гышо

ыжал—жал

ыжалайаш—чаманаш

ыза—иза

ызак-шоляк,—изак-шо-
ляк

ылалшы—илалше

ылаш—илаш

ылем—илем

ылыжаш—ылыжааш

ылыжташ—ылыжташ
(тулым)

ылыкшы—йле

ылымаш—ылымаш, ылыш

ылыш—илем

ылышташ—лышташ

ылцык—ылчык

ылык—шар

ылынаш—иланаш

ымыл—үмыл

ымылан—үмылан

ымылка—үмылка

ымылташ—үмылташ

ынгаш—энгаш

ынгыж—энгыж

ынгыжа—пұлыш

ынгыраш—энгыраш

ынде—ынде

ындэкш(ы)—индеш(е)

ындэкшлу—индешлу

ындекшшүды—индени-
шүдö

ынян—ушан, унар

ынынаш,—ушанаш,
инанаш

ынындараш—ушандараш,
инандараш

ыралшы—ырыше; йүл-
далше

ыраш—ыраш

ырайаш—зарядитлаш (пча-
лым)

ырвыж—рывыж

ырвыжланаш—рывыжла-
наш

ырынзык—румбык

ырдалтыш (мешак тұрыш
керме кандра—кыл-
дыш)

ырдангаш—руданаш

ырдангыш—рудангыше

ырдаш—рудаш

ырды—рүдö

ырзаш—рүзаш

ырлыхан—ырлыган

ырыкташ—ырыкташ

ыфылаш—пуаш (мардеж
пуа)

ышкала—ыскала (туге
скала)

Ышкѣ—шке
 Ышкылан—шкан
 Ышкымѣмын—шкѣмын
 Ышкымѣдын—шкѣндын
 Ышкымжын—шкѣнжын
 Ышкет—шкет
 Ышта́лаш—ушта́лаш
 Ышташ—ышташ; лұшташ
 Ышты—ушто
 Ыштылаш—уштылаш,
 ушташ
 Ыштыр—ыштыр
 Ыштыраш—ыштыраш
 Ыштыш—лұштыш
 Ышык—ушык

Э

Эдем—айдѣме, ег
 Эксык—экшык
 Элта́лаш—ѳидалаш
 Элта́лтыш—ѳнда́лтыш
 Эргы—эрге
 Эхель—тумлѣге
 Эчѣ—адак, эшѣ

Ю

Юа́лгы—юа́лге
 Юк—йук
 Юкла́наш—йукла́наш
 Южв́аре—южыверѣ
 Юж га́на—южгуна́м
 Южнам—южгуна́м
 Южшы—южыжо,
 южиктыже
 Юкын—йукын
 Юр—йур
 Юраш—йураш

Я

Ягы́жа—кѣрмыч ложа́ш
 Я́дмаш—йодма́ш

Яды́шташ—йодышта́ш
 Яжга́та—пѣсе, йожга́
 Яжга́ш—шарла́ш
 Яжо—сай, мото́р
 Яжо́ла́наш—моторла́наш
 Яжо́ма́ш—чеверга́ш,
 саема́ш
 Якта́раш—шакшыла́ш
 Якте—йоткѣ, (йоктѣ)
 Якша́р—йошқа́р
 Ял—йол
 Яла́ва—йолва́
 Яла́зы—йола́зе
 Яла́лаш—йола́лаш
 Яла́хай—йѳго, йолагай
 Ялахайла́наш—йѳгыла-
 на́ш
 Ялаш—йола́ш
 Ялва́нды—йолва́ндо
 Ялву́ргы—йолву́рго
 Ялга́вал—йолтага́н
 Ялга́лаш—укшым руа́ш
 Ялги́ша—йолкыша́
 Ялго́рны—йолго́рно
 Ялдаш—йолда́ш (йолвон-
 дым йолдаш);
 Ялѣ́жынг—йолйы́жынг
 Ялѣ́чы—йолѣ́че
 Ялла́па—йолкопа́
 Ялмы́шкыр—йолму́шкыр
 Ялпы́ндаш—йолвунда́ш
 Ялшакля́ка—йолшакляка́
 Ялшта́ш—йолышта́ш;
 кылда́ш
 Ялштыш—кылдыш, пи-
 дыш
 Ялын—йѳлын
 Ямак—йома́к
 Ямаш—йоме́ш
 Ямдар—кленча́
 Ямдаш—йомдара́ш
 Янаш—солалта́ш
 Янге́ж—йонге́ж

янгыжаш—йонгыжаш
янгылаш—нойш
янгылымаш—ноймаш
янгышташ—йонгышташ
янжаш—йончаш
яно—янау
яралташ—варналташ
яраташ—йораташ
яраш—йораш, вараш

ярвар—йорвар
ярела—йоре
ярыкташ—йормашеш
шотлаш
ясы—йосо, черле
ясыланац—йосланаш
яшкыды—куштылго
яшмык—ясмык
яштык—вельж

Редактор А. Саваткова. Техн. редактор Д. К. Курочкин.
Корректор О. И. Яковлева.

Сдано в набор 2 декабря 1954 г. Подписано к печати 6 июня 1955 г.
Формат 60х92 1/16—2,75—5,5 печ. л. (5,75 учетно-изд. л.) Тираж 1000 экз. Э-03406
Марийское книжное издательство. г. Йошкар-Ола. Советская 110.
Цена без переплета 1 р. 75 коп. Переплет 1 руб. Заказ № 259.

Типография № 2 Министерства культуры Марийской АССР.
Йошкар-Ола, ул. Карла Маркса. 49.

ТӨРЛАТЫМАШ

Стр.	Корно	Печатлыме	Лудман
6	1-2 кўшыч	кычылтяш	кычылташ
9	9 кўшыч	ичече	игече
17	6 ўлыч	кўддымы	кўтымы
28	1 кўшыч	почешмўт	почеш мут
32	16 ўлыч	уано	шано
49	11 кўшыч	южверё	южыверё
52	17 ўлыч	эгырвát	эгырвóт
62	10 кўшыч	лакылá	лакылáн
63	1 кўшыч	мўгыр	мўгыр

Тагастарыме словарь

МАРИЙСКИЙ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
ИНСТИТУТ ЯЗЫКА, ЛИТЕРАТУРЫ И ИСТОРИИ

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ СЛОВАРЬ

На луговом и горно-марийском наречиях

Ақше 2 теңг. 75 ыр.
дәна руб. коп.

с 1.1-1981 г.
дәна - р. 28 к.